

μετέβην εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ πικραῖως Μαρτίνου δια-
 βῆς δι' ἄλλων τῶν ἀδελφῶν. Ὁ ἄδελφός μου μ' ἔδειξε
 πολλὰ εἶδη φρενοβλαβῶν λίαν περιεργὰ· νέος τις, φαρ-
 μακείας τὴν μητέρα του, κατεγίνετο ἀδικόπως εἰς
 τὸ νὰ στρέφεται περὶ ἑαυτὸν· μόλις δὲ ἠδύνατο κεκ-
 μηκῆτα τὸν ἕνα πόδα, καὶ ἤρχιζε τὸν στρόβιλον μὲ
 τὸν δεύτερον. Ἐς ἄλλος ἐπεριπάτει, ἐπραχῶρει δέ-
 κα βήματα, ἐλάμβανεν εἰς χεῖρας τὸν πλόν του, ἐβ-
 ῆπτεν αὐτὸν πρὸς τὰ ἄνω, καὶ γονυπετῶν ἀνέκραξε·
 — Λάβε τον, λάβε τὸν πλόν μου, μέγιστε Θεέ! λά-
 βε τον.

Ἄλλος τις ἐνόμιζεν βεῖ, μεταμορφωθείς ἴσως
 προχὸς τείου. Στρογγυλίζων τὸν ἀριστερὸν βραχίονα
 καὶ στήριζων τὴν παλάμην ἐπὶ τοῦ λαχίου, ἐσχημά-
 τισε τὴν λαβὴν τοῦ ἀγγείου, ἐνῶ διὰ τοῦ δεξιῦ, τὸν
 ὀρθοῦ ἐκράτει ἐδύτηνῶς, παρίστα τὴν βόφον, ἢ, ὡς
 λέγομεν σήμερον, τὴν μητὴν αὐτοῦ. Καὶ ποῦ νὰ περι-
 γράψω τὰ εἶδη τῶν παραφροῶν δὲ εἶδον εἰς τὸ ὀλι-
 θερὸν ἐκεῖνο καταγῶγιον;

— Ἀναβάς κλίμακα λιθίνην εἰσηλθὼν εἰς τὸ δωμά-
 τιον τοῦ Μαρτίνου! Ὁ ἄνθρωπος αὐτός, ὅστις Θεο-
 βλαβεῖα κινούμενος, ἐπέφησεν ἐν τῶν περικαλλεστέρων
 μνημείων τῆς Ἀγγλίας, εἶχε τὴν πεποιθῆσιν ὅτι,
 καίτων ζῶντας τοὺς ἱερεῖς τῆς Ἀγγλικανικῆς ἐκκλη-
 σίας, ἐξηγάγη τὴν θεοσεκείαν των. Πρὶν τὸν ἴδω,
 τὸν ὑπέθετον ὡς νέον Ἑμπεδοκλήν, ὡς παράφρονα εἰ-
 ζαίσιον καὶ στυγνόν. Ὅταν, ὅταν ὁ φύλαξ μὲ ἀφῆκε
 μόνον μετ' αὐτοῦ, ἀνετριχίασα δόλοκληρος.

Ἐμικρόσωμὸς τις καὶ πολύσαρκος, τὴν ἔβην ἔχων
 κοκκίνην, τὸ μέτωπον λαμπρὸν καὶ στιλπνόν, καὶ τὸ
 ἦθος ἀπλοικόν καὶ ἡλίθιον, ἐκάθητο πλησίον μικρᾶς
 τραπέζης ἐκ ξύλου λευκοῦ, καὶ ἔζωγράφει. Ἡ φυσιογνω-
 μία του ἦτο παιδαριώδης μέχρι βλακίας, καὶ ἡ ὁμι-
 λία του στείρα πάσης ἰδέας. Τὸν ἠρώτησα τί ἐπιθύ-
 μαι, καὶ μὲ ἀπεκρίθη, ὅτι ἦτο εὐτυχεστάτος, δασείας
 μάλιστα δὲν ἐσπερείτο μελάνης. Σινικῆς καὶ μολυβδο-
 κονδύλων. Ἐζωγράφει δὲ χακίστα, καὶ αἱ εἰκόνες του
 ἦσαν ξηραὶ δασα καὶ ἡ ὁμιλία του. Ν. Δ.

ΣΩΜΑΤΙΟΝ (Sonnet).

Τὸν αἰθριὸν ὁδοιπόρετ' αἰθέρα ἢ σελήνην.
 Ἐἶναι λευκώφωτος ἢ κῆρ καὶ ἀσσηρὴν τὸ ψῆχος.
 Θεσσαλὴ γραῖα προχωρεῖ εἰς θάλαμα ἡσυχῆς.
 Ὅπου ὑπάρχον τρυφερὸν παιδίον φέρ' ἢ κλίτην.
 Ἐπὶ τῆς νέας κόρης τὴν δεξιὰν ἐκτείνει,
 Κ' ἐκ τῶν χειρῶν τῆς γραῖας τοιοῦτος φεύγει ἦχος·
 Ὅ, τι ἂν πράξῃς ἐπὶ γῆς ἔγγραψ' ἐνδομύχως
 Ἐἰς τὴν ψυχὴν σου, νέον δὲ, καὶ ἡ γραμμὴ ἦτις
 κλίται.

Ἐἰς τὸ λευκὸν σου μέτωπον τὰ βῆ σου χαράσσει,

Ἐἴπε καὶ ἔγειν' ἄφαντος ἢ σκολετώδης γραῖα.

Τίς οἶδε τῆς προφῆσεως τὴν ἔκβασιν; τί ὄμμα
 Τὴν νύκτι ἐνεβάτισσεν εἰς τούραν τὸ δῶμα;
 Καὶ ἡ σελήνη σιωπῆ ὡς δεομένη νῆα.

Ὀκτώβριος, 1850.

X. A. ΠΑΡΜΕΝΙΔΗΣ.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Εἶμαι τῶν ζῴων βασιλεὺς
 Κ' ὑπόστασιν δὲν ἔχω·
 Μετὰ τὸν Φοῖβον σοβαρῶς
 Τὸν κόσμον περιτρέχω.
 Ὁ νικηφόρος στρατηγός,
 Ὁ ἐνδοξὸς Στρατάρχης,
 Ὁ ὑψηλῶρων βασιλεὺς
 Ὁ ἄριστος Μονάρχης,
 Τὰς δάφνας, τοὺς στεφάνους των
 Τὰ σκήπτρα των ἀγίνου,
 Κ' ἐνῶπιόν μου εὐπειθῶς
 Τὴν κεφαλὴν των κλίνου.
 Τῶν δεσποτῶν ἀφροδρητός
 Καυχῶμ' ἐγὼ εἶμαι μόνος,
 Πᾶσι ἐντὸς τοῦ κράτους μου
 Πᾶς τῆς ψυχῆς σου πόρος.
 Μηδέποτε μ' ὑπερβολὴν
 Φίλον ἐμὲ ποιήσης,
 Φαίον τὰ δύο ἄκρα μου
 Τί θέλει κανακτεήσης.
 Ὁ ἰατρός ἐπίκουρος
 Εἰς ἀσθερῆ μὲ κράζει,
 Χαίρων εἰς τὴν ἐμφάνισιν
 Σωτήρα μ' ὀνομάζει.
 Καὶ μ' ἴδω ταῦτα, φίλε μου,
 Ὅπως εἰς ζῴων ἀρχῶν
 Ἐντὸς αὐτῶν γερῶν μ' αἰ,
 Κ' ἐντὸς των ἀποθνήσκω.
 Ἐὰν ὡς δεξιότατα
 Μὲ ἀναγραμματίσης,
 Ἀρχῶν εἰς τὰ ἔμφηχα
 Καὶ εἰς βουστὸν ἐπίσης.
 Μετέπειτ' ἂν τὸ πρῶτόν μου
 Στοιχεῖόν τις ἐκδόγη
 Τὸν Κυβερνήτην τοῦ Παντός,
 Ὁ ἀναγνώστη ὄψει.

Ἐρ. Λαμία τῆ 24. Φεβρουαρίου 1851.

A. T.

Η ΠΑΝΔΡΑ.

Τὸ πιστὸν εἰς τὸν νόμιμον αὐτοῦ
 βασιλεῖα καράμω.

Διήγημα Ἱστορικόν.

(Μετὰφρασις.)

I.

Τὰ ἀληθῆ γεγονότα ὅσα ἔχομεν νὰ σᾶς διηγηθῶμεν
 σήμερον συνέβησαν, ἐν ἔτει 1713, εἰς Ἀγγλίαν, ἐπὶ
 τῆς βασιλείας τῆς Ἀννης, μετὰ τὴν ὑπογραφήν τῆς
 ἐν Οὐλτροϊέκτῳ εἰρήνης, καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ πόλις τοῦ
 Λονδίνου, κυμαινομένη ἐτι ἀπὸ τοῦ ταραχῶν μεγάλων
 πολιτικῶν γεγονότων, ἔβλεπεν ἐκ διαλειμμάτων τῆ
 τοῦς βήτορας· τοῦ δόλου ἐκφράζοντας γεγωνοῖα τῆ
 φωνῆ τὰ φρονήματα αὐτῶν καὶ παρωδοῦντας ἐν ὑπαί-
 θρω ἢ ἐν τοῖς καπηλείοις τὰς Βουλευτικὰς συζητήσεις.
 Εἰς τὴν γωνίαν μιᾶς τῶν ὁδῶν τοῦ λαμπροτέρου

τῆς μεγαλοπόλεως ἐκείνης μέρους, τοῦ καλουμένου
 Ἀυτικῶ Γμήματος, εὐπατρίδης τις, καταδιωκόμενος
 ὑπὸ τῶν ἐπισημητῶν τοῦ πλήθους, ἐστάθη ἐμπροσθεν
 μεγάλης ἀριστοκρατικῆς οἰκίας καὶ ἔκρουσε τὴν πό-
 λην μὲ τὸν κατεσπυρισμένον ἐκεῖνον τρόπον, δεῖς τις
 προαγγέλλει ἄνθρωπον τῆς ἀνωτέρας κοινωνίας. Ἀ-
 νοιχθείσης δὲ τῆς πόλης, ὁ εὐπατρίδης εἰσῆλθεν, ἀφοῦ
 εὐχαρίστησε, διὰ χαιρετισμοῦ ἀξιοπρεπεῖς ἄμα καὶ
 φιλόφρονος, τὴν δημοτικὴν συνοδίαν αὐτοῦ, ἥτις ἀπὴν
 τῆσε διὰ τελευταίας ἐπιφωνήσεως, ἐν ἣ διεκρίνοντο
 αἱ λέξεις. «Κάτω δὲ δούξ' Μαρλοβαραυγίου! Ζήτω ὁ
 Κάρολος Μορδῶντιος, Κόμης Πετερβουργίας!»

Τὸ κατάλυμα εἰς τὸ ὅπσιον ὁ Κόμης αὐτός εἰσῆλθε,
 τοσοῦτον θορυβῶδῶς παραπεμπόμενος, ἐφαίνετο ἐξ ἐ-
 καίνου, ἐνώπιον τῶν ὀπίων ὁ δόλος δὲν παραμένει,
 διότι οὐδεμίαν ἔχει πολιτικὴν ἀσσομὴν νὰ θραύσῃ τοὺς
 ὄλους αὐτῶν. Ὁ εἰσερχόμενος ἐν αὐτῷ ἀπέπνευεν, ἐκ
 πρώτης ἀφετηρίας, τὴν ἰδιόζουσαν ἐκείνην ἀτμοσφαι-
 ρολογία. 26.

ΠΑΝΔΡΑ.

ραν τῆς γαλήνης καὶ ἡμερίας τὴν κυκλοφοροῦσαν δὲ μόνον εἰς τὰ μοναστήρια, ἀλλὰ προσέτι καὶ παρὰ ταῖς πλείστας τῶν παρηλίγων παρθένων. Ὁ θυρωρὸς ἦτο γέρων λευκόθριξ, ἦτο δὲ καὶ ὁ μόνος τοῦ φύλου τούτου ὑπέρτης, ὁ κατοικῶν διὰ τὴν εἰρηνικὴν ταύτην στέγην ὥστε μία τῶν θαλαμηπέλων εἰσῆγαγε τὸν κόμητα εἰς τὰ δωμάτια τὰ ἰδίως κατεχόμενα ὑπὸ τῆς σεβασμίας Λαίδης Ἰουδίθ Καρέυ, κτήτορος τῆς μεγαλοπρεποῦς ἐκείνης οἰκίας καὶ θείας πρὸς μητρὸς τοῦ Καρόλου Μαρδωντίου, κόμητος Πετερβορουγίας.

Ὁ κόμης, περιμένων τὴν σεβασμίαν αὐτοῦ συγγενῆ, εἰς ἣν ὑπῆγον νὰ ἀναγγεῖλαι τὴν ἀφίξιν του, ἐνόησεν ἐκ πρώτης ὄψεως ὅτι τὰ πολιτικὰ φρονήματα τῆς γηραιᾶς παρθένου ἦσαν πάντοτε τὰ αὐτὰ, διότι μία καὶ μόνη εἰκὼν ἐκόσμηε τὴν αἴθουσαν, ἡ τοῦ Ἰακώβου Βου, τοῦ ἐξωστέντος βασιλέως τῆς Ἀγγλίας. Ἡ Λαίδη Ἰουδίθ, πιστὴ τοῦ νομίμου τούτου ἡγεμόνος ὀπαδὸς οὖσα, ἦτο Ἰακωβιτίσσοσα, ὡς ὠνομάζοντο οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν πολιτικὴν ταύτην μερίδα, εἶχεν ἐγκαταλείψει τὸν κόμητον καὶ ἐξῆ μακρὰν τῆς αὐλῆς ἀπὸ τοῦ ἀπαισίου 1688 ἔτους, ὅτε ὁ Ἰακώβος Βου ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ ἀπὸ τῆς Ἀγγλίας. Εἶναι ἀληθές, ὅτι οἱ κακόλοισσι ἄνθρωποι παρατήρουν, ὅτι ἡ ἐποχὴ τῆς παραιτήσεως ταύτης συνέπιπτε μετὰ τὴν ἐποχὴν κατ' ἣν ἀνεκαίυρθησαν λευκαὶ τινες τρίχες ἐπὶ τῆς ξανθῆς αὐτῆς κεφαλῆς, ὡς ἂν ἦτο δύσκολον εἰς πᾶσαν κομψὴν κυρίαν νὰ ὑποκρύψῃ τὸ πρῶτον τοῦτο σύνθημα τῆς ἀποδημίας τῆς νεότητος, κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους κατ' οὐδὲ πάντες, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ἔφερον φρενάκη. Ἡ ἀλήθεια ἦτον, ὅτι ἡ Λαίδη Ἰουδίθ εἶχεν ἐτι δὲ ὀλίγους παιδιόλους ἐσαστάς τῶν χαρίτων καὶ τῆς ἀρετῆς αὐτῆς κατ' ἣν ἐποχὴν ἀπεπορήθη αἴρης τοῦ ν' ἀκούῃ θυμαζόμενα τὰ προτερήματα ταῦτα ἐν τοῖς βασιλείοις τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου Προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, ὁ Ἰακωβιτισμὸς τῆς Λαίδης Ἰουδίθ ἀπέθη πάθος ἀληθῶς πλατωνικόν, διότι ἐλάτρευε τοὺς ἐπιπετωκότας τῆς ἀρχῆς Στυαρτιδᾶς ἐν τῷ παρελθόντι ἐν τῷ παρόντι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. Οἱ πόθοι αὐτῆς ἐκαλλώπιζον πάντα ὅσα εἶχον συμβῆ πρὸ τοῦ 1688 ἔτους· αἱ ἐλπίδες τῆς ὁποίας ἔτρεφε τὴν ἐπειθον, ὅτι ἡ κάθοδος τοῦ ἦδη ἐξορίστου βασιλείου οἴκου θελεῖ συνεπαγγάξει εἰς τὴν Ἀγγλίαν νέον χρυσοῦν αἰῶνα· ἐλπίδες δὲ καὶ πόθοι ἤρχον εἰς αἶδιον αὐτῆς ἕνεκα τοῦ ἐνεστώτος παρκαυθίου.

Ὁ ἀνεψιὸς καὶ κληρονόμος τῆς, ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος κόμης Πετερβορουγίας, ὁ χαρίεις ἐκεῖνος καὶ ἰδιόρρυθμος εὐπατείδης, τὸν ὁποῖον ἐπωνόμασαν Δὸν Κιχώττην τῆς ἱστορίας, δὲν διετέλει, ἀληθῶς εἰπεῖν, ἀνευδοκίμως ἐνοσούμενος ὑπὸ θείας τασεῦτον πιστῆς εἰς τὰς πολιτικὰς αὐτῆς ἀρχάς· διότι ὁ κόμης εἶχεν ὑπηρετήσῃ τὸν βασιλέα Γουλιέλμον, τὸν πρωτοεργὸν τῆς ἐξώσεως τοῦ Ἰακώβου Βου, καὶ ὑπηρετεῖ ἀκόμη τὴν διάδοχον τοῦ Γουλιέλμου Ἄνναν· ἀλλὰ ἡ Λαίδη Ἰουδίθ, ὡς ἀγαθὴ συγγενῆς, ἀφοῦ ἠνάγκαζε τὸν ἀνεψιὸν τῆς ν' ἀκούσῃ τὰς μακρὰς αὐτῆς διδασχὰς κατὰ τῶν σφετεριζομένων ἀλλοτρίαν ἀρχὴν ἡγεμόνων καὶ τῶν ἀποστατούντων ὑπηκόων, ἐνθυμουμένη τὴν μητέρα του, ἀπέδαινε μαλακωτέρα, παρεῖχεν αὐτῷ ἐκ προοιμίου

ἀρεσιν ἀμαρτιῶν ἐν ὀνόματι τοῦ Ἰακώβου Γου, καὶ ὁ πύσχετο μάλιστα τὴν ἐπικύρωσιν ὄλων τῶν προνομίων, τίτλων, βαθμῶν καὶ ὑπηρεσιῶν του, ἐπὶ τῆς προσεχοῦς καθόδου τῶν νομίμων βασιλέων. Ἐνὶ λόγῳ, ἡ Λαίδη Ἰουδίθ ἠγάπα πολὺ τὸν ἀνεψιὸν τῆς, καὶ μαθεύσα τὴν ἐπίσκεψίν του, ἤθελε δρᾶμει εἰς προὔπαντησίν του μετὰ πλείονος σπουδῆς, ἂν κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν δὲν συνέπιπτε ν' ἀκούῃ τὸν μόνον τοῦ ἀνεψιῶ τῆς ἀντίζηλον.

Ὁ ἀντίζηλος οὗτος τοῦ εὐγενοῦς κόμητος, τοῦ νεοκτόν τῆς Καταλωνίας, τοῦ στρατηγῶ, τοῦ ναυάρχου, τοῦ διπλωμάτου, τοῦ βήτορος, τοῦ εὐτραπέλου ἀδελφικοῦ, ὃ τῆς ματαιότητος τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων! . . . ἦτο . . . ἐν Κανάριον!

Εἶναι ἀληθές, ὅτι ὁ Πιπῆς ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τῆς Λαίδης Ἰουδίθ ὡς πλάσμα τοῦ Θεοῦ ἀτυχερίτω τῷ λόγῳ ἐξαιρετώτερον ἀπάντων τῶν στρατηγῶν, ναυάρχων, βήτορων καὶ ἀδελφῶν τῆς νέας τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου αὐλῆς. Ὁ Πιπῆς ἦτο πτηνὸν θαυμασίον, διότι ἐκαλάθει ἄσμα ὄλων, ἄσμα Ἰακωβιτικόν, καὶ ἐπρόφερον εὐκρινέστατα τὰς ἱεροτύπους ταύτας λέξεις· Ζήτω ὁ βασιλεὺς Ἰακώβος! Ὁ Πιπῆς λοιπὸν δὲν ἦτο κανάριον ἀπλοῦν, ἀλλὰ πολιτικὸν οὕτως εἰπεῖν πρόσωπον.

Ὁσὲν ἐννοεῖται, ὅτι ὁ Πιπῆς, ὁσάκις δὲν ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ δακτύλου τῆς δεσποίνης αὐτοῦ, ἦδε τὴν φιλοβασιλείαν του ἐπωδῶν ἐν κλωβίῳ περιγυρῶν. Ἡ Λαίδη Ἰουδίθ ἀνεῖου ἰδίως χερσὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὸν κέγχρον (τὸ κεχρίον) τῆς πολυτελοῦς αὐτοῦ φυλακῆς, καὶ ἡ ἰδία πάλιν ἐδίδεν αὐτῷ κατ' ἐκάστην τὸν σακχαρωτόν του δίπυρον (παξιμάδι). Οὐδ' ἤξιοῦτο τις εὐκόλως τῆς τιμῆς τοῦ νὰ ἴδῃ καὶ ν' ἀκούσῃ τὸν Πιπῆν· ἐπείπε πρὸς τοῦτο νὰ ἔχη πολιτικὰ φρονήματα ὀρθόδοξα, ἡ δὲ μυστηριώδης ἐκείνη λατρεία, ἡ ἀποδομένη εἰς τὸν Πιπῆν, συνετέλει οὐκ ὀλίγον εἰς τὸ νὰ ἐξαγκάσῃ τὴν ὑπόληψιν τοῦ πτηνοῦ τούτου παρὰ τοῖς ὀπαδοῖς τῶν ἐξορίστων βασιλέων· διότι ἀνεμένοντο αὐτῷ προτερήματα μεγαλῆτερα καὶ αὐτῶν ἐκείνων ὅσα ἡ Θεῖα Πρόνοια ἠδόκησε νὰ τῷ ἐπιδαψιλεύσῃ καὶ κατὰ τινὰς κυρίας, καλῶς πεπληροσημένους, τὸ πτηνὸν δὲν ἦδεν ἐν μόνον ἄσμα, ἀλλὰ δέκα ἄσματα, καὶ δὲν ἐπρόφερον μόνως τὰς λέξεις Ζήτω ὁ βασιλεὺς Ἰακώβος, ἀλλὰ ἀπήγγελλε λόγον δλόκληρον περὶ τῶν νομίμων δικαιωμάτων τῶν Στυαρτιδῶν, λόγον εὐγλωττότερον τῶν τότε ἐν τῇ βουλῇ τῶν Λόρδων ἢ τῶν Κοινοτήτων ἀπαγγελλομένων.

Ὁ δὲ Πιπῆς, ὁποῖος ἀληθῶς ἦτον, ἀπετέλει τὴν εὐτυχίαν τῆς Λαίδης Ἰουδίθ, ἦτις διῆγε τὸν βίον ἀκούουσα καὶ θαυμάουσα τὸ χαριέστατον ἐκεῖνο πτηνόν, τὸ ὁποῖον ἠγάπα σχεδὸν ὅσον καὶ αὐτὸν τὸν βασιλέα Ἰακώβον· ὥστε εἴαν ἦτον ἐπιτετραμμένον νὰ διαβῆσθαι τὴν περιουσίαν τῆς ὑπὲρ καναρίου, τῆ ἀληθείας ὁ Λόρδος Πετερβορουγίας ἀδικῶς ἤθελεν ἐλπίσει πολλὴ εἰς τὴν κληρονομίαν τῆς σεβαστῆς αὐτοῦ θείας· ἀλλὰ ἐπεριδόμενος εἰς τοῦ Ἀγγλικούς περὶ διαθηκῶν νόμους, ὁ κόμης ἐγέλα κατ' ἑαυτὸν διὰ τὴν εὐνοίαν τοῦ ἀντίζηλου του καὶ ἐτόλμα μάλιστα νὰ ἐνοχλήῃ ἐνίστη τὴν θεῖαν του, ἐπικρίνων τὸ ἐξάσιον πτηνόν. Προσέβαλλεν ὀμωστὰ σπάνια προτερήματα τοῦ Πιπῆ

ὡς παμπόνηρος διπλωμάτης, διότι εἶχε καταπέσει τὴν θεῖαν του διὰ τὸν Ζηλεύει, ἡ δὲ Λαίδη Ἰουδίθ συνεχώρει τὴν ζηλοτυπίαν ταύτην, τὴν ἐμφαίνουσαν ὅτι ἠγαπάτο ὑπὸ τοῦ ἀνεψιῶ τῆς.

— Τὶ παράδοξον συγκρίματα εἶναι αὐτὸ, Κάρολε! εἶπεν αὐτῇ πρὸς τὸν κόμητα ἅμα ἰδοῦσα αὐτόν· ἴσασιν εἶγες τελευταῖον θαλαμηπέλον, ἡ πόθεν μᾶς ἔρχεσαι; διότι, καθὼς λέγει περὶ σοῦ ὁ ποιητὴς Σούφριος, εἶσαι εἰς Βιέννην, ἐνῶ ὁ κόσμος σὲ ὑποθετεῖ εἰς Μεδρίτον.

— Φιλτάτη θεῖα, ἀπήντησεν ὁ κόμης, ἐρχομαι ἀπλοῦστα ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν, ὅπου ἐπέρασα, εἶναι ἀληθές, ἕνα μῆνα εἰς τὴν φυλακὴν· ἀλλὰ ἡ ἀταξία τοῦ συγκρίματός μου δὲν με συνέβη εἰμὴ ἀφοῦ ἐφθάσα εἰς Λονδίον, τελευταῖος δὲ θαλαμηπέλος μου ὑπῆρξεν ὁ ὄχλος, ὅστις με παρέπεμψε μέχρι τῆς πόλης ὄμων διὰ νὰ με ζητήσῃ συγγνώμην, ὅτι με ἐξέλαβεν ἀντὶ μεγάλου ἀνδρὸς καὶ ὅτι ἠθέλησεν, ὡς ἐκ τῆς πλάνης ταύτης, νὰ με ῥίψῃ εἰς τὸν Τάμεσιν ποταμόν.

— Καλὲ τί λέγεις, ἀνεψιέ;

— Λέγω, φιλτάτη θεῖα, ὅτι, ἐνῶ ἐπορευόμην μετριοφρονίστατα πρὸς ὕμᾶς, κακόηθες τι περίερισμα τῆς ἀγορᾶς ἀνέκραξεν ὅτι εἰμαι ὁ δούξ Μαρλοβορουγίου· τότε εἶκοσιν ἄλλα ἐτι κακοηθέστερα τοιαῦτα περιτρίμματα ἐπῆλθον κατ' ἐμοῦ κραυγάζοντα· κάτω ὁ Μαρλοβορουγίος! κάτω ὁ φυλάργυρος! κάτω ὁ προδότης! καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἠρχισαν δὲ νὰ ἐπιβάλλωσι καὶ χεῖρας ἐπ' ἐμέ, ὅτε ἐσυλλογίσθη νὰ τοὺς εἴπω· ἐκάτασθε, Κόριοί μου, δὲν εἰμαι ὁ δούξ Μαρλοβορουγίου, καὶ ἰδοὺ δύο τούτου ἀποδείξεις· πρῶτον, δὲν ἔχω ἐπάνω μου εἰμὴ πέντε λίρας· δεύτερον, ὅτι τὰς χαρίζω. Καὶ τὰς ἔρριψα τῶνάς εἰς τὸ σκυλοβόριον, τὸ ὁποῖον τὰς ἐμάζευσε· ἔπειτα δὲ, ἐπελθόντος ἀρχαίου τινὸς ὑπέρτου καὶ εἰπόντος ποῖος εἰμαι, ὁ ὄχλος μ' ἐχαίρεισε διὰ τοῦ ἀληθοῦς ὀνόματός μου, καὶ νομίζω μάλιστα ὅτι ἤθελε με ἀπαγάγει ἐν θριάμβῳ διὰ τὰς πέντε λίρας μου, ἐὰν δὲν ἀπέφευγον τὴν τιμὴν ταύτην, ἐξίσου μὴ ὀρεγόμενος καὶ νὰ θωπευθῶ καὶ νὰ γρονθοκοπηθῶ ἀπὸ τὰς βαναύσους ἐκείνας χεῖρας.

— Τὸ κατ' ἐμέ, φίλτατε Κάρολε, εἶπεν ἡ Λαίδη Ἰουδίθ γελῶσα, δὲν ἤθελον διαστάσει νὰ σὲ γνωρίσω ἀπὸ τὴν προηγουμένην τῶν λόγων σου καὶ τὴν ἐλευθεριότην τὸ σου. Ἰδωμεν ἦδη ὁποῖαν ζημίαν θέλει ἐπιφέρει εἰς τὸ ταμεῖόν μου τὸ κατὰ τοῦ Λόρδου Μαρλοβορουγίου ἐκεῖνο σκῆμμα. Ἐβαμε πολλὰ χρεῖα εἰς τὴν νέαν ταύτην ὀδοποιίαν σου; Ἀλλὰ πρὸ πάντων εἶπέ με τὴν ἱστορίαν τῆς φυλακιστέως σου.

— Ἐπανέρχομαι, φιλτάτη θεῖα, φέρων ἄπειρα δικαιώματα εἰς τὸν οἶκτον πάσης ἀληθοῦς Ἰακωβιτιδῆς, διότι ἡ μηνιαία φυλακισίς μου ἐν τῷ φρουρίῳ τοῦ Οὐρβίνου μ' ἐπεβλήθη χάριν τοῦ νομίμου ἡμῶν βασιλέως.

— Χάριν τοῦ Ἰακώβου Γου. Κάρολε! Μήπως προσήλθεις εἰς τὴν ἀγαθὴν μερίδα; μήπως θέλω σὲ ἀκούσει τελευταῖον ἐπιφανούντα τὸ Ζήτω ὁ βασιλεὺς Ἰακώβος Γου, ὡς πράττει τοῦτο ὁ π. . . στός ὀπῆκος;

— Ὡς πράττει τοῦτο ὁ Πιπῆς, ἠθέλετε νὰ εἰπήτε; ἀνέκραξεν ὁ κόμης, διακόπτων τὸν λόγον τῆς θείας του. — Καὶ διὰ τί δὲ; Μάλιστα, ὡς πράττει τοῦτο ὁ Πιπῆς, ἀδιόρθωτε χλευαστά.

— Φιλτάτη θεῖα, χωρὶς τὰ χωρατὰ, ἐπανέρχομαι, σὰ; ἀνύω, εὐγνώμων φίλος τοῦ εὐτυχοῦς πτηναρίου· καὶ πρῶτον· πῶς ἦτο δυνατόν νὰ μὴ ἐνθυμηθῶ τὴν πολιτικὴν του πίστιν, τὸ μακάριον κλωβίον του καὶ τὴν ἀγαθὴν αὐτοῦ δεσμοσύλακα, ἔταν εἶδον ἑμαυτὸν ἐντὸς τῆς Ἰταλικῆς ἐκείνης φυλακῆς; Τὸ δὲ σπουδαιώτερον, δὲν ἠδυνήθημ τῆ ἀληθεία νὰ θραύσω τὰς αἰδέσεις μου, εἰμὴ ἐπικαλούμενος τὴν μετ' ὁμῶν συγγενεῖάν μου καὶ τὰ ὑμέτερα φρονήματα, ἐν ἐλλείψει ἰδικῶν μου.

— Δὲν ἐνόησα ἀκόμη τί σὲ συνέβη, Κάρολε.

— Ἐν συντομίᾳ, κατ' ἣν στιγμήν εἰσερχόμενος εἰς Οὐρβίνον, μὴ συλλογίζόμενος εἰμὴ τὴν προσβεβλημένην ὀπωροῦν ὑγείαν μου, καθόλου δὲ μὴ ἔχων εἰς τὸν νοῦν μου τὴν πολιτικὴν, ἀφῆρης βλέψαι ἑμαυτὸν συλλαμβανόμενον, κατὰ διαταγὴν τοῦ Πάπα, ὁμοῦ μετ' ὄλων τῶν ἄλλων Ἀγγίλων τοὺς διατριβόντας τότε εἰς τὴν Παπικὴν ἐπικράτειαν, ὡς μελετῶντα δῆθεν, ἀπὸ κοινοῦ μετ' αὐτῶν, τὴν ἀπαγωγὴν τοῦ ἱππότου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου (!) . . . με συγχωρεῖτε, θεῖα μου, τοῦ Ἰακώβου Γου, ἤθελα νὰ εἴπω. Πᾶσαι δὲ αἱ διαμαρτυρίαις μου, καὶ αἱ διαμαρτυρήσεις τῆς διπλωματίας μας δὲν εἶχαν ἐτι ἐπιτύχει τὴν ἀποφυλακισίν μου, ὅτε ἔλαβον ἐπιτολήν σας, ἐν ἣ με ἰδίετε εἰδήσεις περὶ τοῦ φιλτάτου ὄμων πτηναρίου, δὲν ἐλησμονεῖτε δὲ νὰ προσθέτετε, κατὰ τὴν συνήθειάν σας, ὅτι τὸ ἀξίεραστον ἐκεῖνο πλάσμα δὲν ἔκαυεν ἄδον τὴν πιστὴν του ἐπιφθῆν καὶ ἐπαναλαμβάνον κατ' ἐκάστην τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἀποσιώσεώς του. Ἡ δὲ ἐπιστολὴ αὐτῆ, τὴν ὁποῖαν διεβίβασα εἰς τὸν διοικητὴν τῆς Βοωνίας, ἔγχετε πάλιν πλέον ἢ ἅπαντα τὰ διπλωματικὰ ἐγγράφα, καὶ ἐπέτυχον δι' αὐτῆς τὴν ἀποφυλακισίν μου, ὅχι ὡς στρατηγός ἢ ναύαρχος τῆς Ἀγγλίας, ἀλλὰ ὡς ἀνεψιὸς τῆς φιλοβασιλειώτερης τῶν θεῖων.

— Ἄ! Κάρολε, πόσον ἐπιτήδειος κόλαξ ἔγινες μετὰ τὴν τελευταίαν ἀποδημίαν σου· ἀλλὰ οἱ λόγοι σου με προξέχον τὴν εὐχαρίστησιν, ὅτι σὲ πιστεύω, εἶτε εἶναι ἡ εὐγνωμοσύνη σου εὐλικρινής, εἶτε δὲν εἶναι. Ἐλα τώρα πρῶτον νὰ χαιρετίσῃς τὸν ἐλευθερωτὴν σου ἐν τῷ κλωβίῳ του, καὶ ἔπειτα βάλλομεν εἰς τὰξιν τὸν μικρὸν λογαριασμόν, ὅστις πρῶτην ἔως φορὰν εἰς τὴν ζωὴν σου σὲ ἀναγκάζει νὰ ἀποδώσῃς δικαιοσύνην εἰς τὸν φίλον μου.

Ὁ κόμης Πετερβορουγίας ἤξυψε κάλλιστα, ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀπορῶγῃ τὴν ἀμφίβολον ἠδονὴν τοῦ ν' ἀκούσῃ τὸ πολύτιμον πτηνόν· ἔβλεν ἠκολούθησε τὴν θεῖαν του, χαιρῶν ὅτι κατέστησεν αὐτὴν εὐθυμον καὶ πεπεισμένον ὅτι θέλει ἀναπληρῶσαι διὰ βαρυτίμου βαλαντίου τὰς πέντε λίρας τὰς ὁποίας πρὸ μικροῦ ἔρριψεν εἰς τὸν ὄχλον τοῦ Λονδίνου. Ὁ κόμης εἶχε πολλὰς ἀνάγκην νὰ ἐπικαλῆται, διὰ τὸ πολυδάπανον

[!] Οὕτως ὠνομάζοντο συγγενεῖς ὁ εἶδος τοῦ Ἰακώβου Βου καὶ διδοῦχος τῶν δικαιωμάτων του. Οἱ δὲ πιστοὶ αὐτοῦ ὀπαδοὶ ἀπεκάλοιο ἑαυτοὺς, ἐπὶ τὸ βασιλικώτερον, Ἰακώβον Γου.

αυτοῦ, τὴν ἐπιείκειαν τῆς Λαίδης Ἰουδίθ καὶ πάντοτε ἤξευρε νὰ ἐφέλξη τὴν ἐλευθεριότητά της διὰ κομποῦ τινος διηγήματος. Ταύτην ὁμως τὴν φορὰν εἶχε τῶν ὄντι φυλακισθῆ εἰς Οὐρβίνον, ἐπὶ τινι καταμνησθεῖς γυναικίᾳ κατ' αὐτοῦ εἰς τὴν Ῥωμαϊκὴν ἀτυνομίαν. Ὅθεν ἡ Λαίδη Ἰουδίθ ἀπεζημίωσεν ἀπειδῶς ὡπως οὖν τὸν μάρτυρα ἐκείνον τῆς ἀσφαλείας καὶ ἡσυχίας τοῦ νομίμου βασιλέως της.

II.

Ὅσοι δ' εἴαν ἦτο προσηλωμένος ὁ λόρδος Πετερβουργίας πρὸς τὴν Λαίδην Ἰουδίθ Καρέϊν, ἡ ἀγαθὴ πρεσβυτικὴ δὲν ἤθελεν ἴσως ἀξιωθῆ τῆς πρώτης αὐτοῦ ἐπισκέψεως, ἐὰν οὗτος δὲν ἐπασχευε ὑπὸ χρηματικῆς ἀπορίας δι' ἣν οὐδαμοῦ ἄλλοῦ ἠδύνατο νὰ ἐμφανισθῆ εὐσχήμως. Διότι ἐτρέφεν εἰς τὴν καρδίαν του αἰσθηματρυφερώτερον, ἰσχυρότερον, τυραννικώτερον τοῦ αἰσθηματος τὸ ὅποιον ὁ ἀγαθώτερος τῶν ἀνεψιῶν δύναται νὰ ἔχη πρὸς τὴν ἀρίστην τῶν θείων ὑπέρχε δ' ἐν Λονδίῳ φωνὴ ἠχοῦσα εἰς τὴν ἀκοήν του θελατικώτερον τῆς φωνῆς τοῦ θαυμαστοτέρου τῶν καναρίων. Ὁ λόρδος Πετερβουργίας ἠγάπα τὴν περίφημον αἰδὸν Ἀναστασίαν Ῥόβινσον καὶ ἐνόμιζεν ὅτι ἀνταγαπάται, ἢ μᾶλλον ἀντηγαπάτο τῶν ὄντι, μόνη δὲ ἡ ὑπερηφάνειά του κατεπολέμει εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τὴν ὅποιαν εἶχε τοῦ νὰ δώσῃ εἰς αὐτὴν τὸ ὄνομα αὐτοῦ, διὰ γάμου ἐπίσημου. Ὅσάκις συνέπιπτε μεταξὺ αὐτῶν λόγος περὶ τοῦ σπουδαίου ἐκείνου ζητήματος τοῦ νομίμου γάμου, ὁ κόμης ἐπροφασίζετο τὰς προλήψεις τῆς θείας του, ἦτις, κατὰ τὸ λέγειν αὐτοῦ, ἤθελεν ἀποκληρώσει ἀνεψιῶν τοσοῦτον ἐπιλόγμονα τοῦ κοινωνικοῦ βαθμοῦ του ὡστε νὰ προσλάβῃ σύζυγον ἐκ τῆς τάξεως τῶν θεατριστῶν. Ἀπεζημίωσεν δὲ τὴν φίλην του, διὰ τὴν διηγεσθεῖς ἐκείνην ἀποποίησιν τῆς νομιμοποιήσεως τῶν σχέσεων αὐτῶν, χορηγῶν αὐτῇ ἀπειρα καὶ πολυτίμητα δῶρα, μὴ ἀπαραιτούμενος οὐδεμίαν δρεξίν της, ἢ μᾶλλον ἐντροφῶν εἰς τὸ νὰ παράγῃ τὰς δρέξεις ταύτας, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι πολλάκις τὰς προέλαθεν. Ἡ Ἀναστασία ἐνόμιζε καλλίστα τί σημαίνει ἡ μεγάλη αὐτῆς προθυμία, καὶ ἂν ἐπροσποιεῖτο ὅτι δὲν εὐχαριστεῖται ἐκλόμως, δὲν ἐπραττε τοῦτο εἰμὴ διὰ νὰ φέρῃ εἰς ἀμνηστίαν τὴν ἐρωτικὴν ἐλευθεριότητα τοῦ κόμητος καὶ νὰ τὸν ὑποχρεώσῃ νὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι ἔδαπανα ἤδη ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ περισσότερα ἐντὸς ἐνὸς ἔτους, ἄρ' ὅτι ἤθελε δαπανῆσαι δι' ἅπαντας τοῦ βίου, ἐὰν εἶχεν αὐτὴν νόμιμον σύζυγον. Ἦ περιουσία λοιπὸν τῆς θείας ἐκινδύνευε νὰ κατασχευθῆ πρὶν ἔτι κληρονομηθῆ; ἀλλὰ ὁ κόμης δὲν ἰδεώρει ἀξία τῆς Ἀναστασίας εἰμὴ τὰ λαμπρότερα καὶ πολυτιμότερα τῶν πραγμάτων, οὐδεμίαν δὲ ἐπιθυμίαν αὐτῆς ὑπελάμβανε παράλογον, ἐνόσφ ἦτο δυνατὴν νὰ ἐκπληρωθῆ.

Μίαν τῶν ἡμερῶν, ὁ λόρδος Πετερβουργίας εὗρε τὴν Ἀναστασίαν σὺν ὄντι, καὶ ἀπὸ τοῦ μικροῦ αὐτῆς μορφαμοῦ καὶ τοῦ λεπτοῦ μεδιόματός ἐνόσφεν, ὅτι κατὰ ἔχει νὰ τὸν ζητήσῃ. Σημειώτεον, ὅτι τὴν προτεράριαν εἶχον ἰδεῖ τὴν δούκησαν τῆς Νορθουμβερλανδίας εἰς τὸν περίπατον ἐπὶ ἀμάξης χαρισιστάτης, συρομένης ὑπὸ δύο ὄρειων ἰππαρίων, καὶ ὅτι ἡ Ἀνα-

στασία, ἀπὸ τὴν παρετήρησιν ἐπὶ ἱκανὴν ὥραν, παρεπρόθη διὰ τὸ ἄχαρι σχῆμα τοῦ ἰδίου αὐτῆς ὄχηματος καὶ τὸ βαρὺ τῶν δύο πελωρίων ἰππων αὐτῆς βήμα. Ὅθεν ὁ κόμης εἶχε σπεύσει ν' ἀγοράσῃ παράυτα ἐν ἀγνοίᾳ της αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ ὄχημα καὶ τὸ ζεύγος τῆς δουκήσεως, καὶ, μὴ ἀμφισβᾶλλον ἤδη ὅτι προέλαβε τοιοῦτοτρόπως τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ πόθου τὸν ὅποιον εἶχε τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡ ἐρωμένη του, ἔγαιρε καθ' ἑαυτὸν, διότι μετὰ ἐν τέταρτον ἐμελλε νὰ λάβῃ τὴν ἀπροσδόκητον εὐχαρίστησιν τοῦ νὰ κινήσῃ αὐτὴ εἰς τὸν περίπατον τὴν ζηλοτυπίαν τῶν κομποτέρων τοῦ Λονδίνου κυριῶν.

Ἀλλὰ φεῦ! ὁ δυστυχὴς κόμης ἦτο πολλὰ μακρὰν τοῦ νὰ μάντευθῃ τὴν ἐπιθυμίαν τὴν ὅποιαν ἐνεφαίνον τὸ σὺννον ἐκεῖνο πρόσωπον, καὶ ὁ μικρὸς μορφαμός, καὶ τὸ λεπτὸν μεδιόμα. Μετὰ πολλὰς περιφράσεις καὶ ῥητορικὰς στροφάς, ἡ Ἀναστασία τὸν διακρίνωσεν, ὅτι ἤθελεν εἰσεῖναι ἡ δυστυχιστέρα τῶν γυναικῶν, ὅτι δὲν θέλει πλέον ποτὲ τραγωδησῆ οὔτε εἰς τὸ θέατρον, οὔτε εἰς τὴν οἰκίαν της, ὅτι θέλει περιπέσει εἰς μαρτυρίαν, ὅτι θέλει ἀτιμωθῆσαι, ὅτι θέλει ἀποθάνει ἐὰν δὲν ἀποκτήσῃ τὸ κανάριον τῆς Λαίδης Ἰουδίθ Καρέϊ!

Τὸ κανάριον τῆς Λαίδης Ἰουδίθ Καρέϊ! Τῆ ἀληθείᾳ ὁ κόμης Πετερβουργίας ἤθελεν εὐρεθῆ εἰς ὀλιγωτέραν ἀμνηστίαν ἢ ἡ Ἀναστασία ἐξήτει παρ' αὐτοῦ τὸν φόνικα τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας, τὸ ὄνειον Ῥὼκ τῆς Χαλιμάς ἢ πᾶν ἄλλο πτηνὸν τοῦ ποιητικοῦ ἢ τοῦ προκατακλυσμαίου κόσμου. Ἀλλὰ τὸ κανάριον τῆς Λαίδης Ἰουδίθ! Καὶ ἰπὼς νὰ τὸ ἀπαιτήσῃ ἀπὸ τὴν θείαν του; τὸ πρῶγμα ἦτον ἀδύνατον. Πατὲ κάμμία ἐρωμένη τῆς ἰπποτικῆς τοῦ μεταίωτος ἐποχῆς δὲν καθυπέβαλεν εἰς τοιαύτην δοκιμασίαν τὸν ῥιψοκίνδυνον αὐτῆς λάτρην. Βεβαίως ἡ Ἀναστασία ἤθελε νὰ τὸν φέρῃ εἰς παραφροσύνην; ἢ μήπως ἐκαιεῖν; Ἀλλ' ὄχι, τὸ ζήτημα ἦτο σπουδαῖον, ἡ Ἀναστασία τὸ ἀπέδειξε τετραγωνικῶς, ὡστε ὁ λόρδος Πετερβουργίας, παρὰ νὰ στερηθῆ τὴν ἐρωμένην του, ὑπεσχέθη εἰς αὐτὴν ὅτι θέλει λάβει τὸ κανάριον. Διὰ τίνος ὁμως τρόπου; Οὐδ' αὐτὸς ἀκόμη ἤξευρε, καὶ ὑπεσχέθη τὸ πρῶγμα, κρύπτων ἐν ἑαυτῷ βεβαίαν ἀπόγνωσιν. Ἄν δὲν εἰμπορέσω νὰ φυλάξω τὴν ὑπόσχεσίν μου, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, τότε σκοτόνμαι, ἢ μᾶλλον κάμνω ὅτι εἰμπορῶ διὰ νὰ σκοτωθῶ. Διότι ὁ λόρδος μας, ὅσον ἰδιόρρυθμος καὶ ἂν ἦτο, ἐπειδὴ ἐπηγγέλλετο συγχρόνως τὸν τε ναῦτην καὶ τὸν στρατιώτην, δὲν εἶχε χρεῖαν αὐτοχειρίας διὰ νὰ κόψῃ τὰς ἡμέρας του προσδετού- τοις, περιηγητῆς δὲν ἀτρόμητος καὶ γνώριμος, ὡς ἔλεγε περὶ αὐτοῦ ὁ Σουίφτος, ὅλων τῶν ταχυδρόμων καὶ ὅλων τῶν βασιλέων τῆς Εὐρώπης, ἠδύνατο, εἰς τελευταίαν τινὰ περιήγησιν, νὰ λάβῃ τὴν εὐχαρίστησιν νὰ κρημνισθῆ ἀπὸ κάμμιᾳς τῶν κορυφῶν τῶν Ἄλπεων ἢ τῶν Πυρηναίων.

Ἐν τούτοις εἶχεν ὑποσχεθῆ τὸ κανάριον καὶ ἐπὶ τελους προετίμησε τὴν πιθανὴν ἀπελπισίαν τῆς θείας του ἀπὸ τὴν ἰδικὴν του, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν τῆς Ἀναστασίας; καὶ ἐπειδὴ ἐθεώρει ἀδύνατον τὴν ἐκ προαιρέσεως εἰς αὐτὸν παραχώρησιν τοῦ πτηνοῦ, ἀπεφάσισε νὰ τὸ ὑπεξαιρέσῃ. ἰπὼς δὲ κατώρθωσε τὸν σκοπὸν του; πὼς ἠπάτησε τὴν φιλόστοργον προσοχὴν τῆς

Λαίδης Ἰουδίθ; Ἄδελον. Τὸ πιθανώτερον εἶναι βέβαια, ὅτι, ὡς ἐπραξέ ποτε ἐν Καταλωίᾳ διὰ νὰ κυριεύτῃ τὸ φρούριον τῆς Δενίας, ἀπεπλάνησε καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τοῦ φρουροῦ; ἀλλ' ὁπωσδήποτε, ὁ κόμης Πετερβουργίας ἔφερε τὸ περίφημον κανάριον εἰς τὴν Ἀναστασίαν, παρακαλῶν αὐτὴν νὰ τὸ φυλάξῃ ὅσον ἐνδέχεται μυστικόν, νὰ μὴ τὸ ἴδῃ εἰμὴ αὐτὴ καὶ μόνη; ἄλλ' ἡ ἰδιότροπος αἰδὸς ὑπεσχέθη, κατανοήσασα τὸ νέον τοῦτο δειγμα τῆς ἀγάπης τοσοῦτον περιωνύμου στρατηγῶ. Μάθετε προστούτοις, ὅτι, ὄχι ἐπὶ τῆ ἐλπίδι τοῦ ν' ἀπκηθῆ ἡ ἀγαθὴ κτήτωρ τοῦ Πιπῆ, ἀλλὰ μόνον διὰ νὰ εὐκολυνθῆ ἡ ἀπαγωγὴ του, τὸ θαυμασιόν πτηνὸν ἀνεπληρώθη δι' ἑτέρου καναρίου, ὑποβολιμαίου, τοῦ αὐτοῦ μεγέθους καὶ χρώματος, ἐπίσης τιθασοῦ, ἀπαρλλάκτου ἐνὶ λόγῳ. Ἐκτός ὅτι μάτην ἤθελε περιμένει τις ν' ἀκούσῃ ἀπὸ αὐτοῦ τὸ Ἰακωβιτικὸν μέλος, καὶ τὰς λέξεις ἐκείνας τὰς τοσοῦτον καλῶς προφερομένας, ἢ μᾶλλον τὴν διαμαρτυρίαν ἐκείνην τὴν ὅποιαν πτηνάριον δειλαῖον ἀπεύθυνε κατὰ τῶν καθεστῶτων τῆς Ἀγγλίας. Ζήτη ὁ βασιλεὺς Ἰακώβος!

Ὁ κόμης Πετερβουργίας, ἐκπλαγεὶς ὑπὸ τῆς προπετείας αὐτοῦ καὶ τῆς ὑπεξαιρέσεως, δὲν ἐτόλμα πλέον νὰ φανῆ εἰς τὴν θείαν του; καὶ ἀπεμακρύνθη μάλιστα ἐπὶ τινὰ χρόνον, διὰ νὰ ἀποφύγῃ πᾶσαν ἐξήγησιν. Ὅταν δὲ προσῆλθε πάλιν πρὸς αὐτὴν, εἶχε συμπέσει ἐν τῷ μεταξὺ πολιτικὸν γεγονός σπουδαῖον, εἰς τὸ ὅποιον ἡ γραῖκα Λαίδη Ἰουδίθ δὲν ἠδύνατο νὰ μείνῃ ἀδιάφορος. Ὁ ἰπὸτος τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, πεισθεὶς εἰς συμβουλὰς ὀλεθρίας, εἶχεν ἀποθιβαθῆ εἰς τὴν Σκωτίαν ἀλλὰ ἡ τύχη ἐπρόδωκε τὴν ἀνδρίαν του, καὶ ἠτήθεις, καὶ προπληκισθεὶς ὡς κακοῦργος, ἠναγκάσθη νὰ ἀπέλθῃ πάλιν εἰς τὴν ξένην.

Ὁ κόμης Πετερβουργίας δὲν εἶχε λοιπὸν νὰ δείξῃ ὅτι ἀπορεῖ διότι εὗρε τὴν θείαν του περίλυπον. Ἄυτη δὲ, προλαμβάνουσα ἀπάσας αὐτοῦ τὰς παραμυθίας, τὸν ὠμίλησε πρώτῃ περὶ τῆς καταστροφῆς δι' ἣν ἐθρήνη ὡς πικρὴ Ἰακωβίτις, καὶ ἔπειτα, διὰ φυσικοῦ τῶν ἰδεῶν αὐτῆς συνδέσμου, μεταβάσα εἰς τὸ φίλτατον κανάριον: Ἄ! Κάρολέ μου, ἐπρόσθεσε, ὁ δὲ κόμης ἤρχισεν ἤδη νὰ ὠχρισθῆ καὶ νὰ ἀνατριχιάσῃ, Ἄ! Κάρολέ μου, εἰὸ ὅστις ἐνόσφ δὲν ἠθέλες νὰ πιστεύσῃς εἰς τὴν εὐαισθησίαν τοῦ Πιπῆ μου. . . μάθε, ὅτι τὸ δυστυχὲς πτηνάριον, ἀρ' ἦς ἐποχῆς ὁ νόμιμος ἡμῶν βασιλεὺς ἐπάθε τὴν ἀνέλπιστον ταύτην συμφορὰν, δὲν πέφεται οὐδὲ φωνὴν νὰ ἐκβάλῃ ἀπὸ τὸ στόμα του ὑποθέ- τεις ὅπως τὸ δειγμα ταῦτο τῆς εὐαισθησίας μὲ προση- λοῖ περισσότερον εἰς τὸ ἀγαπητὸν ἐκεῖνο ἀντικείμενον!

Ὡστε χάρις εἰς τὴν τύχην του καὶ εἰς τὴν προκατάληψιν τῆς εὐγενοῦς πρεσβυτικῆς, ὁ κόμης μας ἐσώθη. Ἐνωσεται δὲ, ὅτι δὲν ἔψευσε τὴν τοιαύτην ἐρμηνείαν τῆς συμπαθητικῆς σιγῆς τοῦ φιλοβασιλείου πτηνοῦ; ἀλλ' ἀποθῆ παρέβαλε τὴν εὐγλωττον ἐκείνην ἀφωνίαν μὲ τὴν υἱικὴν ἀρρωσίαν τὴν ἀποδώσασαν ποτὲ τὸν λόγον εἰς τὸν ἄλλον υἱὸν τοῦ Κροίσου, ἔδραμε πρὸς τὴν φιλάτην του Ἀναστασίαν διὰ νὰ τὴν συστήσῃ νὰ φυλάττῃ μυστικώτερον παρὰ ποτὲ τὸ ἀντικείμενον τῆς εὐτυχῆς αὐτῶν ὑπεξαιρέσεως.

III.

Ἐπάρχουσι πνεύματα πικρόχολα καὶ μισάνθρωπα, τὰ ὄποια, ἐπιτηδεύόμενα, ν' ἀνακαλύπτουσι κηλίδας εἰς τὸν ἥλιον καὶ πονηρὰς ἰδέας εἰς τὴν γυναικίαν καρδίαν, ὅσοις τεύουσιν ἴσως, ὅτι ἡ Ἀναστασία Ῥόβινσον ἐπεθύμησε πολὺ ὀλιγώτερον τὴν ἀπόκτησιν τοῦ πολυθρολλήτου καναρίου παρὰ τὴν ἀπελπισίαν καὶ ἐπομένως τὸν θάνατον τῆς ἀγαθῆς ἐκείνης θείας, τὴν ὅποιαν ἀντέτασεν εἰς αὐτὴν ὡς τὸ μόνον κώλυμα τοῦ μετὰ τοῦ κόμητος τῆς Πετερβουργίας γάμου της. Ἄν τῶν ὄντι ἤλπιε τοιοῦτόν τι, ἠπατήθη βέβαια δεινῶς. Ἀλλὰ φεῦ! συμβαίνει εἰς τὰ πλάσματα τῆς φαντασίας ἡμῶν, τὰ τοσοῦτον πολλὰκις ἀναπληροῦντα τὰ ἀληθῆ τοῦ κόσμου πράγματα, εἶναι δηλαδὴ πρόσκαιρα. Τὸ ὑποβολιμαῖον κανάριον ἀπέθανε θάνατον φυσικόν, ἢ μᾶλλον ἐγενεῖ θύμα νέας τινὸς συνωμοσίας, ὡς εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ τὸ ὑποπτεύσωμεν, καὶ περὶ μὴ ὄντες πικρόχολοι τοσοῦτον, οὐδὲ μισάνθρωποι ὅσον αἱ ἀγαθαὶ ἐκείναι ψυχαί, τὰς ὅποιαις πρὸ μισοῦ αἰγιττόμεθα. Ἀπέθανε δὲ, καὶ, ὡς τῆς ἐσχάτης συμφορᾶς, ἡ εὐγενὴς λαίδη Ἰουδίθ οὐδένα ἔπαιχε τότε τὸν παρήγορον, διότι ὁ φίλτατος αὐτῆς ἀνεψιὸς ἀπεδήμη. Κύριος οἶδε πᾶσα δάκρυα ἐχύθησαν ἐπὶ τοῦ μακαρίτου!

Ἡ δὲ πηγὴ τῶν δακρύων τούτων δὲν εἶχεν ἐτι ζηρανθῆ, ὅτε εἰσῆγαγον παρὰ τῆς Λαίδης Ἰουδίθ νέαν τινὰ καὶ ὄρειαν ξένην, ζήτησαν παρ' αὐτῆς μυστικὴν συνέντευξιν. Ἡ Λαίδη Ἰουδίθ, ἦτις δὲν ἐπήγαινε ἤδη οὔτε εἰς τὴν αὐλήν, οὔτε εἰς τὰς συνανατροφάς, οὔτε εἰς τὸ θέατρον, δὲν εἶχε ποτὲ οὐδὲ ἀκούσει, οὐδὲ ἴδει τὴν περίφημον Ἀναστασίαν ἦτο δὲ αὐτὴ, καὶ, ὡς ἀληθῆς σειρὴν, κατεγώητευσεν εὐχερῶς τὴν προσοχὴν τῆς πρεσβυτικῆς, παρεξέβη ἐπιτηδεῖας τῆς ἀφορμῆς δι' ἣν θῆκεν εἶχε ζητήσῃ τὴν συνέντευξιν ἐκείνην, καὶ ἐτι ἐπιτηδεύοντα εὗρε τὸν τρόπον τοῦ νὰ τραγωδησῇ. . . Ἦ μέλος; δ' ἐπροτίμησεν ἡ Ἀναστασία; Τὸ μέλος βέβαια τὸ ὅποιον τοιοῦτον χαριέντως ἦδε τὸ θαυμαστὸν κανάριον, τὸ Ἰακωβιτικὸν μέλος, διότι ἡ Λαίδη Ἰουδίθ, περιελθοῦσα εἰς ἐκστασιν καὶ κλαύσασα ὑπὸ τῆς καταστροφῆς, ἠναγκάσθη νὰ ἡμολογήσῃ καθ' ἑαυτὴν, ὅτι ἂν ὁ Πιπῆς εἶχε ἐτι, ἤθελε καταπροτερεθῆ ὑπὸ τὴν θελατικῆς ἐκείνης φωνῆς, ἦτις ἦτον ἱκανὴ νὰ ὑπαγάγῃ εἰς τὸν νόμιμον βασιλέα ἅπαντας τοὺς ἀποστάτας αὐτοῦ ὑψηλοῦς τῆς Ἀγγλίας καὶ Σκωτίας, καὶ Ἰρλανδίας. . . Ἄ! ὅποια παραμυθία, ὅποια εὐτυχία ἐδὸν τοιοῦτον ἄμα ἠδύνατο ἐκ διαλαίμαμάτων νὰ εὐραϊνῇ τὴν ἐρημίαν της. Ἄυτη τοῦλάχιστον ἦτον ἡ ἰδέα τὴν ὅποιαν ἐξέφρασε πρὸς τὴν ὄρειαν αἰδὸν, ἦτις ἐπερίμενε τοιοῦτόν τι, ἀλλὰ ἀπήνησε μὲ πολλὴν σεμνότητα, ὅτι ὁ ἀνεψιὸς της, ὁ φίλτατος αὐτῆς ἀνεψιὸς. . . καὶ τοῦτο ἦτον ἀπόρρητον. . . τὸ ὅποιον μυστικώτατα ἐνεπιστεύετο εἰς τὴν Λαίδην Ἰουδίθ. . . ὁ ἀνεψιὸς της πρὸ καιροῦ κατώρθωσε νὰ παρῆδυσῃ τὸν ἔρωτα γυναικὸς ἀδούσης τοῦλάχιστον ὅσον καὶ αὐτὴ καλῶς. Ἐνὶ λόγῳ, ἡ Λαίδη Ἰουδίθ ἔμαθε (πάντοτε ὡς μυστικόν) ὅτι ὁ ἀνεψιὸς της ὄμοσε νὰ λάβῃ σύζυγον τὴν ὄρειαν Ἀνα-

στασία, ἀλλ' ὅτι ἐδίτταζε νὰ συνάψῃ τὸν γάμον τοῦτον, φοβούμενος τὴν ὀργὴν τῆς θείας του. Ἡ δὲ Λαίδη Ἰουδίθ, δελεασθεῖσα ὑπὸ τῆς μαγείας ἐκείνης, καὶ ὑποπεύουσα ὀλίγον τὴν ἀλήθειαν, κατήντησε νὰ εἴπῃ. « Ἄ! κυρία μου, ἂν ἡ ἀνεψιὰ ἐκείνη ἤθελε σὰς δημοῦξαι ὅπως οὖν, πιστεύετε ὅτι ὁ ἀνεψιός μου δὲν ἤθελεν ἐπιπληχθῆ καλῶ, διότι τὴν ἐλάτρευσε καὶ τὴν ἐνυμφεύθη ἄνευ τῆς ἀδείας μου. »

Δὲν ἀγαπῶμεν τὰς μακρὰς ἱστορίας· καὶ ἐπειδὴ ὁ ἀναγνωστὴς ἐμάντευσε βεβαίως τὴν λύσιν τῆς παρούσης, δίκαιον εἶναι νὰ τὴν συντέμνωμεν. Ἐπανελθὼν ἀπὸ τῆς ἀποδημίας του ὁ λόρδος Πιτερβορουγίας εὔρε, μὲ πολλὴν ἀπορίαν του, τὴν θεῖαν αὐτοῦ ὄχι μόνον περιγρηθεῖσαν διὰ τὸν θάνατον τοῦ Πιπῆ, ἀλλὰ καὶ τοσοῦτον πρόθυμον εἰς τὸν γάμον του, ὥς αὐτὴ πρώτη τὸν προσεκάλεσε νὰ τῆ δώτῃ ἀνεψιὰν δυναμένην νὰ ἔξῃ εἰς τὴν θεῖαν τῆς Ἰακωβιτικῆς ἀμαξίας, ἐπὶ τῶν πυγῶν αὐτοῦ ἀποδημιῶν. Καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχε πλέον πρόφασιν τινὰ νὰ ἀντιτάξῃ, ἀπεφάσισε νὰ νυμφευθῇ τὴν Ἄνασσα ὡς Ἰβόνησαν. Αὕτη δὲ, μηδένα φοβούμενη τοῦ λοιποῦ ἀντίκλιον περὶ τὴν εὐνοίαν τῆς εὐγενοῦς αὐτῆς θείας, ἠθέλησε, κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου τῆς, νὰ ἀποκαταστήσῃ τὸν Πιπῆν, τὸν γνήσιον Πιπῆν, εἰς τὸ περιχρυσὸν αὐτοῦ κλωβίον. Καὶ ἡ κάθατος αὕτη τοῦ νομίμου καναρίου ἐνέκλησε τοσοῦτου ἐνθουσιασμοῦ τὴν καρδίαν τῆς Λαίδης Ἰουδίθ πρὸς τὴν ἐπαφροδίτου ἀνεψιὴν τῆς, ὥστε ἤλυθ' ἡ νὰ ὑποσέρῃ μὲ ὑπομονὴν τὰς βασιλείας τῶν δύο Γεωργίων, οἵτινες διεδέχθησαν τὴν βασιλείαν Ἄναν, πρὸς βλάβην τοῦ νομίμου βασιλέως.

Η ΑΝΘΩΔΕΣΜΗ

Διήγημα. (Μεταφράσις.)

Καίριτι θεῖα τὰ τυραννικά ὀγκλήματα τὰ καλούμενα ὑπὸ τῶν Γάλλων Κοικαῦ, ἐξέλειπον σχεδὸν ἀπὸ τῶν πέριξ τῶν Παρισίων, καὶ εἶναι ἐλπίς, ὅτι, μετὰ τινὰς ἡμερῶν, οὐτε ἴχνος αὐτῶν θέλει μείνει. Ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι μετακομίζουσι τοὺς ὀδοιπόρους, αἱ ἀποτρύπαιοι αὐταὶ μηχαναὶ καθυπέβαλλον τοὺς δυστυχεῖς ἐκείνους εἰς ἀνηλεεῖς κλονισμούς, καὶ προσέτι ἠγάχαζον αὐτοὺς νὰ μένωσιν ἐκτεθειμένοι εἰς τὸν κονιορτὸν μὲν καὶ εἰς τὸν ἥλιον, ὡς αἰεὶ ὁ καύσων ἦτο ὑπερβολικὸς, εἰς τὴν βροχὴν δὲ ἅμα ἐπιπτον αἱ ἐλαχίστοι αὐτῆς βράνδες, καὶ εἰς τὸ ψῦχος, ἐν καιρῷ χειμῶνος. Θαυμασίως δὲ ἔβουν τὸ παράδοξον πρόβλημα τῆς ἀκίνητοῦς κινήσεως, διότι ἐχρειάζοντο δύο ὥρας διὰ νὰ διατρέξωσι μίαν λεύγαν διάστημα. Παρασιωπῶμεν τὸ δύστροπον τοῦ ἀμαξηλάτου, τὸ ἀσθηματικὸν ἱκκάριον, τὰ ξόλινα καὶ σκληρὰ βάρβα, τὰς στενάς πέδας ἐντὸς τῶν ὁποίων ὁ ὀδοιπόρος ἦτο ἠναγκασμένος νὰ κρατῇ δεσμίους τοὺς πόδας. Οἱ δῆμοι τοῦ μεσαιῶνος, τελειοποιῦντες ὀλίγον τὰ ὀ-

χήματα ταῦτα, ἠδύνατο νὰ ἐπιτύχωσι δι' αὐτῶν φοβερὸν βασιανιστήριον.

Καὶ ὅμως εἰς τοιαύτην τινὰ κινωτὸν ὀλίφωσιν, ἠναγκάσθη νὰ καθήτῃ μίαν πρωτὴν, καὶ ἐνῶ μάλιστα ἐβρεχεν ὀλίγον, ἀνθρωπος τοῦ ὁποίου τὸ ὄχημα εἶχε πρὸ μικροῦ συντριφθῆ. Ὁ ἀνθρωπος οὗτος ὑπέκυψεν εἰς τὴν συμφορὰν ταύτην τῆς τύχης μὲ εὐθυμὸν τινα καὶ σχεδὸν νεανικὴν καρτερίαν, θεωρῶν, ὡς φαίνεται, ἀστείαν ὅπως οὖν τὴν ιδέαν τοῦ νὰ τελειώσῃ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ δρόμου του διὰ μίαν τῶν ὀλοῦν ἐκείνων ἀμαξῶν. Ὅθεν ἐνῶ ὁ ὑπέρτατος τοῦ ἐνηγχολοῦντος μετὰ σπουδῆς εἰς τὸ νὰ ἀνασηκώσῃ τὸ πεπτοκὸς αὐτοῦ κομψὸν ὄχημα καὶ νὰ μεταφέρωσιν εἰς τὸν εἰδηροργὸν τοῦ χωρίου τὸν τιθλασαιὸν ἄξονα, ὁ ὀδοιπόρος μας ἀνέβη μετὰ κόπου τὴν κινδυνώδη κλίμακα τὴν ἀγούταν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς ἀπαιτίας ἀμαξίας καὶ ἐκάθηθεν ἐν τῷ βυθῷ αὐτῆς, μειδιῶν καὶ ἐξιστάμενος ὄχι ὀλίγον διὰ τὴν ἀλλόκοτον φυσιογνωμίαν τοῦ ἡνίοχου, τοῦ ὁποίου αἱ προέχουσαι σιαγόνες, ἡ συμπεπεσιμένη ρίς, τὸ στενὸν μέτωπον, οἱ ὀγκώδεις ὦμοι καὶ οἱ ἀπέραντοι βραχίονες ἐφαίνοντο προσήκοντες μᾶλλον εἰς Οὐραγκουτάχον ἢ εἰς ἀνθρώπον. Ὅθεν τοιοῦτος ἡμῶν φρεσίων δὲν ἐδιείχετο, ὡς φαίνεται, καθόλου νὰ κινήσῃ, καὶ ὁ μοναδικὸς καὶ ἀπροσδόκητος αὐτοῦ ἐπιβάτης δὲν δυσηρεστέτο διὰ τὴν ἀναβολὴν, καθότι εἶχε χρεῖαν συνοδοιπόρων διὰ τὴν ἀναβολὴν τὴν ἡδονὴν του καὶ νὰ ἀπολαύτῃ οὕτω διὰ μίαν ἀπάσας τὰς εὐχαριστήριους τῆς περιπετείας του. Ἄλλα μετὰ εἰκοσι λεπτῶν προδοκίαν, τὰ ὁποῖα ὁ μὲν ὀδοιπόρος ἐπέρασε φυλλολογῶν βιβλίον τι, ὁ δὲ ἡνίοχος περισκοπῶν ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ αὐτοῦ ὄρους μήπως καὶ κατορθώτῃ νὰ παγιδεύσῃ κινὴν διύτερον θῦμα, χρεῖα ἐγένετο τελευταῖον νὰ κτυπηθῇ ὁ ἵππος διὰ νὰ κινήσῃ. Καὶ ἐν τῷ ἅμα ὁ μὲν ἵππος ἐστίνησεν, οἱ δὲ τροχοὶ ἐγόγγυσαν, ὁ δὲ ὀδοιπόρος μας ἐτινάχθη ἀπὸ τοῦ τελευταίου βάρου εἰς τὸ πρῶτον, διότι τοιοῦται ἦσαν αἱ σπασμοὶ τῆς δυστυχοῦς ἀμαξίας, ὥστε ἀδύνατον ἦτον νὰ ἀνέξῃ τις εἰς αὐτοὺς. Ἀπὸ τοῦ πρώτου βάρου ἐπανήλθεν εἰς τὸ δεύτερον, ἀλλ' οὐδαμοῦ ἠδύνατο νὰ εὐρῇ ἢ ἐτιν ὑποερῆτῃν καὶ ἤρχισεν ἤδη ὁ τάλαιπυρος νὰ μετανοῇ διότι δὲν περιέμενεν εἰς τὸ χωρίον τὴν ἐπισκευὴν τοῦ ὀχήματός του, ὅτε αἰφνης ὁ ἵππος ἐστάθη· νέα δὲ κόρη, μόλις διώτασα καιρὸν εἰς τὸν ἡνίοχον νὰ ἀνοίξῃ τὸ ὀγκώδες θυρίδιον, ἐπήδησεν εἰς τὴν ἀμαξίαν καὶ ἤλθε καὶ ἐκάθησεν εἰς τὸ ἐν τῷ βυθῷ κείμενον βάρου, πλησίον τοῦ προκατέγοντος ἤδη μίαν αὐτοῦ θεῖαν ὀδοιπόρου. Οὗτος ἐκίτταζε τὴν σύντροπον τὴν ὁποίαν ἐπεμψεν εἰς αὐτὸν ἡ τύχη, καὶ λεπτὸν μειδίαμα ἐφαίδρυνε τὰ χεῖλη αὐτοῦ, ἱλαρὸν δὲ κατέστησε τὸ ἐμβριθὲς ἅμα καὶ ἡμερον πρόσωπόν του· διότι ποτὲ δὲν εἶχε ἴδει χαριεστέραν κόρην αὐτῆς, ἣτις, ῥοδόχρους οὖσα, καὶ λευκὴ, καὶ λεπτοκαμωμένη, εἶχεν ἐν τούτοις μεγάλους γαλανοὺς ὀφθαλμούς, ἐκφράζοντας τὴν ζωηρότητα συγχρόνως καὶ τὴν ἀβιωτότητα. Ἄν καὶ αὐκὴ σύννεφα κατεσκέιαζον τὸν ὀφρανὸν, ἐνόμιζες ὅτι ἀκτὶς ἡλίου ἐπεχρῶστανε τὴν κόμην τῆς ἡξιεράστου ἐκείνης νέας. Καταθέσασα δὲ εἰς τοὺς πόδας τῆς κίνιστρον πλήρες ἀνθῶν, διώρρωσε τὰς ποι-

κίλοχρους ταινίας τοῦ κομποῦ αὐτῆς καὶ μικροῦ κεκρυφάλου καὶ ἐβρίφεν ἀλιελοδιπλόως ἀνὰ ἐν βλέμμα ἐπὶ τῆς ἀμαξίας, ἐπὶ τοῦ ἡνίοχου καὶ ἐπὶ τοῦ ἀγνώστου ἀνθρώπου, δετὶς παρεκάθητο πλησίον τῆς.

— Δόξα τῷ Θεῷ, ἐβλάσα ἐγκαίρως! εἶπε μὲ χαρὰν.

Ἐπειτα δὲ, παντάπασι μὴ προσέχουσα εἰς τοὺς σφοδρούς κλονισμούς τῆς ἀμαξίας· καὶ ὡς ἂν ἐκάθητο ἐν ἀνεσεί ἐπὶ τοῦ μαλακωτέρου δίφρου, ἤρχισε νὰ κυττάξῃ ἀπὸ τοῦ παραθύρου τὴν πεδιάδα, τὰ δένδρα, τὸν δρόμον καὶ τὰ μικρὰ πτηνὰ, τὰ ὅποια ἤρχοντο περιχαρῶς· νὰ βρέξωσι τὰ πτερά των εἰς τὴν μόλις ὑγραυθεῖσαν κόμην τῶν τροχιῶν. Μετ' ὀλίγον ὅμως ἡ βροχὴ τοσοῦτον βραχδῶς ἐμάστιξε τὰ παράθυρα, ὡς τε τὸ χαρὶν καὶ περιεργὸν κοράσιόν μας δὲν ἠδύνατο πλέον τίποτε νὰ διακρίνῃ ἀπὸ τὰ ἔξω. Τότε χωρὶς νὰ δεῖξῃ διὰ τοῦτο τὴν παραμικρὰν δυσχερέθειαν, ἔβαλε τὸ κίνιστρον εἰς τὰ γόνατά τις καὶ ἐξαγαγούσα τὰ ἐν αὐτῷ περιεχόμενα ἄνθη, ἠθέλησε νὰ συγχροτήσῃ ἀπὸ αὐτῶν δεσμάς· ἀλλὰ τοσοῦτον ἐδιείχετο, ὥστε ἡ ἀνοδὸς τῆς δὲν ἐλόμβανε σχῆμα εὐμορφον, ὁ δὲ γείτων δὲν εἰμύρεσε νὰ μὴ ὑποκειθῆσθαι διὰ τὴν ἡξιεράστον ἐκείνην ἀδεξιότητα. Αὕτη δὲ, ὕψωσασα πρὸς αὐτὸν τὴν κεφαλὴν διὰ κινήματος ἐπαρροδίτου καὶ ἄξιου τοῦ ἐλαφροτέρου τῶν πτηνῶν, εἶπεν, ἐρυθρῶσα ὀλίγον, ἀλλὰ χωρὶς πικρίας·

— Εἶμαι ἀνεπιτηδεῖα, κύριέ μου, ναί;

Ὁ συνοδοιπόρος τῆς κατένευσε διὰ φιλικῶν κινήματος.

Αὕτη δὲ ἠγωνίσθη νὰ φανῇ ἐπιτηδειότερα, ἀλλὰ δὲν ἐπέτυχε· τὰ ἄνθη, συνδυασθέντα δις καὶ τρίς διαφοροτρόπως, ἀπετέλεσαν σύγκρημα ἄγαρ καὶ παρατράγωδον, ὡς τε ἀπελιπίθη νὰ εὐδοκίμησῃ ποτὲ.

Ὁ δὲ συνοδοιπόρος τὴν ἐκίτταζεν οὕτω ματαιοπονοῦσαν.

— Ἐκρεπεν ὅμως, κύριέ μου, εἶπεν αὕτη, μὲ ἐλαφρὰν τινὰ ἤδη πικρίαν καὶ μάλιστα μὲ τὸ χαριεστὰτον ἐκεῖνο θαῦρος τὸ ὁποῖον παρέχουσιν ἡ νεότης, ἡ καλλονὴ καὶ ἡ ἀθωότης, ἐκρεπε νομίζω νὰ λάβετε τὴν κάλοσύνην νὰ μὲ ὀδηγήσετε τίνι τρόπῳ δύνamai νὰ εὐδοκίμησω.

Ὁ δὲ ἐμεείδισε διὰ τὴν πρότασιν ταύτην, ἣτις ἐφάνη εἰς αὐτὸν ἀστεία, καὶ ἀπήνησεν·

— Εὐχαρίστως, κόρη μου.

Τότε αὕτη ἐπέθετεν εἰς τὰ γόνατά του ὅλα τὰ ἄνθη καὶ τὸν ἐκίτταζε τί θὰ κάμῃ ἀφοῦ δ' ἐνόησε τὸν τρόπον τὸν ὁποῖον μετεχειρίζετο, τὸν ἐμίμηθη καὶ αὕτη τὸσον καλά, ὥστε δετὶς ἡ ἀμαξία ἐβλάσεν εἰς τὸν περιθόλον τῆς πόλεως, εἶχον ἐτοιμασθῆ ἤδη δύο ὠραῖαι ἀνοδὸςμα. Ἄλλὰ χρεωστοῦμεν νὰ δηλολογήσωμεν ὅτι ἡ μαθήτρια ὑπερέβαλε τὸν διδάσκαλον, δετὶς ὠμολόγησε τοῦτο προθύμως.

Ἡ νέα κόρη, λαβούσα τὰς δύο ἀνοδὸςμας, τὰς ἔβαλεν εἰς τὸ κίνιστρον, βαθεῖα δὲ σιωπῇ διεδέχθη τὴν οἰκειότητα τὴν ὁποίαν τὸ μάθημα ἐκεῖνο τῆς ἀνοδογίας εἶχεν ἐπιφέρει μεταξὺ τοῦ διδασκαλοῦ καὶ τῆς μαθητρίας του.

Ἐν τούτοις ἡ ἀμαξία ἐπληθύνετο εἰς τὸ τέρμα τοῦ δρόμου τῆς· ἡ δὲ νέα ἐφαίνετο ἔχουσα ἐν ἑαυτῇ ιδέαν

τὴν ὁποίαν δὲν ἐτόλμα νὰ ἐκφράσῃ. Τελευταίον δὲμας, ἀφοῦ ἐρύθημα ἀξιεράστον ἐκάλυψε τὰ χεῖλη τῆς, εἶπεν·

— Ἄν ὁ κύριος ἐδέχετο μίαν ἀπὸ τὰς ἀνοδὸςμας μου, ἤθελε μὲ προσενησθεῖ πολλὴν εὐχαριστήριον.

— Εὐχαριστῶ, κόρη μου· τὰ ἄνθη σου εἶναι βεβαίως ὠραϊότατα, ἀλλὰ δὲν εἶναι δίκαιον νὰ τὰ στερηθῶσιν ἐξ αἰτίας μου οἱ ἀνθρώποι, διὰ τοὺς ὁποίους τὰ ἐσύλλεξες.

Ἡ νέα ἐθεώρησε τὸν λόγον τοῦτον ἰσχυρότατον, ὡς φαίνεται, διότι δὲν ἐπέμεινεν· ἐγώρρισε μόνον ἀπὸ τὴν ἀνοδὸςμα τὸ ὠραιότερον καρυόφυλλον (καρυόφυλλον) ἀφ' ὅσα εὐρίσκοντο ἐν αὐτῇ, καὶ τὸ ἐπρόσφερεν εἰς τὸν γείτονα τῆς, ὁ τις, λαβὼν ἤδη τὰ ἄνθη, τὸ ἔβαλε πλησίον τῆς ἐρυθρᾶς τοῦ παρασῆμου τοῦ ταινίας, τὴν ὁποίαν εἶχε δεμένην εἰς τὴν ὀλοῦν τοῦ ἐνδύματος του. Ἡ δὲ νέα ἐφάνη ὑπερευχαριστημένη διὰ τὴν ὑποδοχὴν τῆς ὁποίας ἤξιώθη τὸ δῶρόν τῆς.

Τὴν στιγμήν ταύτην ἐστάθη ἡ ἀμαξία, διότι εἶχον φθάσει. Ἀλλὰ μόλις ἡ μικρὰ ὀδοιπόρος ἐξέβαλε τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τοῦ θυρίδιον καὶ ὀπισθοδρομήσασα ἀμέσως·

— Ἰῶα βρέχει! ἀνέκραξε. Καὶ ἐκίτταξε μὲ ἀνησυχίαν τὴν ἰνδικουρῆ ἐπιτήτῃς, τὸ μαῦρον περιζωμά τῆς καὶ τὰς νέας ἐμβάδας, αἰτίνας κομψότατα διεγράφων τὸν μικρότατον αὐτῆς πόδα.

— Ἡ κόρη μου, εἶπε προσηκῶς ὁ ξένος, ἐπειδὴ ἐμοῦρασαι μαζί μου τὴν ἀνοδὸςμα σου, ἐπιτρέψῃ με νὰ σε προσφέρω μίαν θέσιν εἰς τὴν ἀμαξίαν τὴν ὁποίαν θέλω στείλει τὸν ἡνίοχόν μας νὰ μὲ φέρῃ.

Τὸ δὲ πλοῦσιον φιλοδώρημα, τὸ ὁποῖον, μετὰ τὰς λέξεις ταύτας, ἔδωκεν εἰς τὸν δύστροπον γέροντα, κατέστησεν αὐτὸν σχεδὸν εὐθυμὸν καὶ πρόθυμον· ὥστε ἔτρεψεν ὅσον ἦτον δυνατὸν ταχύτερον, ἔφερε τὴν ἀμαξίαν, ἤνοιξε τὸ θυρίδιον καὶ ἐκράτησεν, ἐν εἰδει ἀλεξιδροχίου, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς νέας, μίαν ποδιὰν τοῦ εὐρέος αὐτοῦ ἐπιπέδου.

— Ἦσὺ πρέπει νὰ σε ὑπάγω; ἐρώτησεν ὁ ὀδοιπόρος, εἰς ὃν ἀπτεία ἐφαίνετο ἡ ἀθῶα εὐγένεια μὲ τὴν ὁποίαν ἡ κόρη αὕτη ἐδέχετο τὴν προστασίαν του.

Ἡ νέα ὠνόμασε τὴν ὁδὸν καὶ τὸν ἀριθμὸν τῆς κατοικίας τῆς, καὶ ἡ ἀμαξία ἐφάσταν αὐτὴν ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ. Τότε ὁ ἀγνώστος ἐκεῖνος ἀνθρώπος μετεχειρίσθη τὴν τέχνην τὴν ὁποίαν εἶχε πρὸ μικροῦ μεταχειρισθῆ ὁ πρῶτος ἡνίοχος, διὰ νὰ προφυλάξῃ τὸν κεκρυφάλον τῆς κόρης· καὶ ἀφοῦ ἔφερον αὐτὴν σίαν εἰς τὴν εἴσοδον τῆς οἰκίας, ἐδέχθη τὰς εὐχαριστίας τῆς μικρᾶς συντρόφου του, ἣτις ἐπὶ τέλος, τῷ ἐπρότεινε ν' ἀναπαυθῆ ὀλίγας στιγμὰς εἰς τὸ κατάλυμά τῆς.

Ἡ πρότασις αὕτη τῷ ἐφάνη ἀστειοτάτη, καὶ τὴν ἐδέχθη μὲ προθυμίαν καὶ εὐθυμίαν σχεδὸν παιδαριώδη.

— Ἐπειδὴ ἐδίδαξαι τὴν τέχνην τοῦ κατασκευάζειν ἀνοδὸςμας εἰς τὴν κόρην ταύτην, ἐμπορῶ βίβλια καὶ νὰ τὴν ἐπισκεφθῶ, εἶπε καθ' ἑαυτὸν καὶ, ὀδηγούμενος παρ' αὐτῆς, ἀνέβη προθυμότερα τίσσασα πατώματα. Ἡ νέα φθάσασα ἐκεῖ ἔκρουσε τὴν θύραν τῆς ἀνοιχθείσης· δὲ αὐτῆς, ἔδραμον εἰς πρεῦπάντησιν μίαν γρατὰ καὶ δύο μικρὰ κοράσια.

— Ἡ Μάρω μας! ἡ Μάρω μας! ἀνέκραξαν αὐτὰ

ρίφθέντα εις τὰς ἀγκάλας της. Καλῶς ὤρισε, μακάριτα.

Αὐτὴ δὲ τὰ ἐνηγκαλίσθη, τὰ ἐφίλησε, τὰ ἐχάρισε, προσέφερε τὰς παρειὰς της εἰς τὸν ἀσπασμὸν τῆς γραιάς, καὶ τότε μόνον ἐνθυμήθη τὸν σύντροφόν της.

— Μὲ συγχωρεῖτε, κύριέ μου, τὸν εἶπε μὲ ἀπλότητα, ἀλλὰ σὰς εἶχα λησμονήσει.

— Καὶ δὲν παραπονοῦμαι, κόρη μου! αἱ νόστιμοι μικραὶ ἀδελφαὶ σου, ἡ σεβασμία κυρία μήτηρ σου, σὲ δικαιολογοῦν ἀποχωρῶντως.

— Δὲν εἶναι ἀδελφαὶ μου, ἀλλὰ τέκνα μου! κύριέ μου.

— Τέκνα σου!

— Τέκνα θεοῦ, ἀπήντησεν ἡ γραιά μετολαβήσασα. Φαντασθῆτε, κύριέ μου, ὅτι ἡ κόρη μου, δυστυχῆς χήρα, περιελθούσα εἰς ἐσχάτην πενίαν διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός της, ἐργάτου τιμίου καὶ φιλοκόνου, ἀπέθανεν ἀπὸ τὴν θλίψιν της, εἰς τὸ ὑπεράνω τοῦ μικροῦ τούτου καταλύματος ἀνώγειον, καὶ μὲ ἔφησεν μόνην καὶ ἄπορον μὲ τὰ δύο αὐτὰ ὄφρανα. Εἶμεθα λοιπὸν ἠναγκασμένοι νὰ καταφύγωμεν εἰς τὸ πτωχοκομεῖον, διότι ἐγὼ, ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας καὶ τῆς ἀσθενείας μου, δὲν ἠδυνάμην νὰ χρησιμεύσω οὔτε εἰς ἐμάντην, οὔτε εἰς τὰ δυστυχῆ αὐτὰ πλάσματα. Ἡ ἀμὴ χανά μου ἐγνώσθη εἰς ἅπαντας τὴν οἰκίαν, καὶ τὸ ἐσπέρως ἤκουσα τὴν θύραν μου νὰ κρούσῃ καὶ εἶδα εἰσελθοῦσαν τὴν Μαρίαν.

— Μαργαρίτα μου, μὲ εἶπε, καὶ ἐγὼ ἔλασα τὴν μητέρα μου πρὸ τριῶν μηνῶν. Εἶμαι μόνη, ὀλομόναχη εἰς τὸν κόσμον! Ἐλα μὲ τὰ δύο αὐτὰ τέκνα νὰ ἀποτελέσετε εἰς τὸ ἐξῆς τὴν οἰκογενεῖάν μου.

Καὶ ἔκτοτε, κύριέ μου, συζῶμεν μετ' αὐτῆς. Κατὰ δυστυχίαν, καὶ τοῦτο μὲ θλίβει εἰς ὑπερβολὴν, ἡ γενναία αὐτὴ κόρη, ἂν καὶ ἐργαζομένη νυκθημερῶν διὰ νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὸ βῆρος τὰ ὅποια ἀνάλαβε, δὲν δύναται νὰ κατορθώσῃ τοῦτο ὥστε ἀναγκάζεται κατὰ μῆνα νὰ δαπανᾷ μικρὸν τι μέρος τοῦ κεφαλαίου τῶν 15,000 φράγκων, τὸ ὅποσον τὴν κατέλιπεν ἡ μήτηρ της. Ἄν ἤμην μόνη, ἤθελα φύγει πρὸ καιροῦ, διὰ νὰ μὴ καταστρέψω τὴν εὐεργέτιν μου· ἀλλὰ τὰ δύο αὐτὰ τέκνα μὲ κρατοῦσι καὶ μὲ ἀπελπίζουσι· διότι πρέπει νὰ τὰ φέρω εἰς τὸ πτωχοκομεῖον, κύριέ μου! . . . εἰς τὸ πτωχοκομεῖον τὰ τέκνα τῆς κόρης μου!

Ἡ Μαρία, ἐνόσω ἔλεγεν αὐτὰ ἡ Μαργαρίτα, ἔσπεκε κυττάζουσα κατὰ γῆς, ἐντροπαλίην καὶ τεταραγμένην, ὡς ἂν εἶχεν ἀποκαλυφθῆ καμμία κακὴ αὐτῆς πράξις.

— Ἦμην ὄφρανή δὲν ἠδυνάμην νὰ μένω μόνη, χωρὶς κανένα ἀνθρώπου, ὅστις νὰ μὲ προστατεύῃ καὶ νὰ μὲ ἀγαπᾷ, διέκοψε δικαιολογουμένη τρόπον τινά. Ἡ Μαργαρίτα μὲ ἐπιτηρεῖ, τὰ τέκνα της μὲ ἀγαποῦν· δὲν ὀφείλω λοιπὸν εἰς αὐτοὺς εὐγνωμοσύνην, κύριέ μου;

— Εἶται καλὴ καὶ ἀγαθὴ κόρη, Μαρία μου, εἶπεν οὗτος μὲ κατάνυξιν. Εἶσαι ἀξία τῆς ἀγάπης παντός τιμίου ἀνθρώπου· καὶ τὸ κατ' ἐμὲ, διὰ νὰ σὲ ἀποδείξω πόσον σὲ ἀγαπῶ . . . θέλω σὲ ἐπιπλήξαι. Ναί, θέλω σὲ ἐπιπλήξαι! Ἀκουσέ με, κόρη μου, δὲν πρέπει

νὰ ταξειδεύῃς μόνη τοιουτοτρόπως διὰ τῶν δημοσίων ἀμαξῶν.

— Κύριέ μου, τὸν διέκοψεν ἡ Μαργαρίτα, ἡ Μαρία μας ὑπῆγε καὶ ἐργάσθη, ἐπὶ ὀκτὼ ἡμέρας, ὡς βάρπυρα, διότι τοῦτο εἶναι τὸ ἐπάγγελμά της, παρὰ τῆ προστατίδι αὐτῆς, Κ. Α. Δ. . .

— Καλὸν τοῦτο· ἀλλ' ἐνθυμήσου, Μαρία μου, ὅτι δὲν πρέπει νὰ συνάπτῃς ἐμιλίαν μὲ ὀδοιπόρους τοὺς ὀσπούς δὲν γνωρίζεις! Ἐτι ἀκόμη ὀλιγώτερον πρέπει νὰ κατασκευάζῃς μετ' αὐτῶν ἀνθεδέσμας· ὅτι τελευταῖον νέα κόρη δὲν πρέπει νὰ δέχεται νὰ τὴν φέρῃ ἐφ' ἀμάξης ξένου ἀνθρώπου εἰς τὸ κατάλυμά της. Σήμερον συνέτισε νὰ ἀπαντήσῃς ἀνθρώπων, εἰς ὃν, οὐρα χάριτι, ἡ καλλονὴ καὶ ἡ ἀνώγειος σου ἐνέπνευσαν τὸν θαυμασμόν καὶ τὸ σέβος τὰ ὅποια αἰσθάνεται τις πρὸς τοὺς ἀγγέλους. Πολλοὶ ἄλλοι ὅμως ἠδύναντο νὰ καταχρασθῶσι τὴν ἀπλότητά σου. Σὲ συμβουλεύω λοιπὸν εἰς τὸ ἐξῆς νὰ ἦσαι προσεκτικὴ καὶ σιωπηλὴ εἰς τὰς δημοσίας ἀμάξας καὶ νὰ προτιμᾷς μᾶλλον νὰ βρογχῇ ὁ κωμῶδς κεκρυφαλὸς σου, παρὰ νὰ δέχεσαι εἰς τὸ κατάλυμά σου κανένα ξένον.

Τώρα, εἰς ἀμοιβὴν τοῦ μαθήματός μου, ἀφες με νὰ ἀπαυθῶ τὸ καθαρόν μέτωπόν σου καὶ νὰ φιλήσω τὰς φαιδράς παρειὰς τῶν δύο αὐτῶν χαριστάτων κορασιῶν, τὰ ὅποια σὲ ὀνομάζουσι μῆτέρα των.

Ἐπιθέσας δὲ ἐλαφρῶς τὰ χεῖλη του εἰς τὸ μέτωπον τῆς Μαρίας, ἔβαλε μὲ τρόπον ἀπαρατήρητον δύο φλωρία εἰς τὰς χεῖρας τῶν τέκνων, τὰ ὅποια ἐπῆρεν εἰς τὰ γόνατά του καὶ ἀπῆλθε χωρὶς νὰ εἴπῃ τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

— Ἰδοὺ καλὸς καὶ ἀγαθὸς ἀνθρώπος, εἶπεν ἡ Μαρία. — Ἀπόψε θέλωμεν προσευχηθῆ ὑπὲρ αὐτοῦ, προσέειπεν ἡ Μαργαρίτα, διότι σ' ἔδωκε φρονίμους συμβουλὰς, τέκνον μου.

Ἡ Μαρία ἤπιεζεν ὅτι θέλει ἰδεῖ πάλιν τὸν ξένον ἐκεῖνον, τὸν ἀναδειχθέντα τοσοῦτον πρὸς αὐτὴν εὐμνή. Ἀλλὰ παρήλθον ὀκτὼ μῆνες χωρὶς νὰ ἐπανέλθῃ, οἱ δὲ ὀκτὼ οὗτοι μῆνες ὑπῆρξαν θλιβερώτατοι διὰ τὴν νέαν κόρην! Ἐντὸς τοῦ μακροῦ αὐτοῦ διαστήματος, ἔχυσεν τόσα σχεδὸν δάκρυα, ὅσα καὶ εἰς τὰς πικρὰς ἡμέρας καθ' ἃς εἶχαν ἰδεῖ βραδέως φθίνουσαν τὴν μητέρα της. Πρῶτον ἠθθίνευσεν ἡ γραιά Μαργαρίτα, ἔπειτα ἦλθεν ἡ σειρά τῶν δύο παιδῶν. Ἡ Μαρία ἠναγκάσθη νὰ ἐπαρκεῖ εἰς θεραπείαν καὶ τῶν τριῶν αὐτῶν ἀσθενῶν, μὴ μακρονομένη ἀπὸ τὴν κλίνην των, οὔτε νύκτα οὔτε ἡμέραν ὥστε ὅταν ὁ Θεὸς ἠδύκοιτο νὰ παύσῃ τὴν δεινὴν αὐτὴν δοκιμασίαν, ὅταν ἡ γραιά καὶ οἱ δύο παῖδες ἤρχισαν συγχρόνως σχεδὸν ν' ἀναλαμβάνουσι, τὰ ἄλλοτε τοσοῦτον ῥοδόχροα χεῖλη τῆς Μαρίας δὲν ἔσωζον οὐδὲ ἔχνος τῆς θαυμαστῆς αὐτῶν φαιδρότητος· ἀλλὰ ὄχρᾷ, κάτισχνος ὑπὸ τῆς ἀγρυπνίας, τοῦ κόπου καὶ τῆς ἀνησυχίας, ἐφαίνετο γηράσασα πέντε ἢ ἕξ ἔτη. Ἀπὸ τὰ πλάσματα τῆς νεανικῆς φαντασίας μελέθῃ ἀφῆρη; εἰς τὰ πράγματα τοῦ θετικοῦ βίου, καὶ θεωροῦσα τὰ πράγματα ταῦτα σπουδαίως, μήτηρ δὲ καταστήσασα πρὶν αὐτῆ τοῦ νὰ ἦναι νέα κόρη, ἐγνώρισεν ἀπάσας τῆς μητρικῆς σφοδρῆς τὰς πικρίας. Ἄλλοτε μειδίαμα εὐτυχίας ἰλάρινον

τὰ χεῖλη τῶν ἀνθρώπων ὅσοι τὴν ἀπῆντων, φέρουσαν τὸ λαμπρὸν τῆς ἀθωότητος καὶ καλλονῆς διαδῆμα. Ἦδη δὲ οἱ ἄνθρωποι ἠθθάνοντο ἐν ἑαυτοῖς μυστηριώδη τινα κατάνυξιν, βλέποντες τὴν μελαγχολικὴν αὐτῆς καρτερίαν καὶ τὴν ἡμερον σταθερότητα.

Ἄμα ἐξέλιπεν ἀπὸ τῆς οἰκίας ἐκείνης ἡ ἀσθενεία καὶ ἡ ἀνησυχία, ἀνάγκη ἐγένετο νὰ ἐπανέλθῃ ἡ τάξις καὶ ἡ ἐργασία. Ὁ ἰατρός καὶ ὁ φαρμακοπώλης ἐκολλέωσαν πολὺ τὸ μικρὸν κεφάλαιον τὸ καταλείφθῃν εἰς τὴν Μαρίαν ὑπὸ τῆς μητρὸς της· ὅθεν αὐτὴ ἐπανάλαβε τὰς ἐργασίας της μετὰ ζήλου, διὰ νὰ μὴ ἀναγκασθῇ τοῦ λοιποῦ νὰ καταφύγῃ εἰς αὐτὸ.

Μίαν δὲ πρωΐαν, καθ' ἣν, περιετοιχισμένη ὑπὸ τῶν δύο παιδῶν, τὰς ἐδίδασκε νὰ βάρπυρα, βάρπυρα συγχρόνως καὶ αὐτὴ ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, ἤκουσεν αἰφνης τὴν γραιὴν Μαργαρίταν ἀνακράζουσαν ὑπὸ χαρᾶς καὶ ἀπορίας.

— Ὑμεῖς εἰσθε, κύριέ μου! ἔλεγε· δὲν μᾶς ἐλησμονήσατε λοιπὸν ὅλως διόλου!

Καὶ ἀνοιχθείσης τῆς θύρας, εἰσῆλθεν εἰς τὸ μικρὸν δωμάτιον ὁ μυστηριώδης τῆς οἰκογενείας ταύτης φίλος, φέρων στολὴν τὴν ὅποιαν ἡ Μαρία δὲν ἐγνώριζε, καὶ πολλὰ λαμπρὰ παράσημα εἰς τὸ στήθος του.

— Ἐνόμιζα ὅτι δὲν ἔχετε πλέον εἰς τὴν μνήμη σας τὴν μητρίαν σας, κύριέ μου, εἶπε μειδίως ἡ νέα.

— Ἐξεναντίας, κόρη μου, δὲν ἔπαυσα νὰ φροντίζω περὶ σοῦ, καὶ ἐλπίζω νὰ σὲ τὸ ἀποδείξω μετ' ὀλίγον. Ἐπιθυμῶ νὰ ἔλθῃς ἀμέσως μαζί μου. Συγυρίσου ὅσον ἐνδέχεται καλῆτερα διὰ νὰ μὲ συνοδεύσῃς.

— Καὶ! ποῦ θέλετε νὰ μὲ ὑπάγετε, κύριέ μου;

— Αὐτὸ* τὸ ἤξεύρω ἐγὼ. Σπεύσω μόνον, ἐντὸς δέκα λεπτῶν πρέπει νὰ στολισθῆς καὶ νὰ γίνῃς ἀγγελος. Ὁ μικρὸς κεκρυφαλὸς μὲ τὰς ποιήλας αὐτοῦ ταινίας, ἡ ῥοδόχρους ἐσθῆς, τὸ μαῦρον περιζώμα καὶ αἱ κομπζὶ ἐκεῖναι ἐμβάδες! τῶζονται ἀκόμη;

— Ἄ! κύριέ μου, δὲν τὰ ἐφόρεσα πλέον ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν σὰς ἀπῆντησα, καὶ δὲν τὰ ἐξήγαγον ἄλλοι τῆς σκευοθήκης αὐτῆς.

— Τόσω καλῆτερα! Αὐτὴ εἶναι ἡ ἐνδυμασία τὴν ὅποιαν ἐπιθυμῶ νὰ φορέσῃς. Ἀρχισε λοιπὸν ἀμέσως, τέκνον μου! Σὲ εἶπα ὅτι σὲ δίδω δέκα λεπτὰ τῆς ὥρας, ἄκουσες; ὄχι περισσότερα.

Ἐξήγαγε δὲ ἀπὸ τοῦ κόπου του σάκκον περιέχοντα ζαχαρικά, τὰ διένειμεν εἰς τὰ δύο κοράσια καὶ ἤρχισε νὰ ἐξετάζῃ μὲ σοβαρότητα πόσον προώδευσαν εἰς τὴν δύσκολον ἐπιστήμην τῆς ἀναγνώσεως. Τὰ πονηρὰ παιδίρια ἦσαν κατ' ἀρχὰς ὀλίγον ἐντροπαλά, ἀλλὰ ἐπὶ τέλους οἰκείωθησαν τοσοῦτον μὲ τὸν κύριον ἐκεῖνον, ὥστε ἐπαίζον μὲ τὸν πλόν του καὶ ἐπῆδων εἰς τὰ γόνατά του, ὅτε ἡ Μαρία ἐξῆλθε τοῦ στολιστηρίου της (cabinet de toilette) ἀπλόττατα, ἀλλὰ χαριστάτα συγυρισμένη.

— Εἶσαι τωδῆτι καθὼς σὲ ἤθελα, τὴν εἶπεν ὁ ξένος. Φίλησε τὰ παιδάκια σου καὶ τὴν Μαργαρίταν, διότι δὲν θέλω σὲ ἐπαναφέρει ἀπόψε εἰμὴ ἐξώρας ὀψωσῶν.

Ἐπρότεινε δὲ εἰς αὐτὴν τὸν βραχιονά του, ἐπὶ τοῦ

ὁποίου ἡ Μαρία ἐστηρίχθη μετὰ πολλῆς συστολῆς καὶ ὅταν κατέβησαν τὴν κλίμακα, ἡ νέα εἶδεν ἐπιτοὺς περιέμενε παρὰ τὴν πύλην ἀμαξα, ὅχι ὅμως πλεόν ἀμαξὰ δημοσία, ἀλλ' ἐκ τῶν ἀναπαντικῶν καὶ κομψῶν ἐκείνων, τὰς ὁποίας μεταχειρίζονται οἱ πλούσιοι ἄνθρωποι. Ἡ ἀμαξα, διελθούσα δρομαίως τὰς λαμπροτέρας τῶν Παρισίων ὁδοῦς, εἰσῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Ἀκαδημίας καὶ ἐστάθη ἐκεῖ· ὁ δὲ ὀδηγὸς τῆς Μαρίας, προτείνας εἰς αὐτὴν τὴν δεξιάν, ἀνέβη μετ' αὐτῆς κρυπτήν τινα κλίμακα· καὶ ἀνοιχθείσης αἰφνιδίως μικρὰς τινος θύρας, ἡ νέα κόρη εὐρίθη ἐν μέσῳ κολυαρίθμου καὶ λαμπρᾶς συναλεύσεως. Ὅλων οἱ ὀφθαλμοὶ ἐστράφησαν συγχρόνως ἐπὶ τοῦ συνοδεύοντος αὐτὴν ἀνδρός καὶ ἐπὶ τῆς Μαρίας· αὐτὴ δὲ ἠσθάνθη ἐαυτὴν σφοδρῶς συγκινηθεῖσαν καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ της ἐγέμισαν δάκρυα.

— Κόρη μου, τὴν εἶπεν ὁ προστάτης της, ὑπάρχει ἐντὸς τῆς συναλεύσεως αὐτῆς γυνὴ ἐπιθυμοῦσα πολὺ νὰ σὲ γνωρίσῃ· εἶναι δὲ ἡ σύζυγός μου, ἔλα νὰ σὲ βάλω πλησίον της.

Καὶ ὠδήγησε τὴν νέαν πρὸς γυναῖκά τινα εὐγενεστάτην καὶ ἀγαθωτάτην, ἣτις ὑπεδέχθη τὴν νέαν ἐκείνην μὲ μητρικὴν φιλοφροσύνην, καὶ ἔλαβε τὴν χεῖρα αὐτῆς εἰς τὰς χεῖράς της. Τότε ἠκούσθη φωνὴ λέγουσα·

— Ἡ συνιδρίασις ἀρχεται.

Πολλοὶ δὲ ἄνδρες, περιβεβλημένοι στολὴν ὁμοίαν ἐκείνης τὴν ὅποιαν ἐφόρει ὁ φίλος τῆς Μαρίας, ἐκάθησαν περὶ μεγάλην τράπεζαν, καὶ εἰς ἐξ αὐτῶν ἐεφώνησε λόγον ἱεραρχήσαντα γυναικῶν καὶ ἀγαθὰς πράξεις.

« Ἐνομίσαμεν πρίπον, εἶπε, νὰ ἐπισφραγίσωμεν τὴν σφιδάν ταύτην τῶν καλοκαγαθῶν καὶ ἐναρέτων πράξεων, φέροντες εἰς γνῶσιν ὑμῶν τὴν ἀπελθῆ ἀφαισῶσιν νέας ὄφρανης, ἣτις ἀνάλαβε νὰ γίνῃ μήτηρ δύο ἄλλων ὄφρανῶν, καὶ θυγάτηρ ἑβδομηκοντοῦταδας γραιάς. Διὰ νὰ βοηθῆσθαι αὐτὴν, διὰ νὰ μὴ χωρισθῇ ἀπ' αὐτῆς, ὄχι μόνον ἐργάζετο νυκθημερῶν, ἀλλὰ δὲν ἐδίστασε νὰ θυσιάσῃ μέρος τοῦ μικροῦ κληρονομήματος τὸ ὅποσον κατέλειπεν αὐτὴ ἡ μήτηρ της· τελευταῖον ἀπὸ ἕξ ἡδὴ μηνῶν, ὁ θεὸς ἠθέλησε νὰ δοκιμάσῃ ἐτι μᾶλλον τὴν καρτερίαν τῆς νέας ἐκείνης κόρης· ἔπαυσα ἡ παρ' αὐτῆς εἰςποιηθεῖσα οἰκογενεῖα ἐνδοξασῆν· ἡ δὲ ὄφρανή ἐξῆντησε τὰς δυνάμεις, τὴν ὑγίαν καὶ τοὺς πόρους της διὰ νὰ περιποιήσῃ τοὺς ἀσθενεῖς της, καὶ δὲν ἀπελπίσθη ἀπὸ τὴν μακρὰν ταύτην καὶ ἐναγώνιον συμφορᾶν. Ὅσοι, κύριοί μου, ἐπὶ τῇ συστάσει τοῦ περιφανοῦς ἡμῶν συναδέλφου, Γεωργίου Κυβιέρου, θαρρόντως προτεινομεν ὑμῖν νὰ ἀποδώσετε βραβεῖον τρισχιλίων φράγκων εἰς τὴν Μορίαν. »

Χειροκροτήσεις ἀντήχησαν καθ' ἅσπασαν τὴν αἰθούσαν· ὅσοι ἠγέρθησαν διὰ νὰ ἰδῶσι τὴν νέαν κόρην καὶ αἱ γυναῖκες ἐβρίψαν εἰς αὐτὴν τὰς ἀνθεδέσμας των! Ἐνῶ δὲ ἐκείνη, δακρύουσα ὑπὸ κατανύξεως, ἐνόμιζεν ὅτι ὄνειρόν εἶναι τὰ ὀρώμενα καὶ ἀκουόμενα, ὁ μέγας φυσιολόγος, λαβὼν αὐτὴν ἀπὸ τὴν χεῖρα, τὴν ὠδήγησεν εἰς τὸν πρόεδρον, ὅστις ἐπρόσφερεν εἰς αὐτὴν τὸ βραβεῖον, τοῦ ὁποίου τοσοῦτον ἀνεδέχθη ἀξία.

— Ω κύριέ μου, εἶπεν, ὅπως μὲ κατεστήσατε αὐτοχρή!

— Κόρη μου, ἀπήντησεν ὁ μέγας ἀνὴρ, αὕτη ἡ ἡμέρα εἶναι μίξ τῶν ὀρασιωτέρων τῆς ζωῆς μου!

Παραϊωθεὶς τῆς τελειῆς, ὁ Κυβιέρος παρέλαθεν εἰς τὴν οἰκίαν του τὴν χαριστάτην κόρην, ἥτις ἐγενεμάτισεν μετὰ τῆς οἰκογενείας του· τὸ δ' ἐσπέρας, ἐνδὲ ἔμελλε νὰ ἀπέλθῃ ἐκείνη, τὴν ἐνεχείρισε μικρὸν πρᾶσινον χαρτοφυλάκιον, εἰκῶν·

— Ἐδαπάνησας πέντε χιλιάδας φράγκων ἐκ τῶν δεκαπέντε χιλιάδων τὰς ὁποίας σὲ κατέλειπεν ἡ μητρὸς σου ἡ σὺζυγος τοῦ διαδόχου τῆς βασιλείας, μὲ ἐσπεύρισσε νὰ σὲ ἀποδώσω τὸ ποτὸν αὐτό, ἐκτός δὲ τοῦτου, θέλεις εἶναι ἐν τῷ χαρτοφυλάκιῳ καὶ διάταγμα, δι' οὗ σὲ προσδιορίζεται ἐτήσια σύνταξις χιλίων διακοσίων φράγκων ἀπὸ τοῦ ἰδιαιτέρου Βασιλικοῦ ταμείου. Βλέπεις, Μαρία μου, ὅτι ἡ φιλοπονία, ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ ἐλεημοσύνη δὲν μένουσιν ἀβράβευτοι. Ὑπαγε τώρα· καὶ μὴ λησμονῆς νὰ ἔργεσαι κατὰ πᾶσαν δεκάτην πέμτην ἡμέραν, τὴν κυριακὴν, ἐδῶ διὰ νὰ γευματίῃς μετὰ τὴν κόρην μου, μετὰ τὴν γυναῖκά μου καὶ μετ' ἐμέ.

Σὰς ἀρίνας νὰ φαντασθῆτε τὴν χαρὰν καὶ τὴν εὐτυχίαν τὴν ὁποίαν ἔφερον ἡ Μαρία οἰκάδε! ποῖσι εὐλογίαι ἐξῆλθον ἀπὸ τῶν γηραιῶν χειλέων τῆς Μαργαρίτας, καὶ μετὰ πόσῃν εὐλάβειαν ἅπαντα ἡ εὐτυχὴς αὕτη οἰκογένεια προσπυχήθη τὸ ἐσπέρας εἰς τὸν Θεόν!

Τὴν δ' ἐπιούσαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἥτις ἐφαίνετο ἀκόμη ὄνειρον εἰς τὴν Μαρίαν, ἡ νέα αὕτη κόρη ἐργάζετο πλησίον τοῦ παραθύρου τῆς· ἀλλὰ, χωρὶς νὰ θέλῃ, ἡ ἀνάμνησις ὄλων ὅσα τὴν συνέβησαν τὴν προτεραίαν ἔφερε πολλὰς εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς διακοπὰς, καὶ ὁ νοῦς τῆς ἐπλανᾶτο εἰς μακρὰς καὶ ἠδέϊας σκέψεις, ὅτε ἀφῆνης οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς, ὅτινες περιήγοντο ἀσκόπως τῆδε κἀκεῖσε, προσηλώθησαν εἰς τὴν ἀντικρὺ οἰκίαν. Διότι ἐξήρχοντο ἀπὸ αὐτῆς ἱερεῖς ἀπάγοιτες νεκρῶν, κατόπιν δὲ ὤδου νεὸς τις θρηῶν ἀπαρηγόρητα! . . . Ὁ δυστυχὴς παρέπαμπε τὴν μητέρα του εἰς τὸν τάρον. Ἡ Μαρία δὲν εἰμπόρεσε νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυά τῆς, καθότι ἠσθάνθη οἶκτον καὶ συμπάθειαν πρὸς τὴν θλίψιν τοῦ νέου ἐκείνου, ἐνθυμηθεῖσα τὴν ἡμέραν καθ' ἣν εἶχεν ἴδει καὶ αὐτὴ ἀπαγόμενον τὸν νεκρὸν τῆς μητρὸς τῆς.

Εἶτε ἐκ τύχης, εἶτε διότι ὁ Θεὸς τὸ ἠθέλησεν οὕτω, ὁ νέος ὀφώτας τὴν κεφαλὴν εἶδε τὰ δάκρυα τῆς νέας καὶ ἰνόησεν ὅτι τὸν λυπεῖται· ἡ δὲ ἀπροσδόκητος αὕτη συμπάθεια, κατέστησεν ὀλιγώτερον ἀφόρητον τὴν ἀδυσώπητον αὐτοῦ θλίψιν, διότι ἐστοχάσθη ὅτι δὲν εἶναι ὅλως διόλου ἐγκαταλειμμένος ἐπὶ τῆς γῆς.

Τὴν ἐσπέραν, ὅταν ἐπανῆλθεν εἰς τὸ ἐρημον δωμάτιόν του, ὅπου δὲν εὔρε πλέον τὴν μητέρα του, ἀνοῖξε τὸ παράθυρον καὶ ἄρχισε νὰ κυττάξῃ τὴν Μαρίαν, ἥτις ἐργάζετο, φωτισμένη ὑπὸ φανοῦ καὶ ἔχουσα περὶ αὐτὴν τὰ τέκνα τῆς καὶ τὴν Μαργαρίταν.

Μετὰ παρέλυσιν ἐνὸς μηνός, ὁ Κυβιέρος ἦλθε νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν προστατευομένην του. Ἐξερχόμενον δὲ,

νέος τις εὐειδῆς καὶ μαλανεύμων τὸν περιέμενε πλησίον τῆς ἀμάξης του.

— Μὲ συγχωρεῖτε, κύριέ μου, εἶπεν, ἀλλὰ ἤθελον νὰ ἀξιώθῃ τῆς τιμῆς τοῦ νὰ σὰς ὁμιλήσω περὶ ὑποθέσεώς τινος ἀπορώσεως τὴν κυρίαν Μαρίαν.

Ὁ Κυβιέρος τὸν εἶπε ν' ἀναβῆ εἰς τὴν ἀμαξάν του καὶ νὰ καθῆσθαι πλησίον του. Ὁ δὲ νέος τὸν διηγῆθη ὅτι ὀνομάζεται Φίλιππος Τ . . . , ὅτι εἶναι ἐργάτης εἰς ἐν τυπογραφεῖον, ὅτι ἤγαγα τὴν Κ^α Μαρίαν καὶ ὅτι ἤθελε νὰ τὴν νυμφευθῇ.

— Δὲν εἶμαι ὅλως διόλου ἄπορος, εἶπεν, ἔχω μικρὰν πρόσδον χιλίων φράγκων καὶ κερδίζω ἀπὸ τῆς ἐργασίας μου ἐπτά φράγκα τὴν ἡμέραν. Τελευταῖον, διάγω βίον χρηστὸν καὶ δὲν στεροῦμαι ἀνατροφῆς. Ἡ Κ^α Μαρία θέλει ζῆσαι εὐτυχῆς μαζί μου· τοῦλάχιστον θέλω προσπαθῆσαι κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ τὴν καταστήσω εὐτυχῆ.

Ὁ Κυβιέρος, ἐπανελθὼν εἰς τὴν Μαρίαν,

— Νέος τις, τὴν εἶπεν, ὁ καταντικρὺ τῆς οἰκίας σου γείτων, μ' ἐλάλησε τώρα περὶ σοῦ.

Αὐμπρόν δ' ἐρύθημα ἐκάλυψε τὰς παρειάς τῆς νέας κόρης.

— Ἴδου καλὸς δι' αὐτὸν οἰωνός, ἐπρόσθεσεν ὁ φυσιολόγος· εἶναι περιττὸν νὰ προσέσω ὅτι σὲ ἀγαπᾷ καὶ ὅτι ζητεῖ νὰ σὲ νυμφευθῇ.

— Φίλιππε προστάτα μου, ἀπήντησεν ἡ Μαρία, συνελθοῦσα ἀπὸ τὴν ταραχὴν τῆς, μετὰ στιγμιαίαν σιωπὴν, ἡ πρότασις ἀνθρώπου τιμίου, ὅστις ζητεῖ νὰ μετὰ καταστήσῃ σύζυγόν του, καὶ ζητεῖ τοῦτο δι' ὑμῶν, εἶναι βεβαίως ἐντιμοτάτη δι' ἐμέ. Πλὴν πρὶν ἀπαντήσω, ἀρεῖλω νὰ σὰς δώσω ἐξηγήσεις τινὰς, ἡ μάλλον, ἀφοῦ μὲ ἀκούετε, θέλετε ὑμεῖς ἀπαντήσῃ ἀντ' ἐμοῦ.

Ὁ πατὴρ μου ἀνῆκεν εἰς μικρὰν ἐμπορικὴν οἰκογένειαν, ἡ δὲ μήτηρ μου ἦτο κληρονόμος ἐνδόξου ὀνόματος, ὥστε ὁ γάμος αὐτῶν ἐτελέσθη παρὰ τὴν ἀμοιβαίαν τῶν γονέων θέλησιν. Ἐντεῦθεν οἱ δύο ἐκεῖνοι δυστυχεῖς ἐπαθον πολλὰς θλίψεις καὶ πικρὰς δοκιμασίας, εἰς τὰς ὁποίας ἀμφοτέροι ὑπέκυψαν· καὶ ἰδοὺ διατὶ εἶμαι ὄρφανὴ καὶ μόνη εἰς τὸν κόσμον! Ἀλλὰ, καὶ ἐγκαταλειμμένη καὶ πτωχὴ, δισταζῶ, κύριέ μου, νὰ ὑπανδρευθῶ ἀπλοῦν ἐργάτην. Ἐὰν δὲν ἔχω δικαίον, θέλω ὑπερνικήσει τὸν δισταγμὸν μου αὐτόν. Εἰπέτε με, τί με συμβουλεύετε;

— Θέλω ἐπαναλάβει κατὰ λέξιν τὴν οὐνομιλίαν μας εἰς τὸν Φίλιππον· καὶ αὐτὰς ἀς ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ ζητήματος.

Ὑπῆγε δὲ τῶνδ' ἐπιθυμῶν καὶ διηγῆθη ταῦτα πάντα εἰς τὸν νέον, ὅστις τὸν ἤκουσε κεκυφῶς.

— Τί ἀποφασίζεις λοιπόν;

— Κύριέ μου, ἀπήντησεν ὁ Φίλιππος, παρακαλέσατε τὴν Κ^α Μαρίαν, νὰ προσμείνῃ δύο ἔτη, πρὶν σκεφθῆ περὶ ἄλλου γάμου. Τὴν ζητῶ τὴν χάριν ταύτην, ἐν ὀνόματι τῆς μητρὸς μου· καὶ τῆς ἐδικῆς τῆς μητρὸς, ὅστις ἀμφοτέροι μᾶς θεωροῦσιν ἀπὸ τὸν οὐρανόν. Ἐντὸς τοῦ διαστήματος τούτου θέλω ἀποκτῆσαι κοινωνικὴν θέσιν ἀξίαν αὐτῆς.

Ὁ Κυβιέρος ἀνέβη πάλιν τὰ τέσσαρα πατώματα

τοῦ καταλύματος τῆς Μαρίας καὶ ἔφερον εἰς αὐτὴν τὴν γράφω) δύνασθαι σήμερον διεξηγηθεῖσαι πᾶσαν ἱερογλυφικὴν γραφὴν ἀλανθάστω, καὶ οὕτως ἀνέγνω ἀπάντησιν τοῦ νέου.

— Τώρα, κύριέ μου, εἶπεν αὕτη, ἀφοῦ ἐσκέφθη μικρὸν, θέλω ὑπάγει μόνη μου νὰ δώσω τὴν ἀπάντησίν μου εἰς τὸν Κ^α Φίλιππον. Ἡ δὲν νομίζετε τῶνδ' ὅτι θέλω κάμει καλὰ νὰ δεχθῶ τὴν προστασίαν τὴν ὁποίαν με προτείνει ἀνθρώπος ἔχων τοσοῦτον εὐγενῆ καρδίαν;

Ἡ Μαργαρίτα ὑπῆγε νὰ εἰπῇ εἰς τὸν Φίλιππον νὰ προσέλθῃ.

— Κύριέ μου, τὸν εἶπεν ὁ Κυβιέρος, ἰδοὺ ἡ ἀββαθωσιαστικὴ σας. Ὁ Φίλιππος δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυα, τὰ ὁποῖα ἐπλήρουν τὰ βλέφαρά του, καὶ τοὺς εὐφροσύνους ὀδωλυγμούς, ὅστις ἐπέσειν τὸ στήθος του.

Μετὰ τρεῖς δὲ μῆνας, ὁ γάμος ἐπανυγυρίσθη ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Κυβιέρου. Καὶ σήμερον ὁ Φίλιππος εἶναι εἰς τῶν ὀνομαστοτέρων καὶ πλουσιωτέρων τῆς Γαλλίας τυπογράφων. Ἡ Μαρία τὸν συνέδραμε πολλὸ εἰς τοὺς εὐγενεῖς ἀγῶνας τοὺς ὁποίους κατέβαλε πρὸς ἀπόκτησιν τῆς περιουσίας ἐκείνης. Εἰς δὲ τὴν αἰθουσαν τῆς γυναικὸς αὐτῆς ὑπῆρχε λιθίνη τοῦ Κυβιέρου προτομὴ καὶ ἀνθοδέσμη μαρμαρένη. Ἔστιν ἀρὰ γὰρ ἀνάγκη νὰ προσθέσωμεν, ὅτι οὐδέποτε κυττάζει ἀνευ ζωηρᾶς συγκινήσεως τὴν προτομὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἀνθοδέσμη;

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ.

ΠΕΡΙ ΟΒΕΛΙΣΚΟΥ ΚΑΙ ΙΕΡΟΓΛΥΦΙΚΩΝ.

(18ε Φιλολ. 25.)

Ἀμφιβάλλομεν ἂν μετὰ τὰ προεκτιθέμενα περὶ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ Πελασγικῶν χειρογράφων, μένωσι πολλοὶ ἀναγνώσται ἔχοντες βοήθειαν ἀνάγκην ὅπως ἐκτιμῆσωσι καὶ τὰ περὶ ἐξηγήσεως τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Αἰγυπτιακοῦ Ὀβελίσκου ἐν τῷ ἀριθμῷ τῆς 20 Ἰανουαρίου 1851 τοῦ Τηλεγράφου τοῦ Βασίλειου δημοσιευόμενα· καὶ φοβόμεθα μὴ φανῶμεν οὐ μόνον περιττολογῶντες, ἀλλὰ καὶ ἀξιόμημποι προσέτι καθ' ὅ ἐνδιατρίβοντες εἰς τὰ περὶ ὧν δὲν ὑπάρχει ἡ ἀμφιβάλλων. Καὶ ὅμως ἄκαξ προσαγαγόντες τὸ ποτήριον εἰς τὰ χεῖρα, ἢ τὸ πῖωμεν μέχρι τῆς ἐσχάτης ἰλύος του.

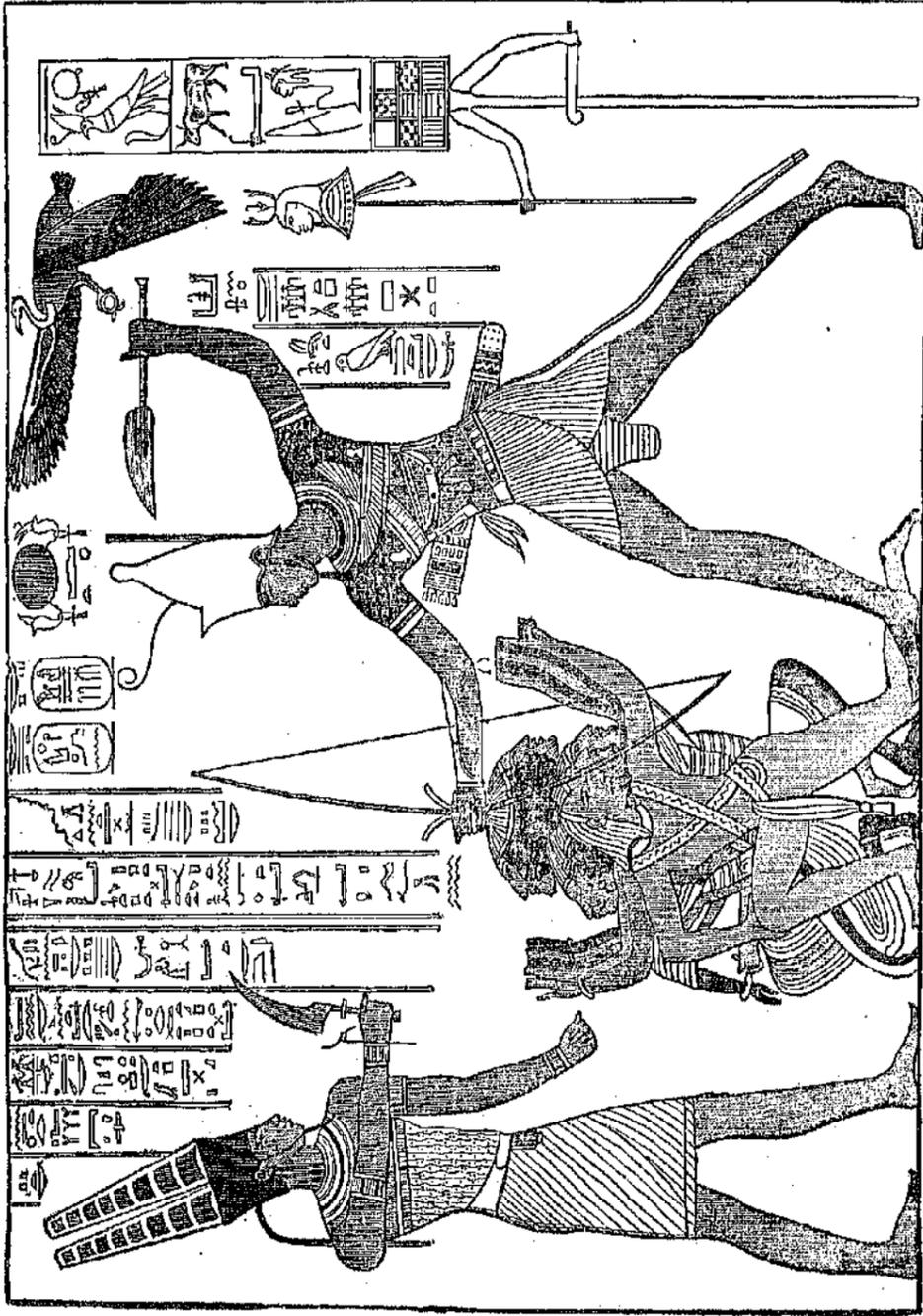
Κατὰ τὴν διατριβὴν ἣν ἐδέχθη νὰ καταχωρήσῃ ὁ Τηλεγράφος, ὁ πανευδαίμων θνητὸς εἰς αὐτὰς χεῖρας, κατὰ παραδοχὸν σύμπτωσιν, περιῆλθον τὸσα τεράστια χειρόγραφα, ὧν ἐν καὶ μόνον ἤρκει ὅπως δοξάζῃ τὸν αἰῶνα ἐν ᾧ εὐρέθη καὶ τὸ ἔθνος παρ' ᾧ διατρεῖται, ὧν ἕκαστον εἶναι μυριεβίβλου βιβλιοθήκης ἀντάξιον, αὐτὸς κέκτηται καὶ, οὐχὶ ἐν, ἀλλὰ ἐπτά διάφορα ἀρχαῖα συγγράμματα, περὶ ἱερογλυφικῶν πραγματευόμενα. Ταῦτα πάντα ἐξεστῆθισεν ὀβελίσκος αὐτῶν ἐπὶ δεκαετίαν ὀλην, καὶ ἐγένετο κύριος τῆς τῶν ἱερογλυφῶν γνώσεως, ὥστε καὶ ἀνευ τούτων (τῶν χειρο-

γραφῶν) δύνασθαι σήμερον διεξηγηθεῖσαι πᾶσαν ἱερογλυφικὴν γραφὴν ἀλανθάστω, καὶ οὕτως ἀνέγνω τὸν Ὀβελίσκον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀλανθάστω καὶ χωρὶς οὐδεμιᾶς ἀπορίας, ἢ, ἂν τῷ μὲν ἀπορία ἀκόμη, αὕτη μόνον εἶναι ποῦ κρυβήσονται τοῦ λοιποῦ οἱ ματαιόσχολοι τῆς Δύσεως ἄνδρες, οἱ Σαρπηλίδαι, καὶ οἱ Ροσειλίται, καὶ οἱ Σαϊνφάρδοι, καὶ οἱ Ἀέτρονες· διότι οὕτε τις δύναται εἰπεῖν ἡμῖν τώρα ὅτι οἱ κόποι αὐτῶν καὶ τῶν ὀπαδῶν αὐτῶν οὐκ ἀπώλοντο ἐν τῇ ματαιοπονίᾳ αὐτῶν, οὕτε ὁ τῆς Ροσσέτης μέλας λίθος, οὐδὲ ὁ Φλαμίνιος ὀβελίσκος δύναται θεωρηθῆναι ὡς βίσις, καὶ τοῦ Ἐρμαπίωνος ἡ μετάφρασις εἶναι πλάνη.

Μὴ νομίσῃ δὲ τις ὅτι ἡ ἐκαστήσις τῶν ἠθύντων χειρογράφων ἦτον κατόρθωμα εὐκόλον καὶ πάσῃ δυνάμει ἐπιτόν. Δὲν γνωρίζομεν μὲν τὸν ὄγκον αὐτῶν, βιαζόμεθα ὅμως νὰ πιστεύσωμεν ὅτι, ἂν ὁ Ἀριανὸς σύγκειται ἐκ τρισέκοντα τόμων, ταῦτα πρέπει νὰ σύγκειται τοῦλάχιστον ἐκ τρισχιλίων. Ἴδου διατὶ: Ἡ μέθοδος τοῦ ἀναγινώσκου τὰ ἱερογλυφικὰ δὲν εἶναι ὁποῖαν τὴν λέγουσι τῶν ἀνδρῶν τῆς Δύσεως τὰ ἀρῆματα ῥήματα, ἀλλ' ἐντελὲς ἄλλη: Τὰ σημεῖα δὲν εἶναι φωνητικὰ, ὡς τὰ ἡμέτερα γράμματα, ἢ ἱερογραφικὰ, ὧν δηλαδὴ ἕκαστον ἐμφαίνει ἐν πρᾶγμα ἡ μίαν ἰδέαν, ἀλλ', ἂν ἡ λέξις μᾶς ἐπιτρέπεται, ἐνομοσγραφικὰ, δηλαδὴ ἕκαστον παριστᾷ μίαν ὀλόκληρον ἔνοιαν, ἢ μίαν φράσιν. Καὶ τί λέγω μίαν; δεκαεὶ ἀντὶ μίαν, κατὰ τὴν θέσιν καὶ τὰ συμπλέγματα. Καὶ μεγάλῃν μεσαβολίην λαμβάνει ἡ ἔνοια εἰς τὴν θαυμασίαν ταύτην γραφὴν ὡς ἐκ τῆς προσαλλήλου θέσεως τῶν σημείων καὶ τῆς προσθαφαιρέσεως ἐνὸς ἐξ αὐτῶν. Οἶον ὅταν παριστάται ἀνὴρ, καὶ παρὰ τὴν ἀκμήν αὐτοῦ κἀνθαρος καὶ ὑπὲρ τὸν κἀνθαρον ὄρις καὶ ἐπὶ τοῦ ὄριος κύκλος, καὶ παρὰ τῷ ὄρει πρῶτον, καὶ ἐπὶ τῷ ὄρει χεῖρ σκῆπτρον φέρουσα, τότε ἡ παράστασις σημαίνει: Ἐκρανύθη ὁ ἀνὴρ ἐν τῷ σπέρματι αὐτοῦ. Ἄν ἕμεις εἰς τὴν παράστασιν ταύτην προστεθῇ ὀφθαλμός, τότε σημαίνει: Καὶ ἡγάπησεν αὐτὸν ὁ πατεράσπαις, καὶ πάντα ἐδωρήσατο αὐτῷ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ, καὶ διεξήρπαιε τὴν γῆν τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ ἐμεγάλυνεν αὐτὸν ἐν κρᾶτι καὶ δικαιοσύνη! Ἄν λοιπὸν ἕκαστον σημεῖον μεταβαλλόμενον ἐν ἑκάστῳ συμπλέγματι μετέβαλλε τὴν ἔνοιαν, ἔπειτα ὅτι τόσα σημεῖα ἢ τοῦλάχιστον τόσα συμπλέγματα ὑπῆρχον ἐν τῇ γραφῇ ἱερογλυφικῇ γλώσσῃ, τόσα συμπλέγματα εἶχον νὰ ἐξηγήσασιν οἱ συγγραφεῖς ὡς ἀνεκάλυψε καὶ ἀπεστήθισεν ὁ νέος ἑρμηνευτὴς τοῦ Ὀβελίσκου, ὅσας ἔνοιαις δύναται νὰ ἐκφράσῃ ἡ γλῶσσα. Τόσας δὲ ἔνοιαις πᾶσα γλῶσσα δύναται νὰ ἐκφράσῃ, ὅσους λογικοὺς συνδυασμοὺς ἐπιδέχονται αἱ λέξεις αὐτῆς· διότι καὶ μία λέξις ἐκφράζει ἔνοιαν, καὶ εἰκοσιπτά ὡς εἰδαμεθαίς τὸ ἀνωτέρω παράδειγμα, καὶ ἕκατόν, καὶ χίλιαι. Οὕτως δὲ θέλει νὰ ἐνοήσῃ εἰς πόσας ἔνοιαις δύναται νὰ συνδυασθῶσιν αἱ λέξεις γλώσσης τινός, ὡς ἐνθυμηθῇ ὅτι τὰ εἰκοσιτέσσαρα μόνον γράμματα τοῦ ἀλφάβητου δύναται κατὰ μαθηματικὸς ὑπολογισμὸς νὰ συνδυασθῶσι κατὰ ἑκατοσίας χιλιάδας τρισκατομύρια,

βολική παράσταση δὲν εἶναι εὐκόλος καὶ εὐνόητος. Καὶ τοσαύτη ἐγένετο χρεῖς αὐτῶν, ὥστε ἐπὶ τῶν ἐπιγραφῶν τὰ δύο τρίτα τῶν σημείων εἰσι φωνητικά, τὸ δὲ ἄλλο τρίτον εἰκονικὰ καὶ συμβολικὰ, σχεδὸν ἐξ ἴσου διαιρούμενα. Οὕτως εἰς τὴν φράσιν ὁ θεὸς ἐπι-
 ασε τοὺς ἀνθρώπους, ἡ λέξις θεὸς ἤθελε γραφῆ διὰ τοῦ συμβολικοῦ σημείου τοῦ ἐμφαινόντος τὴν θεότητα. Ἡ λέξις ἐπιλασε, διὰ τῶν φωνητικῶν σημείων τῶν ἀπαριζόντων τὴν ἀντίστοιχον τοῦ πλάσιου αἰ-
 γυπτικῆν λέξιν, μετὰ τῶν γραμματικῶν φωνητικῶν αὐξήσεων, αἵτινες δηλοῦσι τὸ τρίτον ἐνικὸν ἀρσενικὸν πρόσωπον τοῦ ἀορίστου τοῦς ἀνθρώπους ἤθελε γρα-

φῆ ἢ φωνητικῶς καὶ τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἄρθρον, ἢ εἰ-
 κονικῶς μὲν ὁ ἀνθρώπος, μετ' αὐτὸν δὲ τρεῖς σημεί-
 μαί, αἵτινες εἰσι τὰ γραμματικὰ σημεία τοῦ πληθυν-
 τικοῦ.
 Ἡ εἰς τὴν προλαβοῦσαν σελίδα δημοσιευομένη εἰ-
 κὼν, ὡς καὶ ὁ ὀλιγότερον ἐμπειρὸς περὶ τὴν φου-
 σιογνωμικὴν εὐκόλως θέλει γνωρίσει, παριστᾷ Ἰου-
 δαίων καὶ παρατηρήσεως ἕξιον εἶναι ὅτι τοῦ ἔθνους
 τούτου οἱ χαρακτῆρες ἀπὸ τρισηχίων ἐτῶν πρὸ Χρι-
 στοῦ μέχρι τῆς σήμερον δὲν μετεβλήθησαν. Ἐπὶ τοῦ
 στήθους αὐτοῦ φερεῖ ἀσπίδα ἢ πλαίσιον μεθ' ἱερο-
 γλυφικῶν γραμμάτων. Καθ' ἃ δ' ἐξήχθησαν ἐκ τῶν

Σεσωστρίς.

διγλώσσων κυρίων ὀνομάτων, ὡς προεβήθη, ἢ κοπι-
 σημαίνει τὸ φωνητικὸν I ἢ E· τὸ κεννὸν, OY· ἢ χειρ
 Δ ἢ T· ὁ τετράγωνος Ματαῦρος, δασεῖαν αἰ πα-
 ράλληλοι ἠνωμένοι γραμμαί, M· ὁ βραχίον, A· ὁ
 ἄνω ἄνω κλάδου K. Μόνον δὲ τὸ τελευταῖον
 ἄνω ἄνω τὸ τμήμα κύκλου K. Μόνον δὲ τὸ τελευταῖον
 σημείον εἶναι ἰσογραφικόν, καὶ ὁμοῦ τόπον, ὥστε ἐξ
 ὅλων τούτων τῶν ἰσογλύφων συντίθενται αἱ λέξεις
 ΗΟΥΤ' ΜΑΑΚ ἢ οἱ Ἰουδαίων βασιλεῖς, ἢ αὐτὴ
 ἐπιγραφή ἦν κατ' ἔθος ἠξέουμεν ὅτι ἐπέγραψαν καὶ
 ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τοῦ Σωτῆρος.

Εἰς δὲ τὴν ἀπάναντι εἰκόνα, ἣτις παριστᾷ τὸν Σε-
 σωστρίν ἀποκεφαλίζοντα διὰ μιᾶς πολυαριθμοῦς ἔχ-
 θροῦς Μαύρους, Ἀραβὰς, Ἰουδαίους, ἐνωπίον τοῦ Ὁ-
 σείδος, τὰ δύο πλαίσια, τὰ ὑπεράνω καὶ ἐμπρὸς
 τῆς πλάτης τοῦ βασιλέως, περιέχουσι τὰ δύο ὀνόματα
 αὐτοῦ, τὸ βασιλικὸν καὶ τὸ ἰδιωτικόν. Ὑπὸ τῶν ἀ-
 ριστεῖν ἀρχῶν τοῦ φαίνονται δύο σημεία, θρόνον
 καὶ μέλισσα. Περὶ τοῦ πρώτου, ὡς φαίνεται, λέγει
 ὁ Ἡλούταρχος (H. Is. καὶ Osi. κς.) Ὁρῶν
 βασιλεῦ καὶ τὸ νότιον τοῦ κόσμου γράφουσι περὶ
 δὲ τῆς μέλισσας, ὁ μὲν Ὁραπόλλων· αἰὼν πρὸς
 βασιλεῦ πειθήνως δηλοῦντες μέλισσα ἰσογραφῶ-
 σαι. Ἄλλ' ὀρθότερον, φαίνεται, ὁ Χαϊρέμαν (ἐν Τζέ-
 τζη)· ἀντιβραχίονος μέλισσα ἔγραψαν. Κατὰ ταῦ-
 τα φαίνεται ὅτι θρόνον καὶ μέλισσα ἐδήλου· βασι-
 λείας Αἰγύπτου). Τὴν αὐτὴν σημασίαν ἔχει καὶ τὸ
 σημείον ἀνωθίου τοῦ ἐμπρὸς καὶ ὑπὲρ τὴν πλάτην
 πρώτου πλαίσιου τμήμα κύκλου καὶ ἄνω αὐτοῦ δύο
 γραμμαί παράλληλοι, ἄνω τῶν δύο κόσμων
 (ἦτοι τῶν δύο μερῶν τῆς Αἰγύπτου). Ὅπισθω δὲ
 τοῦ ἀριστεροῦ πεδῶς τοῦ Σεσωστρίδος ὑφῄεται ἡ
 βασιλικὴ αὐτοῦ σημαία, περιέχουσα ἓνα τῶν διακρι-
 τικῶν τίτλων του, ὑποτιθεμένη δὲ ὅτι φέρεται ἐπὶ τῆς
 κεφαλῆς ὀπαδοῦ αὐτοῦ, ὅστις εἰς τὴν δεξιὴν κρατεῖ
 σκήπτρον κεκολλημένον διὰ προτομῆς τοῦ βασιλέως.
 Αἱ σημαίαι αὗται λαμβάνονται ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῶν ὀ-
 βελίσκων, ὡς ὑπάρχουσι καὶ ἐπὶ τῶν τεσσάρων πλευρῶν
 τοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἀρχεται δὲ καὶ ἡ πα-
 ροῦσα ὡς καὶ πᾶσαι αἱ τοῦ ὀβελίσκου, διὰ τοῦ τιασοφόρου
 ἱερακοῦ. Ἐπειτα δὲ ἐπονται καὶ ἐν ταύτῃ καὶ ἐν ἐκείναις
 (τοῦλάχιστον ἐπὶ τῶν τριῶν πλευρῶν, κατὰ τὸ ἐν τῷ
 Τηλεγράφῳ ἀτελείστατον διάγραμμα) ὁ βοῦς καὶ ὁ
 βραχίον, δι' ὧν διακρίνεται ἡ δεκάτη ὀγδόη δυνα-
 στεία. Ὄστω, ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς φέρ' εἰπεῖν πλευ-
 ρὰς τοῦ ὀβελίσκου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀφαίρε-
 θείσων τῶν παραστάσεων τοῦ πυραμίδου καὶ τῆς
 ὑπ' αὐτῆν, αἵτινες εἰσιν οὐχὶ ἰερογλύφα, ἀλλ' εἰκόνας,
 ἐμφαίνονται προσκύνειν, ἀφαιρεθείσης ἐπειτα τῆς ση-
 μαίας, ἣτις περιέχει τὸν διακριτικὸν τίτλον τοῦ βα-
 σιλέως, ἀφαιρεθέντος προσέτι καὶ τοῦ ὑπ' αὐτὴν πλαί-
 σιου, περιέχοντος τὸ ὄνομα αὐτοῦ, μόλις μένουσι
 κατὰ τὸ ἐν τῷ Τηλεγράφῳ διάγραμμα, εἰκοσι σημεῖα
 δια τὸ λοιπὸν κείμενον.

Ἔλεος πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἡ ὑποτιθεμέ-
 νη μετάφρασις ἐκείνη, εἶναι ἐφ' ἐκάστης πλευρᾶς ὀβελί-
 στρια. Ἐν ταύταις ὁ ὀβελίσκος τῆς Κωνσταντινου-
 πόλεως δὲν σώζεται πλήρως, ἀλλ' εἶναι κατὰ τὸ κάτω

μέρος αὐτοῦ, τίς οἶδε μετὰ πόσων ἰερογλύφων, ἠχρο-
 τηριασμοῖς.
 Ταῦτα καὶ περὶ τοῦ ὀβελίσκου. Καὶ ἐνταῦθα ὡς
 καὶ ἐν πάσῃ τῇ διατριβῇ περιοριζόμεθα ἐχθρότοντες
 καὶ παραθέτοντες. Ἐκαστος ἄς ἐκαγάγη εἰς συμπε-
 ράσματα τῷ ὀπαγορεύει ἢ ἰδία αὐτοῦ κρίσις. (*)

Η ΕΥΔΑΙΜΟΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ.

Πλατώμενος ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν εἰς τὰς δόδους τοῦ
 Λονδίνου μετὰ τοῦ νέου Λόρδου Γουλιέλμου Σ***, ὅς-
 τις εἶχε φιλοφρόνως ἀναλάβει νὰ με ξεναγήσῃ, παρε-
 τέρησα κατὰ μίαν γωνίαν τῆς πλατείας τοῦ Τραπαλ-
 γάρ πληθὺς πολὺ συνηγμένων. Ταῦτο δὲν εἶχε τί τὸ
 παράδοξον, διότι αἱ τοῦ Λονδίνου ἔδοι καὶ πλατεῖαι
 εἰσι πανταχοῦ καὶ πάντοτε ἀπέραντος πλήθους συνα-
 γωγῆ. Ἐξέκτισεν ὅμως τὴν προσοχὴν μου ἐπιγραφῆ τις
 ἣν διεκρίνον ὑπεράνω τῶν κεφαλῶν τοῦ λαοῦ, καὶ ἣ-
 τις ἐφαίνετο οὕσα τῆς συρροῆς ἐκείνης ἢ ἀφορμῆ. Ἡ-
 τον δὲ ἡ ἐπιγραφή Η ΕΥΔΑΙΜΟΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ.

— Ὅτι ἡ ἐντελής εὐδαιμονία εἶναι σπάνια ἐκί τῆς
 γῆς, τὸ ἤξευρον, εἶπα εἰς τὸν Λόρδον Σ***. Ὅτι δὲν
 εὐρίσκεται ἴσως οὐδὲ εἰς τῶν ἀνθρώπων ἐνταῦθα καὶ
 διαρκῶς εὐδαιμών, καὶ ἐπὶ ὀλιγότερον δόλοκληρος εὐ-
 κογένεια, τὸ πιστεύω. Ἄλλ' ἐπὶ, εὐρεθὲν ἀπαθὲ τὸ
 σπάνιον τοῦτο φαινόμενον, ἤθελεν ἐκτεθῆ εἰς τὰς δ-
 δούς ὡς ὁ Ὁραγκουτάνο· καὶ ὡς ὁ Ἰπποπόταμος,
 τοῦτο δὲν τὸ περιέμενον αὐτὸ ἐπὶ τῆς Ἀγγλίας τῆν
 τῆν... φιλοσοφίαν.
 — Τὴν ξενοτροπιάν, ἤθελες νὰ εἰπῆς, ἀπεκρίθη
 γελῶν ὁ Γουλιέλμος.
 — Ἔστω, εἶπα ἐγώ. Ἡ λέξις διὰ τὴν περίστασιν
 δὲν εἶναι πολὺ ἀστυρά. Ἀλλὰ δὲν πλησιάζωμεν, νὰ
 γερῶμεν καὶ ἡμεῖς ἐξ αὐτοψίας διὰ τὴν εὐδαιμονίαν
 τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, ὅστις ἀμφίβωλον εἶναι καὶ εἰς
 τὴν στιγμὴν ταύτην, ὅταν προσεγγινοῦντα περιττανται
 ὅλα τὰ περιτρίμματα τῶν δδῶν, εἶναι πολὺ εὐδαιμονεῖς;
 — Ὡ! νομίζω ὅτι ἡ δημοσιότης δὲν τοὺς ἐνοχλεῖ
 παντελῶς, ἀπήνητες γελῶν πάντοτε ὁ Γουλιέλμος.
 Ἄλλ' ἄς πλησιάσωμεν.

Καὶ ἀνεμίγημεν εἰς τὸν ὄχλον. Ἐλθόντες δὲ πλη-
 σίον, εἶδαμεν ἐπὶ τροχῶν ἐστημιγμένον εὐρύχωρον
 κλωθῖον ὡς μικρὸν θάλαμον, καὶ ἐν αὐτῷ ζῶον διά-
 μορφα εἶδη, τῆς κίωτοῦ ἐπιτομῆν ἢ ἀπόσπασμα. Μέ-
 λαινα καὶ καλλίθριξ γαλῆ ἐκάθητο εἰς τὸ μέσον, βε-
 θυτισμένη εἰς τρυφήν ὑπνολόγητα, καὶ οἱ ἡμίλεισοι
 ὀφθαλμοὶ τῆς ἀπεδείκνυον ὅτι τὸ ἐπιθετικὸν εὐδαιμών
 εἰς τοῦτο κἂν τὸ μέλος τῆς οικογενείας ἐντελῶς ἐφ-
 ηρμόζετο.

Πλησίον δὲ τῆς γαλῆς ἐκίστα ζώηρον κυνάριον, ἐνί-
 στε τρίβον τὴν κεφαλὴν εἰς τὴν βράχιν τῆς, ἐνίστε δάκνον
 μέγκρους τοὺς δδόντας τὰ αὐτὰ ἢ τὴν οὐραν τῆς, ἐν φ

(*) Ὁ ἰδιωτικὸς τῶν χειρογράφων καὶ ἰερῶν τῶν ἰερογλύ-
 φων μᾶς ἀπέλει ἐν τῷ ἀριθ. 381 τοῦ Τηλεγράφου. Ἄν μᾶς ὀβελί-
 στρια δὲν περιφρονήσωμεν, ἂν κακομνήθη συκοφαντῶν, ὅλ' ἐν ἐνέξωμεν.
 3.

ἐκείνη μὲ φωνὴν σιγαλὴν ἐφαίνετο φιλικῶς παραπονομένη ὅτι τὴν προῦκάλει εἰς παιγνίδια καὶ δὲν τὴν ἀφῆκεν εἰς τὴν ἡσυχίαν τῆς. Ἐν τούτοις δὲ μεταξὺ τῶν δύο ἐμπροσθίων ποδῶν τῆς, καταφυγὼν ἐκεῖ ὡς εἰς ἄστυον, ἐκάθητο πονηρῶς, καὶ ἐτραγάδιζε κάρου, ἐν ᾧ γλαυκῆ, ἰταμένη ἐπὶ βράθου τῆς ἀνω διαίρεσεως τοῦ κλωβοῦ, ἐκλινεν ἐναλλάξ τοὺς δύο στρογγύλους τῆς ὀφθαλμοῦς πρὸς τὸν εὐωχούμενον, καὶ ἐφαίνετο βλέπουσα αὐτὸν ζηλοτύπως· ἀλλ' εἶπε ἀπὸ σέβας πρὸς τὸν δυσυχῶτον προστάτην αὐτοῦ, εἶπε ἀπὸ ἴδιον αἰτήμα δικαισύνης, αὐδὲν ἐπεχειρεῖ κατὰ τῆς ξένης· ἰδιοκτησίας. Βίς ἄλλην δὲ γωνίαν χελώνη, ἀνυπόπτως προτεινούσα τὴν κεφαλὴν, καὶ ἄκακον ἐκφρασιν δίδουσα εἰς τοὺς μέλανας ὀφθαλμοὺς τῆς, συνεστίατο ἐξ ἐνὸς θρύου μετὰ τοῦ ἀκανθοχοίρου, ὅστις εἶχεν εἰρηρικῶς πρὸς τὰ ὀπίσω συνεσταλμένα τὰ βέλη του. Οὐδέτερος δὲ τῶν συνδαιτημόνων ἐφαίνετο παρρησιάζομενος κατὰ τῶν ἐπεμβάσεων ἐνὸς πίθηκος, ὅστις ἀνωθεν ἐξέτεινε τὴν χεῖρα ἐνίοτε, ἐκοπτεν ἐν φύλλον τοῦ θρύου, καὶ τρώγων ὁ ἴδιος, ἐδίαιε νὰ φάγῃ καὶ ἓνα μικρὸν λαγῶν, ὃν ἐκράτει εἰς τὴν ἀγκύλην του, ἐν ᾧ στρουθία, ποικιλίδες, καὶ ἄλλα πτηνὰ, ἐκάθητο ἀνενοχλήτως πότε εἰς τὴν βράχιν πότε εἰς τὴν κεφαλὴν του. Αὕτη ἦτον ἡ εὐδαιμων οἰκογένεια.

Ἐν τούτοις δὲσὸν διασκεδαστικὸν καὶ ἄν ἦτον τὸ θέαμα τοῦτο διὰ τὸν δῆλον, ὅστις ἐκάγγαζε προϊττάμενος, δι' ἡμᾶς ὁμοῦς ἐφαίνετο οὐχὶ λίαν ἀξιοπρεπῆς, οὐδὲ φύσεως ὅσπερ ν' ἀναγκαίῃ ἐμὲ μάλαστα, ὅστις εἶχον τὴν ἀξίωσιν ἐν ὀλίγαις ἡμέραις νὰ ἰδῶ ὅσα περίεργα περιέχει τὸ Λονδίνον, περιττότερα δηλαδὴ σχεδὸν ἀπ' ὅσα περιέχει ὁλος ὁ λοιπὸς κόσμος. Ἀνεχωρήταμεν ἐπομένως, ἀπ' οὗ ὁ φίλος μου, προσφωνήσας τὸν κτηνοτρόφον ἐξ ὀνόματος, τῷ ἐβρίψην εἰς τὸν πῖλον τινὰ σελίνια. Καθ' ὅδον δὲ μ' ἐχλεύαζε διὰ τὴν εὐπιστίαν μου, καὶ μοι ἔλεγεν ὅτι εἰς τὴν ζωὴν, καὶ μάλιστα ἐν Λονδίῳ, πολλὰς καὶ δεινότερας ἀπάτας θὰ πάθω, ἂν δὲν μάθω νὰ μὴ λαμβάνω τὰς ἐπιγραφὰς κατὰ γράμμα.

— Ἄλλ' αὐτὴν, τῷ εἶπα μειδιῶν, τὴν πρῶτην ἀπάτην ὡς μέγα πάθημα δὲν τὴν θεωρῶ, καὶ δικαιότεραν ἀφορμὴν θὰ σοὶ δώσω νὰ μὲ χλευάσῃς, ὁμολογῶν σοὶ ὅτι ἀγαπῶ τὰ ζῶα πολὺ, καὶ μοι ἀρέσκει νὰ βλέπω τὰ παιγνίδια τῶν καὶ νὰ σπουδαίω τὰ ἦθη τῶν. Θὰ ἤμην τῷ ὅτι πολὺ περίεργος νὰ μάθω πῶς τὰ ἀλλόφυλα ἐκεῖνα ζῶα κατωρθώθη νὰ ζῶσιν ἐν εἰρήνῃ καὶ φιλίᾳ ἀδελφικῇ;

— Ὡς πρὸς τοῦτο, μοι εἶπεν ὁ Γουλιέλμος, ἡμπορῶ νὰ ἐυχαριστήσω τὴν περιέργειάν σου. Ἴδεις ὅτι γνωρίζω τὸν φύλακα αὐτῶν ἦτον ποτὲ ὑπηρέτης εἰς τὸ ὑποστάσιόν μου. Δι' αὐτοῦ ἠξέωρα ἂν ὅχι ὅλην τὴν ἱστορίαν τῶν, τοὐλάχιστον μέρος αὐτῆς. Ἄν εἴσαι, ὡς λέγεις, περίεργος νὰ τὴν μάθῃς, εἰμ' ἔτοιμος νὰ σοὶ τὴν διηγῶμαι ἐνῷ βαδίζομεν.

Πρὸ τινῶν ἐτῶν, ἤρχισε διηγούμενος, ἔγινε παρανόημα τοῦ πυρὸς ἐν τῶν μεγάλων τῆς Γλασκῶς βαμβαουργείων, καὶ ἐν αὐτῷ ἐκάθη ἐργάτης ἰκανὸς καὶ τίμιος, ὅστις ἔτρεφε γυναῖκα καὶ δύο παιδία. Ὁ υἱὸς του, Δίκ ἐνομαζόμενος, δεκαετῆς ὅταν συνέβη ἡ

συμφορὰ, ἠγαζέτο καὶ αὐτὸς εἰς τὸ ἐργαστάσιον. Ἄλλ' ἡ πυρκαϊὰ τὸν ἐτέρησεν ἐπίσης· τοῦ μικροῦ ἔργου καὶ τοῦ μικροῦ πόρου του, ὥστε ἡ ὄφρανη οἰκογένεια ἀπέλη ἡδὴ πονηρῶς καὶ ἐλεεινῶς ἡμέραν μετ' ἡμέραν ἐκ τοῦ δημοσίου ἐλέους.

Τοῦτο ὅμως ἐπέβλεπε τὴν εὐαίσθητον καὶ δραστηρίαν ψυχὴν τοῦ Δίκ. Πολλάκις ὅταν κατάρθου ὅπως δὴ ποτε νὰ κερδίτῃ τεμάχιον ἄρτου, τὸ ἔφερεν εἰς τὸν οἶκον, καὶ λέγων ὅτι ὁ ἴδιος ἔφαγεν, τὸ εἶδεν εἰς τὴν ἀδελφὴν καὶ εἰς τὴν μητέρα του, καὶ ἐκοιμάτο νήστης· καὶ ἄλλοτε, ὅταν ἐβλεπε τὴν ἐσχάτην πενίαν τῶν, καὶ ἐνθυμεῖτο ὅτι εἰς τὸ μέλλον καὶ ἡ ἀνεπαρκὴς αὕτη πηγὴ τῶν ξένων βοθημάτων ἐμείλλε νὰ στερεύσῃ, ἤρχιζε νὰ κλαίῃ, καὶ διελογίζετο ἂν δὲν εἴδουτο νὰ εφεύρη τί πρὸς ἀνακούφισιν τῆς οἰκογενείας του. Βίς τὰς ἀργὰς ὥρας του, καὶ φεῖ! ὄλαι ἦσαν ἀργαί, — κατάρθωσε μ' ἐν μαχαίριδιον καὶ μὲ τινα ξυλάρια νὰ κατασκευάσῃ κλωβίον, καὶ ἐξερχόμενος εἰς τοὺς ἀγρούς, ἡ ἀναρρήξιμος εἰς τὰ ὠρεῖα δένδρα τὰ σκιαζόμενα τῆς Κλυθῆς τὰς δάσους, ἀνεζήτηε μεταξὺ τῶν κλάδων τὰς φωλεὰς, καὶ μὲ τὴν ἐπιδειξιότητα γαλλιδέως ἐβρίπτετο ἐπ' αὐτάς, συειλάμβανε τὰ μικρὰ στρουθία, καὶ τρέφον αὐτὰ ἐπειτα, τὰ ἔφερεν εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ τὰ ἐπώλει.

Βυκίνητος, ἀκάματος καὶ ἐπίμονος, ὁ Δίκ μετὰ τινὰ γύμνασιον τοσοῦτον ἐπέτυχε, ὥστε σχεδὸν τακτικῶς ἂνὰ πᾶν σάββατον ἤρχετο πρὸς τὴν μητέρα του, τὴν ἐφίλει· περιπλοῦς, καὶ τῇ παρέδιδε μικρὰν ποσότητα, δι' ἧς ἐπῆρκει εἰς προμήθειαν τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου τῆς ἐβδομάδος, χωρὶς ὁμοῦς οὔτε διὰ τῆς χρησίμης αὐτῆς, οὔτε διὰ τῆς ἡνωμένης ἐργασίας τῆς μητρὸς καὶ τῆς θυγατρὸς, ὅταν ἐργασία εὕρισκετο, νὰ κατορθώσιν ἀκόμη ἢ ν' ἀποδιδῶσιν τὰ βράκη ἢ τὴν ἰτγὴν πείναν νὰ ἐκδιώξωσι τῆς φιλίας τῶν.

Ὁ Δίκ, τοῦτο βλέπων, ἀπεφάσισε νὰ ἐπιτείνῃ τοὺς ἀγῶνάς του, καὶ πρὸς τοῦτο εἶχε καὶ ἰδιαίτερον ἐλαττήριον. Εἶχεν ἀνακαλύψει ὅτι ἡ ἀδελφὴ του, ἥτις ἦτον τινὰ ἔτη μεγαλύτερα του, ἠγάπα ἓνα νέον ἐκ τῶν γειτόνων τῶν, ἀλλ' ἡ πενία ἀμφοτέρων ἦτον ἀνυπερβλήτων πρόσκομμα εἰς τὴν ἐνωσίν τῶν, καὶ ἡ Ἐβρίεττα ἦτον περιλυπὸς καὶ μελαγχολικὴ, διότι ὁ μνηστὴρ τῆς, ἐπ' ἐλπίδι νὰ κερδίτῃ μικρὰν τινα ποσότητα ὅπως δυνηθῆ νὰ τὴν νυμφευθῆ, εἶχεν ἀπέλθει εἰς Λονδίνον. Οὗτος εἶναι ὁ κτηνοτρόφος ὃν εἶδαμεν πρὸ ὀλίγου, καὶ ὅστις εἶχε ταχθῆ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἱπποκόμου μου. Ἡ φιλοτιμία λοιπὸν καὶ ἡ ἐπιθυμία εἴη τοῦ Δίκ ἦτον νὰ κατορθώσῃ νὰ ταμιεύῃ μικρὸν κεφάλαιον δι' οὗ νὰ διευκολύνῃ τὴν εὐτυχίαν τῆς ἀδελφῆς του.

Εἶχεν ὠρεῖαν γαλῆν τῆς Ἀγκύρας, ἣν ἔθραψεν ἐκ μικρᾶς, καὶ ἥτις τῷ ἦτον λίαν προσηλωμένη· διότι ὁ Δίκ ἦτον ἀγαθωτάτης διαθέσεως, καὶ ὅλα τὰ ἐμφυχα ὄντα ὅσα τὸν περιεστοίχιζον, ἀνθρώποι ἢ ζῶα, τὸν ἠγάπων περιπαθῶς. Ἐδοκίμασε λοιπὸν διὰ τῆς κοινῆς του ἐπιβροχῆς νὰ συνδέσῃ οὐ μόνον εἰς εἰρημικὰς, ἀλλ' ἀκόμη εἰς φιλικὰς σχέσεις τοὺς δύο θανασίμους ἔχθρους, τὴν γαλῆν μετὰ τῶν πτηνῶν· καὶ διὰ τῆς πραότητός του, διὰ τῆς δυνάμεως τῆς ἀγωγῆς καὶ τῆς συνηθείας, ἥτις δὲν εἶναι ἐλάσσων ἐπὶ τῶν ζῶων ἢ

ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων, ἔπεισε κατ' ὀλίγον τὸ πονηρὸν ζῶον νὰ συζῆ κοινωνικῶς μετὰ τῶν πτερωτῶν αἰοιδῶν του, νὰ συντράγῃ, νὰ συμπῖνῃ μετ' αὐτῶν, νὰ κοιμάται ἐν μέσῳ τοῦ παραχῶδους ὀμίλου τῶν, χωρὶς ν' ἀπλώνῃ τοὺς δυνυχὰς διὰ νὰ συλλάβῃ ἢ νὰ σήσῃ κά· νένα· ἐκείνους δὲ πάλιν νὰ ὑπομένωσι τὴν ζῆν καὶ συνοικίαν τοῦ γαμψοῦχοῦ θηρίου, καὶ νὰ παίζωσι μετ' αὐτοῦ.

Κατάρθωσε δὲ καὶ ἔτι πλέον· ἐδίδαξε τὴν γαλῆν καὶ τὰ πτηνὰ νὰ παίζωσι ἐν εἶδος παιγνιδίου, καὶ ἀ· παραδειγματίστος ἦτον ἡ ἐπιδειξιότης μετ' ἧς ἕκαστον ζῶον ἔμαθε μέχρι τέλους νὰ ἐκπληρῆ τὸ μέρος του. Ἡ γαλῆ συνεσπυροῦτο εἰς κύκλον, εἶθετε τὴν κεφαλὴν τῆς μετὰ τῶν δύο ἐμπροσθίων ποδῶν τῆς, καὶ ἐφαίνετο κοιμωμένη. Τότε ἠνοίγετο τὸ κλωβίον, καὶ τὰ ζωρὰ στρουθία ἐξορμῶντα διὰ μίαν, ἐκάθητο ἐπ' αὐτῆς, καὶ τὴν ἐξορμῶν κατὰ τὴν μετὰ τὰ βράμη. Ἐπειτα δὲ, διαιρούμενα εἰς δύο λόγους, προσέβαλλον τὰ μὲν τὴν κεφαλὴν, τὰ δὲ τοὺς μύστακας τῆς, χωρὶς τὸ ἡμερον ζῶον νὰ παραχῶθῃ παντάπασιν ἀπὸ τὰς ἐνοχλήσεως τῶν. Ἄλλοτε ἤρχετο καὶ ἐκάθητο ἡ γαλῆ εἰς τὸ κλωβίον, ἐγλύφετο, καὶ ἐξέπεμπε τὸν συνηθῆ ἦχον· τὸν ἀποδεικνύοντα τὴν ψυχικὴν τῆς φαιδρότητα· καὶ τότε τὰ πτηνὰ καταβαίοντα, ἐκάθητο εἰς τὴν βράχιν τῆς, ἢ ἐσχημάτιζον στέμμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς, καὶ ἐκελάδου καὶ ἐσιζον, ὡς ἂν ἐκάθητο εἰς ἄστυλον δάσους συσκίου.

Ἄμα δ' ἐπέισθη ὁ Δίκ περὶ τῆς ἰκανότητος τῶν ὁ ποτρόφων του, τοὺς ἐξέθηκε μίαν ἡμέραν εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς Γλασκῶς, ὅπου ἡ θεὰ τῆς ὠρεῖας ἐκείνης γαλῆς, ἡμέρας καθήμενης ἐντὸς κλωβοῦ στρουθίων, ἐφάνη θεάμα τῶσον νέον καὶ τῶσον περίεργον, ὥστε δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ὁ δῆλος συνέβρεε πρὸς τὴν παραδόξον θεῶν, καὶ ὁ θαυμασμὸς τῶν θεατῶν ἐκορυφῶτο ὅταν ἤκουον τὸν Δίκ νὰ κράζῃ ἕκαστον τῶν πτηνῶν ἐξ ὀνόματος, καὶ τὸ πτηνὸν φαιδρῶς νὰ πετᾷ πρὸς αὐτὸν, μέχρις οὗ ἐν πρὸς ἐν ἐλλόντα ἐκάθητο ὅλα εἰς τὴν κεφαλὴν, εἰς τοὺς βραχίονας καὶ εἰς τοὺς δακτύλους του. Τὴν ἑσπέραν ἐκείνην ὁ Δίκ ἔδωκεν εἰς τὴν μητέρα του ἐπαρκὲς τῆς μελλούσης ἐβδομάδος ἐφῶδιον, καὶ ἐταμίευσεν συγχρόνως ποσότητα οὐκ εὐκαταφρόνητον.

Ἄνὰ πᾶσαν ἐβδομάδα τὰ κέρδη του ἤβριζον, καὶ ἀπὸ τῆς Γλασκῶς μετέβαινε καὶ εἰς ἄλλας τῶν παρακειμένων πόλεων, μέχρις Ἐδιμβούργης, πανταχοῦ τυγχάνων ὁμοίας ὑποδοχῆς. Μετὰ τὰ στρουθία ἤρχισεν ν' ἀνατρέφῃ καὶ μεγαλήτερα πτηνὰ, μετὰ τῶν ἄλλων μίαν πέρδικα, ἧς ἡ προσήλωσις πρὸς αὐτὸν ἦτον τῷ ὄντι παραδόξος. Ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν τῷ διέφυγεν ἐν μικρὸν κανάριον, καὶ ἐπλανήθη εἰς τοὺς πέριξ κήπους. Ὁ Δίκ ἐλυπήθη δ' αὐτὸ ἐγκαρδίως, διότι τὸ ἀνέτρεφε διὰ μίαν νέαν Λαίδη, ἥτις ἐμείλλε νὰ τῷ πληρώσῃ ἀδρά διδάκτρα. Ἄλλ' ἰδοῦ, ἐξ ἡμέρας μετὰ ταῦτα, ἡ πιστὴ κέρδιξ κερπίτταμένη, ἀπαντᾷ τὸν δραπετήν, καὶ ἀρχίζει ἀπὸ κορυφῆς εἰς κορυφὴν τῶν ὑψηλῶν πετελειῶν νὰ τὸν διώκῃ πρὸς τὴν οἰκίαν, ἐνίοτε μὲν μικρὸν προπορευομένη, ἐνίοτε δὲ ἐπομένη καὶ ἐμποδίζουσα αὐτὸν νὰ παρεκκλίνῃ πρὸς δεξιὰ καὶ ἀριστερά, μέχρις οὗ τὸν ἐπανέφερον εἰς τὸ πτηνοτροφεῖον, καὶ ἐκεῖ τὸν ἠγά·

κατε νὰ μείνῃ ἀκίνητος εἰς μίαν γωνίαν, ὡς τιμωροῦσα αὐτὸν, ἐνῷ αὐτὴ περιπέτα θριαμβευτικῶς. Ὁ Δίκ ἦτον ἡδὴ εὐδαιμονέστατος, διότι καὶ τὴν μητέρα καὶ τὴν ἀδελφὴν του ἔτρεφε, καὶ ἦτον πεπεισμένος ὅτι ἐντὸς ὀλίγου ἤθελε κατορθώσῃ νὰ νυμφεύσῃ αὐτὴν αἰσίως. Ἀλλὰ θλιβερὸν συμβᾶν τὸν ἀπέσπασεν ἀπὸ τὰς ἀγκάλας τῆς οἰκογενείας ἧς ἦτον ἡ πρόνοια. Συνάγων ποτὲ εἰς τοὺς ἀγρούς χόρτα δι' ὧν ἔτρεφε τὰ πτηνὰ του, καὶ νομίσας τινὰ ἐξ αὐτῶν βρώσιμα, ἔφαγεν ἐξ αὐτῶν· ἀλλ' ἦσαν φαρμακερὰ, καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀπέθανε, χωρὶς νὰ δυνηθῆ νὰ ὠφελῆσῃ τῶν ἰατρῶν ἢ βοήθεια καὶ ἡ ἐπιστήμη. Ἐπὶ τῶν τριῶν ἡμερῶν τῆς ἀσθενείας του τὰ πτηνὰ του ἐπέτων ἀδιακόπως περὶ τὴν κλίνην του, ἀλλὰ ἐκάθητο τεθλιμμένα εἰς τὸ προσκεφάλαιόν του, ἀλλὰ ἀνησυχῶς ἐπετρέυιζον ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν του, τινὰ ἐξέπεμπον τῶνος πειθίμους, καὶ δλα δὲν ἤθελον σχεδὸν νὰ ἐγγίωσι τὴν τροφὴν τῶν.

Τέλος ὁ Δίκ ἀπέθανε, καὶ τότε διὰ περιέργου παραδείγματος ἀπεδείχθη ὅποιον αἰσθημάτων ἀγάπης εἰσὶ δεκτικὰ τὰ ζῶα, ὅταν οἱ ἄνθρωποι προσφέρωνται μετ' ἀγαθότητος πρὸς αὐτά. Ὅλα τὰ πτηνὰ τοῦ Δίκ ἐφαίνοντο βαθῶς συναισθηθῆντα τὸν θάνατον τοῦ εὐεργέτου τῶν. Ἀλλὰ ἐν πρὸ πάντων, ἡ πέρδιξ, ἦτον ἀπαρηγόρητον ἀληθῶς. Ὅταν ἐπέθη ὁ δυσυχῆς Δίκ εἰς τὸν νεκροκράββατον, αὐτὴ περιπτατο ἀδιακόπως, καὶ τέλος ἐκάθησεν εἰς τὸ χεῖλος αὐτοῦ. Πολλάκις ἤβλησαν νὰ τὴν διώξωσιν ἐκείθεν, ἀλλὰ πάντοτε ἐπᾶν ἤρχετο ἐπιμόνωσ, καὶ συνώδευε τὸν νεκρὸν μέχρι τοῦ νεκροταφείου. Ἐκεῖ δ' ἐκαθέσθη εἰς τοὺς κλάδους παρακειμένου δένδρου, καὶ ἐφαίνετο παρατηρούσα τοῦ κατατιθέται τὸ σῶμα τοῦ φίλου τῆς. Ἀφ' οὗ δὲ οἱ συνοδεύσαντες τὴν ἐφορὰν ἀνεχώρησαν, ἐκείνη δὲν ἀνεχώρηεν. Καθ' ἡμέραν ἤρχετο εἰς τὴν οἰκίαν τῆς μητρὸς του καὶ ἐλάμβανε τὴν τροφὴν τῆς, ἐπειτα δι' ἐπέστρεφεν εἰς τὸ νεκροταφεῖον, καὶ ἐκάθητο καὶ ἐκοιμάτο εἰς πύργον παρακειμένου ἐκκλησιδίου, ὅθεν ὁ τάφος ἐφαίνετο. Καὶ ἐνταῦθα ἔζησε καὶ ἐνταῦθα ἀπέθανε τέσσαρας μῆνας μετὰ τὸν κύριόν τῆς.

Ὁ Δίκ πρὸ τοῦ θανάτου του παρέδωκε τὰ χεῖματα ὅσα εἶχε συναξεί, καὶ ἐνεμπιστεύθη τὴν περιθαλίπν τῶν πτηνῶν του, εἰς τὴν ἀδελφὴν του, ἥτις ἐδυνηθῆ οὕτω νὰ νυμφευθῆ. Ὁ δὲ σύζυγός τῆς ἐγκατέλιπε τὴν ὑπηρεσίαν τῶν σαβλῶν μου, καὶ διεδέχθη τὸ ἐπιτήδευμα τοῦ γυναικαδέλφου του, ἀπ' οὗ ἐβοηθήθη ὀλίγον καὶ ἀπὸ ἐμὲ ὅπως τὸ ἐκτείνῃ. P.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Γραστικὴ ἢ τῶν τοῦ ἀνθρώπου γνώσεων σύντομος ἐκθεσις 1849 — Στοιχεῖα Φιλοσοφίας, ἢ τῶν περὶ τὰ δυτα γενικώτερον θεωρουμένων τὰ στοιχειοθευτέρα, 1851 ἐν Ἀθήναις — ὑπὸ Θεοφίλου Καίρη ἐπιστά· σία Σ. Γλαυκοπίδου.

Ἄν ἡ ἐκφώνησις μόνη τοῦ ὀνόματος τοῦ νέου τοῦ·

του Αίρεσιάρχου είναι ίκανή να παρέξη άνησυχιαν εις τόν άκούσαντα, πολύ μάλλον θέλει παραχθή ό προσκαλούμενος ν' άναγκώση άναλυτικην άμερόληπτον τών συγγραμμάτων του. Βεβαίως ή κοινωνία τοιαύτων άνδρα, επαγγελόμενον να διδάξη τήν άλήθειαν και άντέχοντα με άκλόνητον καρτερίαν εις όλας τάς κατακραυγάς και τάς καταδιώξεις, δέν δύναται να δικάτη, πριν τόν άκούση. Άλλ' ή άνάγκη προσεκτικῆς; εξετάσεως τών άρχών του, ύποζι και άνώτι, έτι μάλλον άποδεικνύεται εκ τῆς προσφερομένης εις αυτόν λατρείας παρ' θιαστωτών, μη άποδεχομένων έτυμηγορίαν επί επιστημονικών παραμύτων, άλλ' απαιτούντων αιτιολογημένην άπόρραυν, τῆς όποιας επιφυλάσσονται ν' άνακτευσουν τάς σκέψεις.

Άλλά τάχα ή κοινή γνώμη έμφορτόουσα τ' ό τά της έκρινεν, ή ό κρινόμενος άπέφυγε να εξηγηθή; Ο Θεόφιλος Κείρης συνδρομή τών άειποτε προθύμων εις έρκνον προς τό καλόν τῆς πατρίδος άπανταχοῦ Έλλήνων καθιέρυει εν Άνδρω Συγγρη, εν ή ύδωμίαν δέσεται τῆς Κυδερνήτειας; έπιβλεψιν. Έντοστότω μεταλίγον άποδεικνύεται, ότι είτάγει εις τάς άπλής ψυχάς στερημένης έτι κρίσεως νεολαίας άρχάς εναντίας εις τήν θρησκείαν τών πατέρων των, και μόνη ή μεγάλη ύπόληψις, ή; άπελάμβανε καθ' όλην τήν Έλλάδα ό Καίρης; έμπόδιζε τήν ταχέαν άνακάλυψιν. Η Συγγρη διοικητικώς διαλύεται. Άλλ' ό Καίρης είτάχθη εις τό κληρικόν σχήμα, κήρυξ του Έβύγγελίου. Η Ίερά Σύνοδος έπομένως προσκαλεί τόν ύπερόστην του Κυρίου να εξηγηθή περί τῆς έμπιστευθείσης; εις αυτόν έντολή; Ο Καίρης όμως δέν άπολογείται, σιωπῶ, κούπτει τό φρόνημά του. Καθαρείται λοιπόν, δέν εξετέλλομεν τώμα μετά τήν καθίρυσιν τίμη δικαιοσύμη περιτριζεται, μετατίθεται πότε έδω και πότε εκεί. Αέγουμεν όμως; ότι ό Καίρης εήρησε τήν υπό τό κληρικόν σχήμα να φρονή και να διδάτῃ, ότα καλώς γνωρίζει ότι ή Έκκλησία δέν άποδέχεται. Έτι μάλλον κρίνει κατάλληλον να προτίξη ήτις με τά δόγματά του, τά όποια δέν είναι κήρυκος ή κρίσις ν' άκαπύτῃ, διότι νομίζει άποχρώδιν, ότι ό διδύκαλος τά θεωρεϊ όρθά.

Τώρα πρωθυτίως εκδίδων εις φώς τ' αδόξητα ταῦτα δόγματα, πρέπει να μέμνηται πρό πάντων ένυτόν ό Καίρης, άν ή κοινωνία τόν έδίκατε, πριν τόν άκούση, διότι και καλά άν ήται, δέν κείνται καλώς και περί τούτου φέρει διπλήν ευθύνην ό Συγγραφεύς, και ως Ίερός και ως φιλόσοφος. Τό έτάγγελμα λοιπόν αυτού και ό τρόπος, άν μέχρι τούδε έμεθοδεύθη, καθιστούν αυτόν άναπολόγητον, προταίνοντα, τί πταίω ζταν οι Ιδέαι αῦται ειτεχώρησαν εις τόν νοῦν μου, ζταν δέν δύναμαι διά τού λόγου να τάς καταβάλω, άλλά μάλιστα λόγω κρίνων τάς ευρίσκω όρθάς; — Μολούδι, λέγομεν, τοιαύτη άπολογία δέν επιτρέπεται εις τόν μέχρι τούδε ύποδυόμενον, θέλομεν άναρτή; εις αυτόν και αυτήν τήν πρόβραυν, ζτι δέν εξετέθησαν τά δόγματά του, και θέλομεν ιδεί, άν έμποδίζεται ό Καίρης από τού να προσθέτη νέα φώτα εις τήν κοινωνίαν, ή από τού ν' άποδείξη και τά ένυπάρχοντα.

Τί είναι λοιπόν τό σύστημα του; Εν τῆ γνωστικῆ διαίρει τάς γνώσεις εις δύο μέρη. τάς μέν άναφερο-

μένας εις τόν γινώσκοντα, τάς δέ εις τά γινωσκόμενα (§ 10) και έκείναι μέν άποτελοῦν τήν θεωρίαν τῆς ψυχολογίας και λογικῆς (§ 53), αῦται δέ ύποδιαιρούνται εις ιστορικάς, τεχνικάς και επιστημονικάς (§ 14).

Η Γνωστικῆ έχει σκοπόν να δώτη σύντομον περίληψιν περί τούτων όλων, τά δέ Στοιχεία περιλαμβάνουν, εκτός τῆς Ιστορίας τῆς φιλοσοφίας, μόνην τήν ψυχολογίαν, ζστε ως βλέπομεν, ό Συγγραφεύς είναι μακρύν από τό τέμα τών άγώνων του. Πλέον σπουδαίων δι' ήμῶς έργον είναι ως; εκ τούτου ή Γνωστικῆ, ως ύνοψις τού όλου.

Παραλείπομεν να φιλονεικήσωμεν μετά τού Συγγραφεύς περί τῆς διαίρεσώς του και άδιεφοροῦμεν άν εξοστρακίζη εκτός τού κύκλου τών επιστημών, συναγελάζων αῦτάς εις τήν έκφυλιν τών ιστορικών γνώσεων, τήν περι κινήσεως και αλλοιωτέως άστέρων και μετεωρολογικῆν (§ 70) διέφορον τῆς άττρονομίας (§ 109), τήν ανατομίαν, τήν φυσιολογίαν κτλ. (§ 70), ζστε έχομεν ν' άντιεάζομεν τι εις τήν διαίρεσιν τών τεχνών, εις βιομηχανικάς και καλλιτεχνικάς (§ 82), άλλά προχωροῦμεν βήματι ταχέι προς τάς επιστήμας, ένθα είναι έπις ν' άπατητήσομεν τι και περί φιλοσοφίας. Ίδω λοιπόν τώρι τι πρώτον άξιωματικώς εκθέτει ό Συγγραφεύς, ότι οὐδεμίαν άπολύτως οὐσίαν γινώσκουμεν, άλλά μόνον άναμνηστικῶν τών περι ήμῶς ούτοις διτων, ως προς ήμῶς θεωρουμένας, δηλ. ότι δέν μνηθόμεν τήν φύσιν αῦτην, άλλά τάς εν ήμῶν εκ τών αῦτιών μεταβολάς (§ 99). Ο παραγράφος ούτος, ζστις δέν είναι πόρεια, άλλά λήμμα, μάς μεταφέρει άπειθείας εις τήν Σκοτικῆν μεταξυ Θωμά Ρετδου, Ίακώβου Ουάιλδου και Δουγγλιδου Στουάρτου.

Τινά φαίνονται άντιγεγραμμένα και εξ' αῦτου τού Βερκαλέου, ως ζτι γινώσκοντα αι Ιδέαι ή διά τών έξωτερικών αιτήσεων, όλον τού ψυχρού, τού σκληρού κτλ., ή διά τών έσωτερικών, όλον τῆς πείνης, τῆς δίψης κτλ., εκ δέ τού συνδυασμού όλων τούτων προκύπτουν αι άτομικαι Ιδέαι, ή αι άρρηκόμεναι διά τῆς άπειρέτειας (§ 58). Όταν πολλά ύπάρχουν τά προσβέλλοντα τά αισθητήρια όργανα, διά τῆς επαναλήψεως ενός τούτων συγκινούνται και τά λοιπά νεῦρα, έκαναφέροντα τάς λοιπάς Ιδέας και εντέθεν ή άνάμνησις (§ 48) κτλ. Τό κεφάλαιον τού φιλοσόφου μας είναι λοιπόν ή σκέψις, τό όποιον προσπαθει να καταστήτη τιμωτέρον διά τῆς έτεολογικῆς τάσεως. Κατά τοῦτο όμως έντελώς άμηχανεί, διότι διά ν' άποδείξη τόν άνθροπον σύνθετον εκ σαρκός και λόγου, καταφεύγει εις τήν τού οίκοθεν ένεργείν ιδιότητα, ήτις δέν άνήκει εις τό σώμα, ως τό παρέρων πάντοτε άντίστασιν, άρα έμφάνει αῦτη τήν ύπερξιν τῆς ψυχῆς (§ 102-105). — Άλλά ποίας ψυχῆς; αγαθή φιλόσοφε; ή τί έννοείς, ζταν λέγῃς σώμα; έννοείς τάχα σωρόν λίθων; — τότε βέβαια στερείται τῆς ιδιότητος τού οίκοθεν ένεργείν. Αν έννοῆς όμως σώμα όργανικόν, ειπέ, μήπως τό θηρίον δέν κινείται οίκοθεν, δέν όρэгεται, δέν ενεργεί; — Άλλά παῦτε ελαίζων άναγκώστα, διότι ό φιλόσοφος μας λέγει (§ 101), ζτι αῦτη ή άνωτέρα φύσις είναι άγνωστος εις ήμῶς ως και ή τού σώματος, τό

μόνον ζδ, τό όποιον γνωρίζομεν, είναι τ' άποτελέσματα, όλον τό γινώσκειν, τό βούλεσθαι κτλ. τῆς ψυχῆς, ή τού σώματος τό βαρῦ, τό θερμόν κτλ., ζστε πῶς; άμοιβαίως επενεργοῦν επ' αλληλων τό σώμα και ή ψυχή είμεθα εις κατάστασιν να μάθωμεν (§ 106).

Μετά τήν άναγόρευσιν τών παρηγορητικῶν τούτων θεωρημάτων, στρεφόμενος πρό; τήν περιμυκλούσαν τόν άνθροπον ύπερξιν, διά βραχυτάτων διαχωρίζει τήν ύλην τῆς φυσικῆς, χημείας, Ιατρικῆς, άστρονομίας και τών μαθηματικῶν γνώσεως, διά ν' άσπασθῇ τήν τελεολογικῆν άπόδειξιν περί τῆς ύπάρξεως Θεοῦ, συμπρατίνων αῦτην εκ τῆς άμνησίας τού Σύμπαντος (§ 114). Ο Θεός είναι τό άπαιροτέλειον Ίον, τού όποιου τάς ιδιότητες διδάσκει ή φυσικῆ Θεολογία (§ 119). Ο; εκ τῆς Ιδέας τού Θεοῦ ζμως εξάγονται οι Ήθικοι Νόμοι (§ 120), περιλαμβάνοντες τά δικαιοσύματα και τά καθήκοντα τού άνθρώπου. Περί τούτων γίνονται μακρά και σχολιοστινῆς πραγματεία (§ 127—158), εν οίς και περί τών κατηκόντων τών τού Ύψιστου Λειτουργῶν, τού να διδάσκουν πιστῶς και μετ' αμύγην τό Αῦτου πανάγιον θέλημα. Βεβαίως αι λέξεις αῦται πρέπει να έχουν άλλην παρά τήν κοινήν κατά τόν Συγγραφέα μας έννοίαν, διότι άν ως αῦτός εξεπλήρωσιν οι κληρικοί μας; τό καθήκον αῦτων, ήθέλαμεν έχαι τάς θρησκείας, ζσοι είναι αῦτοι τόν άριστόν. Άλλά προχωροῦμεν εις τήν συμπλήρωσιν τῆς εξετάσεως τών λοιπῶν θεωριών, δι' όν επισημαζέται τό σύστημα τ.υ. Κατ' αῦτό λοιπόν ό άνθρωπος κοινωνικῶς ζῶν έχει άνάγκην τεσσάρων τιμῶν, τέχνης, νόμου, ήθικῆς και θρησκείας (§ 160). Δέν ελάσθη ζμως ό άνθρωπος μόνον διά τήν παρῶσαν κοινωνίαν, ως εκ τών ιδιοτήτων αῦτου συμπεραίνεται (§ 165). "Οπως έχη άρα αλήθειαν ή εις τό άπειρον τάτις τού άνθρώπου, είναι σύμφωνον με τήν τού Θεοῦ τελειότητα, να ύπάρξη μελλων αῖων, εν ζ το άτελές διτελειοποιείται (§ 169), καθολογούμενον προς έκείνον διά τῆς θείας; άποκαλύψεως (§ 170). Αί περί τῆς σύμπαντος αῦται γνώσεις και περί τῆς ψυχῆς; και τού δημιουργοῦ άποτελοῦν τήν Μεταφυσικῆν, τήν Λογικῆν, τήν Ήθικην και όμοῦ τήν Φιλοσοφίαν (§ 171—174) συμπληρουμένην διά τῆς εξ' άποκάλυψεως Γνώσεως. Είναι δέ ή άποκάλυψις τού Συγγραφεύς; μας; — Είναι ή διακοίνωσις τών θείων και θεοσεβικῶν γνώσεων (§ 177). Αί θεοσεβικαι αλήθειαι είναι λοιπόν ή κορυφή τού όλου (§ 182) ζδεν και ή τυπικῆ επιγραφή τών Συγγραμμάτων του Θεοῦ Σέβου.

Κρίνομεν περιτό; να εξεκολουθήσωμεν τήν αῦτην τών Στοιχειῶν άναλυτικην, καθόσον τά περί Ιστορίας τῆς φιλοσοφίας αῦδαμίαν έχουν αξίαν. Η νεωτέρα τῆς Ίδρωπῆς φιλοσοφία εξιστορείται διά δικαπέντε τίχων (§ 96—98), ενζ τών νέων Έλλήνων οι φιλόσοφοι με μεγίστην άκρίβολογίαν άπειριθμοῦνται προπορευόμενον τού Πρωτου, μετῶντος τού Διονυτίου Παρρῶου και εσχάτου έργομένου τού Καραντηνοῦ (§ 105). Τά δ' επέκεινα είναι μόνον πλατυτέρα πραγματεία τών ζσων άνωτέρω περί ψυχολογίας μόνον έμνησάμεν.

Ερχόμεθα ζμως εις τό συμπέραμά μας. Καθώς

βλέπομεν ό φιλόσοφος μας είναι πολύ μακρύν από τήν σημερινήν πρόβρον τῆς επιστήμης. Οὔτε εις τῆς σκέψεως τά βάθη εισδύει, μη έχων γνώσιν Ισως; εμῆ τού ύνόματος τού Καντίου, ζστε εις τά ύψη τῆς έτεολογίας ανακίνει, άλλ' εν μεταίχμιω άμφοτέρων συστρεφόμενος, μόλις βίπτει βλέμμα προς τόν κρημόν και τό χάος τού διαταγμοῦ και άμέτως επανέρχεται σκοτοδιών να θερμανθῇ εις τό πυρ τῆς θεοσεβείας. Διά τούτο σύστημα, άρχάς, λογικῆν συνέπειαν, διαλεκτικῆν, εμθρίθειαν έρεῦνης δέν ευρίσκουμεν πκρ' αῦτό, άλλά κρῶμα τι άόριστον άντιθέτων στοιχείων σκέψεως και εὐσεβείας, συνεργουμένων εις τό άρνητικόν αποτέλεσμα άμοιβίτων παραχωρήσεων, καθόσον ή μέν εὐσεβεία προσφέρει διακοίνωμα τῆς κατά παράδοσιν θρησκείαν διά να κορή τήν δίψην τῆς σκέψεως, ή δέ σκέψις διὰ να μη άποσθῇ από μαρτυριῶν επί τεκμηρίοις παραδέχεται τήν άθνησίαν τῆς ψυχῆς; τήν ύπερξιν τού Θεοῦ και τήν Θεοσεβείαν. Οὔτε ή σκέψις του λοιπόν είναι σκέψις, ζστε ή θρησκεία του θρησκεία, άλλ' όρως ν' οὐκ όρως. Αθήριος Αίρας α' Ο Ζεύς; οὐκ όν, άλλ' άντ' αῦτου άίνος νοῦ βασιλείων (Άριστοστο Νιφ. 381).

Είαι όμως δικαίον τοιαύτη φιλοσοφία να καταδιώκεται ως επίφοδος και να θεωρηται ως; ό Δούριος ζπος εισχωρήτης εντός τῆς Γρωάδος; — Ήδύνατο εὐλόγως ν' άπολογηθῇ ό Συγγραφεύς; λέγων « Άδελφοί! (οὐχι Χριστιανοί, ζδοτι τήν λέξιν ταῦτην ζστε καν άναρρη έντός τών Συγγραμμάτων του), τί με άκοια; είτε λυμεῖνα; δέν διδάτω τήν Σκοτικῆν φιλοσοφίαν, τῆς όποιας τῆς εισαγωγῆν εις τήν Γαλλίαν παρὰ τού Ρουάίερων Κολλέγιου έχαιρέθησαν οι Γάλλοι; τό λυκαυγές νέας; περιέδω, καθ' ήν έμελλε πλέον να δύση ό ύλισμός; μήπως και ό Κουζίνος δέν εξηκολούησε τ' αῦτά ίγνη διά τού εκλεκτισμοῦ ευρύων τῆς επιστήμης; τόν περιέδωλον; Τάχα τά κεφάλαια τῆς διδασκαλίας μου; δέν είναι επίσης τά κεφάλαια τῆς διδασκαλίας; τών σημερον φιλοσοφούντων εν Έλλάδι; Ο παραδίδων τόν Καντιανισμόν ζπως τόν έμπεριείπεν ό Ήρθόρτος, φθάνει Ισως; εις άνώτερα συμπέρασματα; Η δύναται ή θρησκεία ν' άκαιτήρη εκ τών προτέρων άπόδειξιν ζλιων τών μυστηρίων τού δόγματος και έγινε παρὰ τῆς Έκκλησίας άλλη χρησις τῆς φιλοσοφίας, εμῆ προς άπόκτησιν τών άποδείξεων περί ύπάρξεως Θεοῦ, κοσμολογικῆς, τελεολογικῆς; και όντολογικῆς; — Εν Άθήναις και εν Άνδρω ζδεν ισχύει λοιπόν ό αῦτός νόμος, ή αῦτη λογική; —

Η θέλετε να ένδύστε με λάτιον χιτῶνα τήν φιλοσοφίαν μόλις επανερχομένην εις τήν πατρίαν γῆν. » Πόταν επιδίδονται ταῦτα άπαντητιν; — α Ναί! Φιλόσοφε θεοσεβίς, προσπαθείς να μάς ειαξῆς τήν Σκοτικῆν φιλοσοφίαν, οὐχι ζμως ως; φιλοσοφίαν, άλλ' ως; θρησκείαν. Ο Ρετδης, ό Σμιθιος, ό Οσβίλδος, ό Στουάρτος; διδάσκοντες; κατ' έμπειρικόν τρόπον τήν έτεολογίαν, ζθεσαν ως; βάζιν τάς εμψύτους δυνάμεις (iasium est a natura), τήν αισθησιν, τήν συμπάθειαν, τήν άφίρσειν, τήν αὐτογνωστικῆν, τήν ήθικῆν και θρησκείαν, άλλ' οὐδεις τούτων διά τῆς άτομικῆς άποκαλύψεως εξήγησε ν' άντικαταστήρη τήν εν Ιου-

δαία αποκάλυψιν. Δέν μᾶς διδάσκει λοιπὸν φιλοσοφίαν τῆς Σκοτίας, ἀλλὰ φιλοσοφίαν τοῦ σκότους ἐκ προμλέτης ἀποσιωπῶν δι' ὧν τῶν συγγραμμάτων σου τὸ ὄνομα τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐνῶ λέγεις τόσα περί θρησκείας. Τί μᾶς προτείνεις πρὸς λατρείαν; — τὸ μορμολύκειον τῆς ἀπαιρέσεώς σου (caput mortuum ab stractionis), ἀπερίτμητον Μωαμεθανισμόν, ὄνομα Θεοῦ πλουτοῦντος ἀπὸ στερητικῶν ἐπιθέτων, Ἀνάρχου, Ἀμεταβλήτου, Ἀτρέπτου, Ἀκαιοτελείου (Γνωστ. § 117—119) καὶ Νοερῶ, τὸ ὅποιον εἶναι ὡς τὸ ὕδαρὸν. Ἀλλαχού (Στοιχ. § 113) τὸν ὀνομάζεις ἐνα καὶ μόνον ἀπειροτέλειον Νοῦν, ὥστε μᾶς διδάσκεις περίπου τὸν Νοῦν τοῦ Ἀναξαγόρου, ἢ ἐπαθεῖς ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης λέγει περί Ξενοφάνους, ὅτι « ἐπίστας... οὐδὲν διεσαφήνισεν, οὐδὲ τῆς φύσεως τούτων οὐδετέρως ἔοικε θιγεῖν, ἀλλ' εἰς τὸν ὄλον οὐρανὸν (τὸ Σύμπαν) ἀποθλέψας τὸ ἐν εἶναι φησι τὸν Θεόν. (Μετὰ τὰ φυσ. Α' 5). »

Ἡ θεοσέβειά σου εἶναι ἄρα ὁ ἀνάκαινισθεὶς βωμὸς τῶ ἀγνώστου Θεοῦ. Ἀφίνομεν ὅτι δὲν ἐνοεῖς τὸ μέγα μυστήριον τοῦ Χριστιανισμοῦ, τὸν οὐδέσμον τοῦ ἀπειροῦ καὶ πεπρασμένου, τὴν μεσολάθειαν μεταξὺ Θεοῦ καὶ Ἀνθρώπου, Αἰωνίου καὶ Θνητοῦ, ἀλλὰ προχωρεῖς πάντοτε δι' ἀπαιρέσεως ἐκ τῆς ποικιλίας τοῦ κόσμου κατασκευάζων τὴν ἐνότητα τοῦ σύμπαντος. ἐκ τῶν αἰσθήσεων τῆς αἰσθητικῆς δύναμιν καὶ οὕτω καθεξῆς ἐκ τῶν δυναμῶν τοῦ ἀνθρώπου ὁμοῦ τὴν τελειοποίησιν αὐτῶν διὰ τῆς μελλούσης ζωῆς, ὅπερ οὐδὲν λέγει, πῶς ὁμως τολμᾶς ἐνῶ παραδέχεται ὅλα ταῦτα ἐκ τῆς ἐμπειρίας δι' ἐπαγωγῆς καὶ τεκμηρίων, ἢ ἀντικαταστήσης τὴν κοινὴν τῶν Χριστιανῶν παράδοσιν διὰ τῆς ἀτομικῆς σου εἰκασίας; Οὐχὶ βεβαίως δι' ἄλλον λόγον, εἰμὴ διότι ἀντὶ ὧν τῶν θρησκείων λαμβάνεις τὴν ἀφαίρεσιν τῆς θρησκείας, τὴν Θεοσέβειαν, ἀψυχονοσίαν, ἀγάλμα νεκρῶν, τὸ ὅποιον διὰ τῆς ζέσεως τῶν ὕμνων σου καὶ τοῦ πυρός τῆς καρδίας σου ποτὲ ὡς ὁ Πυγμαλίων δὲν θέλεις καταστήσει ζῶν. Παῦσε λοιπὸν λατρεύων θρησκείαν ἀνευ θρησκείματος, Θεὸν ἀπρόσωπον καὶ ἀνυπόστατον, Θεοσέβειαν ἀνευ χριστιανισμοῦ, καὶ φιλοσοφῶν μὴ θρησκείας, ἢ θρησκείων μὴ φιλοσόφου.»

Ταῦτα θέλομεν ἀπαντήσαι, ἐν τῇ μικρᾷ ἡμῶν σοφίᾳ, ἀφίνοντες εἰς σπουδαιότερους; νὰ ἐπιφέρουν κατὰλληλότερα.

Π. Καλλιγᾶς.

ΤΟ ΕΝ ΘΑΛΑΣΣΙΑΙ ΣΠΗΛΑΙΟΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΕΤΡΟΥ.

Σπανίως οἱ ἐπισκεπτόμενοι τὴν Ὀλλανδίαν, ἀμολοῦσι νὰ ἐπισκεφθῶσι καὶ τὸ παρὰ τὴν Μαστρούχτην σπήλαιον τοῦ Ἁγίου Πέτρου, ἄξιον πολλοῦ λόγου διὰ τὴν ἐκτασιν καὶ τὰ γεωλογικὰ φαινόμενα. Ὁ κύριος Ἰωάννης Μουβρᾶις, γνωστός ἐν Λονδίῳ διὰ τὰς πολυειδεῖς καὶ σοφὰς ἐκδόσεις του, περιέγραψε

μὲ πολλὴν ἀκρίβειαν τὸ σπήλαιον τοῦτο, ἐν τῇ περιηγήσει αὐτοῦ εἰς Ὀλλανδίαν καὶ Βέλγιον.

« Διαβάντες, λέγει, τὰ πολυάριθμα θυρῶν τῆς Μαστρούχτης, καὶ παρακολουθήσαντες ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν τὸ γραφικώτατον ρεῖθρον τοῦ Μόσα, ἤλθομεν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ λόφου, ἐφ' οὗ ὠκοδομήθη καὶ ἕτερον φρούριον προσσιζόμενον τὴν πόλιν. Μικρὸν μόνον διάστημα μᾶς ἔμενε νὰ διαβῶμεν διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ Ἁγίου Πέτρου· ἀλλ' ἀπηντήσαμεν τοσοῦτον ἀριθμὸν περιέρχων, ὥστε ὀλίγον ἐλείψα νὰ ὀπισθοδρομήσωμεν, ἀμφιβάλλοντες ἂν ἡ τόση σύβροθὴ ἤθελε μᾶς ἐπιτρέψῃ νὰ ἐπιδοθῶμεν εἰς παρατηρήσεις σπουδαίας. Κατὰ προτροπὴν ὁμως τῶν ὀδηγῶν μας, ἀντήψαμεν τὰς λαμπάδας μας καὶ κατέβημεν εἰς τὰ ἔγκατα τῆς γῆς.

« Καὶ πρῶτον μὲν ἠσθάνθημεν ψυχὸς ὄχι εὐκαταφρόνητον δὲν θναυμάσαμεν ὁμως, διότι τὸ θερμότηρόν μας, ἐκτὸς μὲν τοῦ σπηλαίου, ἦτο ἀναθιζασμένον εἰς τὸν 23 βαθμὸν τοῦ Ρεωμέτρου, ἐντὸς δὲ κατέθη ἀμέσως εἰς τὸν 11. Ἀφοῦ συνείθισαν οἱ ὀφθαλμοί μας εἰς τὸ σκότος, τὸ ὅποιον μόλις διεσκαδαζέτο ἀπὸ τὸ κλονούμενον φῶς τῶν λαμπάδων μας, παρατηρήσαμεν σπήλαιον 52 ποδῶν πλάτος ἔχον, καὶ 44 ὕψος. Μετὰ ταῦτα εἰσῆλθομεν εἰς στενωπὸν κεχαραγμένην δριζοντείας ἐπὶ τοῦ βράχου, ποτὲ μὲν εἰκοσι, ποτὲ δὲ ἑξὶ ποδῶν ὕψος ἔχουσαν. Ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ ἀριστερῶν ἐβλέπομεν στοὰς ὁμοίας μὲν πρὸς ἀλλήλας καὶ συναφεῖς, μὴ συγκοινωνούσας ὁμως. Ἐν τὸς αὐτῶν τὰ σκότη ἦσαν ψηλαφητὰ καὶ ἡ ἐκτασις φρικώδης· καὶ ποτὲ μὲν ἡ φωνὴ ἀντήχει ὀξεῖα ἢ βραγχιώδης, ποτὲ δὲ ὡς συριγμὸς σφηνης, κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς ἀνωμαλίας τῶν ἀντικρουστικῶν ἐπιφανειῶν. Μετὰ ἡμισείας ὥρας ὀδοπορίαν, εὐρέθημεν ἐνώπιον μακρῶν ὁδῶν, ἄλλων μὲν στενῶν, ἄλλων δὲ εὐρυτέρων, καὶ ὑψηλῶν μέχρις εἰκοσι καὶ τριάκοντα ποδῶν. Αἱ ὑπόγειοι αὗται ὁδοὶ, τὰς ὁποίας κατασκευάσαν χεῖρες ἀνθρώπων πρὸ δύο χιλιῶν ἐτῶν, ἔχουσι περιφέρειαν σταδίων, τεσσαράκοντα ὀκτώ μὲν κατὰ μῆκος, δεκάξι δὲ κατὰ πλάτος· διασταυροῦνται δὲ τοσαύτως καὶ ἄνω ἀνωμάλως, ὥστε καὶ οἱ τολμηρότεροι ἀντροσφῆτες φρίττουσιν ἐνώπιον τοῦ λαθυρίνου ἐκείνου. Καὶ αὗτοι οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὰ λατομεῖα ἤθελον ἀποσιτανῶσθαι ἀνευ ἐλπίδος σωτηρίας, ἐὰν δὲν ἐχρησίμων πρὸς αὐτοὺς ὡς ὀδηγοὶ οἱ κύνες καὶ οἱ ἵπποι τῶν. Ἴδου διὰ τί δὲν ἐτολμήσαμεν νὰ προχωρήσωμεν. Τοσοῦτος δὲ ὁ ἐπικρατῶν ζόφος, καὶ τοσαύτῃ ἡ σιωπῇ, ὥστ' ἐνομιζόμεν ὅτι εὐρισκόμεθα πέραν τῶν ὁρίων τῆς οἰκουμένης· εἶναι χάος ἀχανές, τάφος ἀπέραντος, ὅπου ὀλόκληρον ἔθνος δύναται νὰ κατοικήτῃ, ἐὰν ἔχη τρόφιμα καὶ φῶς. Πολλὰκις ἐν καιρῷ πολέμων, οἱ κάτοικοι τῆς Μαστρούχτης καὶ τῶν περιχώρων ἐκρύβθησαν ἐντὸς τοῦ σπηλαίου τούτου.

« Καθόσον ἐπροχωροῦμεν, περιεργαζόμεθα τοὺς μεσοτοίχους τῶν στοῶν· οἱ μὲν εἶχον τὴν ἐπιφάνειαν τραχιεῖαν καὶ ἀνώμαλον, οἱ δὲ ὀμαλὴν καὶ στιλπνὴν, καὶ οἰονεὶ χειρότερον. Ἄλλοτε ἀπηντήσαμεν κοιλώματα, ὅπου ἐκείντο συγκεκολλημένα κογχύλια, φυτὰ καὶ ἰχθύες ἀπολελιθωμένοι, λείψανα κόσμου ἀρχαίου.

μαρτυροῦντα ὅτι θάλασσα κατεκάλυπτε πάλαι τὰ μέρη ἐκεῖνα. Ὁ ὄλος ἰδιαιτέρος σχηματισμὸς τῶν κλειστῶν ἐξ αὐτῶν ἀπεδείκνυεν ὅτι παναρχαία ἦτο ἡ καταγωγὴ τῶν, καὶ ὅτι ἀνῆκον ἴσως εἰς εἶδη ζῶων, φυτῶν καὶ κογχυλίων ἐκλείψαντα. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐχρειάζετο ἀπειρος χρόνος διὰ νὰ ἀναλύσωμεν καὶ κατατάξωμεν εἰς κλάσεις τὸ πλῆθος ἐκεῖνο τῶν ὀστρακοδέρμων, τῶν μαλακίων, τῶν ἰχθύων, τῶν λιθοφύτων, τῶν πολυπόδων, κ. τ. λ., ἐλάβομεν μόνον ὡς δείγματα ὀλίγα τινὰ ἐξ αὐτῶν. Πρὸ πάντων δὲ μᾶς ἐξέπληξεν τὰ γιγαντιαῖα λείψανα ζώου ἐκ τοῦ γένους τῶν ἰβιδουίδων. Συμψήσαντες πολλὰ τῶν διεσκορπισμένων αὐτοῦ μελῶν, ὑπελογίσθημεν ὅτι τὸ ἀμύβιον τοῦτο εἶχε 38 μέχρι 40 ποδῶν μῆκος.

« Ὁ ὀδηγὸς μᾶς ἔφεραν εἰς τόπον ὀνομαζόμενον Κρήνην· ἐκαθήσαμεν δὲ ἐπὶ τῆς ὄχθης λίμνης τινὸς ἀρκετὰ μεγάλῃς, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἔβρε λεπτὸν ρεῖθρον ὕδατος ἀναβλύζοντος περὶ τὴν ρίζαν δένδρου ἀπολελιθωμένου, συμπιεζομένου ὑπὸ δύο βράχων κολοσσίων. Ἡ εἰκὼν ἐκείνη τοῦ χάους, ἢ βραχέια σιωπῆ, τὸ φῶς τῶν λαμπάδων ἀντανακλόμενον ἐπὶ τοῦ ὕδατος τῆς λίμνης, καθίστα τὴν σκηνὴν μαγευτικωτάτην. Οἱ ἐντὸς τοῦ σπηλαίου τούτου ἴθιοι σύγκεινται ἐξ εἰδῶς τινὸς ἄμμου εὐτρίπτου. Ἴθις, κοκκινίζομένη, κωλεῖται εἰς Ὀλλανδίαν καὶ Γερμανίαν, ὅπου τὴν μεταχειρίζονται πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ εἰς τὸ νὰ πιαίνωσι τὴν γῆν. Μετ' ὀλίγον εἰσῆλθομεν εἰς στοῶν ἔχουσαν σταλακτίτις ἐξαισίους. Ἀλλ' ἀπροσδόκητος τις συνάντησις δίκωψε τὰς γεωλογικὰς μᾶς παρατηρήσεις.

« Ἐπροχωροῦμεν συνδιαλεγόμενοι, ὅτε εἶδομεν ἐν μέσῳ τῆς στοῆς σῶμα τι τὸ ὅποιον μᾶς ἐράνη ὡς βράχος περὶ ἀπὸ τοῦ ὀλλου. Ὁ ὀδηγὸς μᾶς ὅστις, καὶ τοι πρὸ εἰκοσιν ἐτῶν συνεπισκεπτόμενος μετὰ τῶν ξένων τὸ σπήλαιον δὲν ἐγνώριζε τὸ μέρος ἐκεῖνο, προεβή βαρβαλέως· ἀλλὰ μόλις διέκρινε τὸ σῶμα, καὶ ἐφώναξεν ἐντρομος· « ἄνθρωπος! » Ἐτρέξαμεν ἀμέσως διὰ νὰ βοηθήσωμεν τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, ἀλλ' εὗρομεν σκελετὸν, ἀληθῆ μοῖλιαν ἀπεξηραμένην, θαυμασίως δὲ διατηρηθεῖσαν ἐκ τε τῆς Ξηρασίας τοῦ ἀέρος καὶ τῆς παντελοῦς ἐλλείψεως σκωλήκων· τὸ ἐνδομά του ἦτο ἀκέραιον, καὶ ἐκ τοῦ σχήματος αὐτοῦ ὑπεθέσαμεν ὅτι ὁ θάνατος συνέβη περὶ τὰ μέσα τῆς 18 ἑκατονταετηρίδος. Ἐκράτει δὲ καὶ κομβολόγιον, καὶ πῖλος τρίπτυχος ἐκείτο πλησίον αὐτοῦ. Φαίνεται ὅτι ἀποπλανηθεὶς ἐντὸς τοῦ ἀδιεξήτου ἐκείνου δαιδύλου, ἀπέθανεν ὑπὸ τῆς πείνης. Φοβηθέντες μὴ πῶθωμεν ὅ,τι καὶ ὁ ταλαίπωρος ἐκεῖνος, ἐπεστρέψαμεν ἀμέσως.

Βεβουλισμένοι εἰς σκέψεις ἐξ αἰτίας τῆς λυπηρᾶς ταύτης συναντήσεως, ἀνεχωροῦμεν βραδυπατοῦντες καὶ σιωπηλῶς, ὅτε ἠκούσαμεν τὸν ὀδηγὸν μᾶς λέγοντα· « Ἴδετε, κύριοι, ἐδῶ γράφουν τὰ ὀνόματά των ὀλοεῖ ξένοι. Παρατηρήσατε πόσον πλῆθος ὀνομάτων· μετὰ αὐτῶν εὐρισκονται ἰδιόχηρα καὶ αὐτὰ τῶν περιφημοτέρων ἀνδρῶν ὄλων τῶν ἐποχῶν. » Καὶ τῶνόντι, ἀναγνώσαντες τοὺς ἀτελευτήτους ἐκείνους πίνακας, τὰ ἀληθινὰ ἐκεῖνα χροικὰ τοῦ σπηλαίου τοῦ Ἁγίου Πέτρου, ἐπεδόθημεν, περὰ πάντων προσδοκίαν εἰς ἄλλου εἶδους παρατηρήσεις.

« Πᾶν ὄνομα παρακολουθεῖται καὶ ἀπὸ χρονολογίαν, ἢ δὲ ἀρχαιότερα ἦτο δέκα αἰῶνων! ὁποία ποικιλία χαρακτηριστῶν γραφικῶν, καὶ ὁποῖος παράδοξος συνδυασμὸς ὀνομάτων ἀνηκόντων εἰς ἀνθρώπους καὶ εἰς ἐποχὰς τότε διαφόρους! Ὁ μεσαιὼν ἐπιδεικνύει τὰ σοβάρὰ καὶ μαγικὰ ταῦτα γράμματα S. P. Q. R., (1) ἀσφρήγματα φιλοσόφων, στίχοι ἐπιτετηθευμένοι ποιητῶν, φράσεις ὀγκώδεις πεζογράφων, στραφαὶ μυστικῶν Γερμανῶν, ἐπιγράμματα σκωπτικὰ καὶ κομπαστικὰ Γάλλων, ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἱερογλυφικὰ, ὄλον τοῦτο τὸ μίγμα τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν ἐποχῶν, τῶν θεωριῶν καὶ τῶν πραγμάτων, παρασιζόμενον εἰς τὰς ὄψεις μᾶς ὡς εἰκὼν τις τελεῖα τῆς νεωτέρας κοινωνίας καὶ τῶν ἠθῶν τῆς. Μεταξὺ τῶν ὀνομάτων ἀνείρηταμεν, ἀλλ' εἰς μάτην, τὸ τοῦ Ναπολέοντος· ὁ δὲ ὀδηγὸς μᾶς εἶδει· ἔξε τὸ μέρος ὅπου ἦτον ἐγγεγραμμένον, καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι τὸ ἔσθεσε χεῖρ ἔχθρα. Καὶ ὁμως οἱ ἄνθρωποι καὶ ὁ πανδαμάτωρ ἐσεβάσθησαν τὸ τοῦ δουκὸς τῆς Πάρμας, τοῦ ἐξολοθρευτοῦ τούτου τῶν κατοίκων τῆς Μαστρούχτης, καὶ τὸ τοῦ δουκὸς τῆς Ἀλθης, τῆς μάστιγος ταύτης τῶν Κάτω Χωρῶν. Τὰ ἐνέγραψαν δὲ αὐτοὶ ἰδιοχείρως, καὶ κατόπιν αὐτῶν ἀναγιγνώσκονται ἄπειρα ἄλλα ἀξιωματικῶν Ἰσπανῶν ἀνηκόντων εἰς τοὺς στρατοὺς ἀμφοτέρων τούτων τῶν δουκῶν. Νομίζει τις ὅτι ὀδηγοῦσιν εἰσέτι τοὺς ἀμφοτέρους στρατιώτας των. Ὁ ζοφερός ἐκεῖνος τόπος ἦτο βεβαίως ὁ μόνος κατάλληλος διὰ νὰ διατηρήσῃ τόσῳ ἐπαξίως αὐτῶν τὴν κατάγλιον μνήμην των.

« Ἐπηξήσαμεν δὲ καὶ ἡμεῖς τὸν κατάλογον τούτων τῶν ξένων, προσθέντες καὶ τὰ ἀγνωστα ὀνόματά μας, καὶ σπύσαντες ἐξήλθομεν τοῦ θαυμαστοῦ ἐκείνου ἀντροῦ, ἐν ᾧ διεμείναμεν περὶ τὰς τέσσαρας ὥρας. »

N. Δ.

ΤΟΥ ΓΕΡΟΜΟΥΡΓΟΥ Η ΚΟΡΗ,

Ἐν τῷ ΚΔ' φυλλαδίῳ ἡ Πανδώρα ἐξέδωκε δημοτικὸν ποίημα ὑπὸ τὴν ἄνω ἐπιγραφήν, κριθὲν παρ' ὄλων τῶν ἀναγνωστῶν ὡς ἐν τῶν ὠραιωτάτων αὐτοφῶν ἀνθῶν τοῦ νέου ἡμῶν Ἑλικώτος. Ἐκτοτε ἠθέλησε, κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν τῆς, νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν ἐποχὴν τῆς συγγραφῆς αὐτοῦ καὶ τὰς περιστάσεις εἰς αἷ ἀναφέρεται, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐρευνῶν τῆς ὑπῆρξεν ἐντελῶς ἀπροσδόκητον. Τὸ ὠραῖον τοῦτο ποιημάτιον εἶναι ἔργον οὐχὶ τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ τοῦ καὶ δι' ἄλλων του ποιητικῶν ἔργων γνωστοῦ Κ. Τζαλακώστα, ὅστις ἀνωμόμως δοῦς αὐτὸ τῇ Πανδῶρᾳ, σκοπὸν εἶχεν οὐχὶ ν' ἀπατήσῃ τινὰ, ἀλλὰ νὰ καίῃ ἐπ' ὀλίγον, καὶ ν' ἀκούσῃ τὰς κρίσεις ὀπίσω τοῦ παραπετάσματος. Τὴν ἡμετέραν φάντες εἶπομεν, ὅταν εἴχομεν ὑπ' ὄψιν τὸ ποίημα καὶ οὐχὶ τὸν ποιητὴν. Μίαν δὲ μὴν σκέψιν δικαιοῦμεθα ἴσως νὰ προσθέσωμεν, ὅτι, ὁ στέφανος ὁν ὁ Κ. Ἀσώπιος δικαίως πλέκει εἰς τοὺς δημοτικὸς ποιητὰς, οὐχ ἦτον δὲ

[1] Senatus populique Romanum.